

ORIGINAL

Retsudvalget 2006-07
REU Alm.del - Bilag 341
Offentligt

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Folketingets Retsudvalg

MODTAGET

- 1 FEB. 2007 /3⁰⁰

Den Centrale Indlevering

Retsudvalget

REU alm. del - Bilag 341

Offentligt

MINISTEREN

- 1 FEB. 2007

Herved følger i 5 eksemplarer høringssvar vedrørende forslag til Forældreansvarslov og forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven. Der vedlægges desuden en kommenteret høringsoversigt. Endelig vedlægges til orientering høringsoversigt vedrørende indkomne høringssvar over betænkning nr. 1475 om barnets perspektiv, som lovforslagene bygger på.

Til orientering kan det oplyses, at høringssvarene vil kunne findes på høeringsportalen:
www.hoeringsportalen.dk

Carina Christensen

Folketingets Retsudvalg

MINISTEREN

- 1 FEB. 2007

Herved følger i 5 eksemplarer høringssvar vedrørende forslag til Forældreansvarslov og forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven. Der vedlægges desuden en kommenteret høringsoversigt. Endelig vedlægges til orientering høringsoversigt vedrørende indkomne høringssvar over betænkning nr. 1475 om barnets perspektiv, som lovforslagene bygger på.

Til orientering kan det oplyses, at høringssvarene vil kunne findes på høringssportalen: www.hoeringsportalen.dk

Carina Christensen

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Dato: 30. januar 2007

j.nr. 2006-5014-00073

Kommenteret oversigt

over

Høringssvar vedrørende forslag til Forældreansvarslov og udkast til forslag til lov om ændring af forskellige bestemmelser som følge af forældreansvarsloven mv.

1. Høringen.....	1
2. Generelle bemærkninger	2
3. Konkrete bemærkninger.....	4
3.1. Dom til fælles forældremyndighed	4
3.2. Afgørelse om barnets bopæl og varslingsbestemmelsen	6
3.3. Beslutningskompetence ved fælles forældremyndighed	7
3.4. Fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet.....	8
3.5. Midlertidige afgørelser om forældremyndighed og barnets bopæl.....	9
3.6. Samvær med mindre børn.....	9
3.7. Barnets samvær med andre end forældrene	10
3.8. Deleordninger (samvær halvdelen af tiden).....	10
3.9. Transport og udgifter hertil i forbindelse med samvær	11
3.10. Orienteringsretten mv.	11
3.11. Afslag på samvær og ophævelse.....	12
3.12. Samværschikane og erstatningssamvær.....	13
3.13. Sagsbehandlingen ved domstolene	14
3.14. Tvangsfuldbyrdelse.....	14

1. Høringen

Ministeriets to lovforslag bygger på Betænkning nr. 1475 om "Barnets Perspektiv", der er resultatet af Udvalget om Forældremyndighed og Samværs arbejde. Betænkningen og udvalgets lovforslag har i sommeren 2006 været sendt til høring hos myndigheder og organisationer. En oversigt over de høringssvar, der indkom i den forbindelse, vedlægges til orientering.

Under de politiske forhandlinger og den ministerielle behandling af lovudkastene er der sket ændringer i forhold til betænkningens forslag og anbefalinger.

Ministeriets udkast til forældreansvarslov og udkast til lov om ændring af retsplejeloven mv. har derfor været sendt i høring den 11. december 2006 med frist for afgivelse af bemærkninger den 2. januar 2007. Følgende har fået ministeriets lovudkast i høring:

Finansministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Den Danske Dommerforening, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Retspræsidenten Retten i Århus, Retspræsidenten Retten i Odense, Retspræsidenten Retten i Aalborg, Retspræsidenten Retten i Roskilde, Retspræsidenten for Københavns Byret, Advokatrådet, Danske FAMILIEadvokater, Foreningen af familieretsadvokater (FAF), Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamtterne og Københavns Overpræsidium, Kommunernes Landsforening (KL), Dansk Psykolog Forening, Børnerådet, Red Barnet Danmark, Børnesagens Fællesråd, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Børns

Vilkår, Mødrehjælpen, Et barn to forældre, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Dansk Socialrådgiverforening, Landsforeningen Børn og Samvær, Familiens Forening, Børne- og Kulturchefforeningen, Ældre Sagen, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, De Nye Bedsteforældre, Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK), Kvinderådet og Mandekrisecentret.

Følgende har ikke afgivet høringssvar:

Dommerfuldmægtigforeningen, Retspræsidenten Retten i Århus, Retspræsidenten Retten i Odense, Retspræsidenten Retten i Aalborg, Retspræsidenten Retten i Roskilde, Retspræsidenten for Købehavns Byret, Advokatrådet, Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium, Red Barnet Danmark, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Dansk Socialrådgiverforening, De nye Bedsteforældre, og Kvinderådet.

Følgende har afgives svar efter udløb af høringsfristen: Mødrehjælpen, Advokatrådet, og Undervisningsministeriet.

Ministeriet har herudover modtaget høringssvar fra to private personer.

I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de politisk centrale bemærkninger til lovudkastene, som er fremkommet i forbindelse med høringen over ministeriets lovudkast.

2. Generelle bemærkninger

Socialministeriet henviser til høringssvaret afgivet i forhold til betænkningen om Barnets Perspektiv.

Statsforvaltningsdirektørerne har peget på nødvendigheden af, at der afsættes de fornødne ressourcer til en forøgelse af personalet i statsforvaltningerne særligt med henblik på behandlingen af forældremyndighedssager efter lovforslagets § 14, hvor en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, kan anmode om at få del heri. Statsforvaltningsdirektørerne har desuden bemærket, at der bør indføres mulighed for, at registrerede partnere kan aftale fælles forældremyndighed som alternativ til adoption.

Østre og Vestre Landsret har ikke bemærkninger til udkastene.

Advokatrådet finder indledningsvist, at lovforslagene er en tidssvarende ændring af reglerne og også lever op til internationale bestemmelser på området. Advokatrådet finder det tillige positivt, at der kan tilbydes alternative løsningsmodeller for forældrene i form af øget rådgivning og konfliktmægling.

FAF(Foreningen af Familieretsadvokater) henviser generelt til høringssvar afgivet i forbindelse med høringen over betænkningen om Barnets perspektiv. Foreningen er dog generelt imod den udvidelse af adgangen til at dømme til fælles forældremyndighed, der lægges op til i ministeriets lovudkast.

Danske FAMILIEadvokater henviser som udgangspunkt til de synspunkter, der fremgår af foreningens høringssvar afgivet over betænkningen om Barnets perspektiv. Foreningen er dog generelt af den opfattelse, at det bl.a. bør være i undtagelsessituationen, at forældre dømmes til fælles forældremyndighed.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det positivt, at det i lovforslagene præciseres, at forældrene har og skal tage ansvar for barnet ved at samarbejde om forældremyndighed og samvær. På samme måde finder foreningen det væsentligt, at der i alle forhold skal tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed. Foreningen foreslår, at der gives barnet mulighed for at medtage en bisidder efter samme regelsæt, som indarbejdes i lov om social service.

Dansk Psykologforening kan generelt støtte de fleste af forslagene, idet foreningen finder, at disse er med til at styrke børns ret til begge forældre og samværet med dem og sikre, at afgørelser træffes efter, hvad der er bedst for barnet. Dansk Psykologforening kan dog ikke støtte forslaget om, at den fælles forældremyndighed kun kan ophæves, hvis der foreligger tungtvejende grunde, ligesom foreningen ikke kan støtte forslaget om, at det skal være muligt at fastsætte deleordninger.

Børns vilkår har generelt set udtalt, at dele af lovudkastet adskiller sig meget fra udvalgets lovudkast, og at det ikke bærer præg af at være til barnets bedste, men tilsyneladende tilsigter at indføre ligestilling mellem forældrene. Børns Vilkår peger på, at bemærkningerne til lovforslagets § 4 om barnets bedste også bærer for meget præg af denne problemstilling, men at der vil være tilfælde, hvor barnet har bedst af kun at have en forælder. Endelig udtrykker foreningen bekymring for, om statsforvaltningerne vil kunne løfte opgaven ved implementering af en ny forældreansvarslov, hvorfor det foreslås, at der indføres tidsfrister og sagsbehandlingsgarantier.

Landsforeningen Børn og Samvær har generelt set givet udtryk for, at de betænkeligheder, som foreningen gav udtryk for i forbindelse med høringen over betænkningen, er blevet forstærket, idet foreningen overordnet finder, at en række børn vil komme i klemme med det nye regelsæt. Foreningen er dog overordnet enig i, at lovtteksterne tager udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet. Foreningen finder dog, at lovbemærkningerne gennemsyres af en ligestillingsproblematik, der sigter på at ligestille forældrene, hvilket ikke nødvendigvis er til gavn for børnene. Foreningen peger på, at de sager, hvor der er store problemer, ikke bliver omfattet af lovforslaget. Endelig finder foreningen, at der på samværsområdet bør indføres domstolskontrol, således at Familiestyrelsens afgørelser kan indbringes for Landsretten, da dette vil øge retssikkerheden på området.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre er overvejende positiv over for de ændringer, som den politiske aftale og den ministerielle behandling har medført i forhold til det oprindelige lovudkast i betænkningen om Barnets perspektiv. Foreningen finder således, at der nu er mere vægt og realitet bag tankerne om, at barnet har ret til begge forældres beskyttelse og omsorg, og at lovforslaget i højere grad afspejler samfundets udvikling. Med henvisning til Foreningens tidligere afgivne høringssvar over betænkningen foreslår foreningen, at den foreslåede bestemmelse om barnets bedste udbygges med centrale elementer, der efter foreningens opfattelse bør indgå i vurderingen. Foreningen udtrykker desuden fortsat bekymring for en ukritisk inddragelse af børn i sager om forældremyndighed og samvær og anbefaler en præcisering af bemærkningerne.

Mødrehjælpen er overordnet positiv i forhold til, at udgangspunktet i sagerne nu skal være barnets perspektiv. Mødrehjælpen finder dog, at der er flere punkter i lovforslaget, hvor barnet ikke fremstår som hovedperson, bl.a. i forhold til reglerne om dom til fælles forældremyndighed. Herudover finder Mødrehjælpen, at et barn bør kunne tildeles en støtteperson.

Foreningen Et barn To forældre henviser i det hele til foreningens høringssvar over betænkningen om Barnets perspektiv. Foreningen finder generelt set, at begge forældre har pligt til at drage omsorg for deres barn, og at dette bør komme til udtryk i loven. Foreningen foreslår videre, at det bør være domstolene, der træffe alle afgørelser om forældremyndighed og samvær.

Familiens Forening er overordnet enig i, at lovudkastet ved den foreslåede § 4 retter fokus mod det enkelte barns forhold. Foreningen bemærker dog, at der flere steder i forslaget i øvrigt er modsætninger til dette og ønsker, at det bliver fremhævet, at barnets bedste er det overordnede princip. Samtidig advarer foreningen mod i sagsbehandlingen at fokusere for meget på at få forældrene til at samarbejde, idet der kan være tilfælde, hvor det er bedst, at kommunikation mellem forældrene sker skriftligt. Endelig peger foreningen på, at stridighederne mellem forældrene ofte handler om de økonomiske tilskud, som følger børnene.

Mandecentret er overordnet tilfreds med indholdet af ministeriets lovforslag og ser meget positivt på, at der i højere grad skal tilknyttes børnesagkyndige i konfliktfyldte sager samt i forberedelsen af sager, der indbringes for retten.

Bemærkninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder ikke, at der i statsforvaltningerne er det samme behov som i kommunerne for at kunne udpege en person til at bistå barnet under sagen, idet der i statsforvaltningerne er adgang til at knytte en børnesagkyndig til sagen meget tidligt i sagsforløbet. Tvisten i statsforvaltningerne adskiller sig også væsentligt fra de problemstillinger, der er fremme i sager efter serviceloven, idet der i de sociale sager er tale om tvister mellem den enkelte og det offentlige, hvorimod tvister i statsforvaltningen er private tvister mellem to forældre.

Efter den gældende lov kan statsforvaltningernes afgørelser om samvær påklages til Familiestyrelsen. Familiestyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, men Folketingets Ombudsmand kan behandle klager over Familiestyrelsens afgørelser og sagsbehandling. Endelig består retten til efter grundlovens § 63 at indbringe Familiestyrelsens afgørelse for domstolene.

Ved udmøntningen af kommunalreformen på det familieretlige område blev der gennemført væsentlige ændringer i den gældende lov om forældremyndighed og samvær som led i den familieretlige strukturreform. Ændringerne indebærer en samling af det familieretlige område, idet alle sager om opløsning af ægteskab og afklaring af uenighed om forældremyndighed og samvær altid starter i den samme myndighed – statsforvaltningerne.

Er der tale om en forældremyndighedssag, hvor der ikke i statsforvaltningen kan opnås enighed mellem forældrene om forældremyndigheden, indbringes sagen af statsforvaltningen for retten efter § 30 b, der videreføres i lovudkastet.

Ministeriet finder ikke, at der er grundlag for at ændre den myndighedsstruktur på området, der er trådt i kraft pr. 1. januar 2007.

Ministeriet skal bemærke, at det er en vigtig del af lovforslaget om forældreansvar, at den bygger videre på nu gældende struktur, hvorefter alle sager starter i statsforvaltningerne. Statsforvaltningerne kan tilbyde forældrene rådgivning, konfliktmægling og tværfaglig rådgivning, så de bedre bliver i stand til selv at løse konflikterne omkring deres børn.

Forslaget fra statsforvaltningsdirektørerne om, at registrerede partnere skal have mulighed for at aftale fælles forældremyndighed over den ene partners barn, har så nær tilknytning til spørgsmålet om de registrerede partners rettigheder i øvrigt, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende ikke finder, at drøftelserne heraf hører hjemme under drøftelserne om forældreansvarsloven, men bør ske i anden sammenhæng.

Endelig bemærkes, at ministeriet ikke finder anledning til at ændre den foreslåede § 4 om, at alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, eller bemærkningerne til bestemmelsen. Reglen tager udgangspunkt i artikel 3 i FN's børnekonvention om, at barnets bedste skal komme i første række.

Ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal der efter bemærkningerne til bestemmelsen bl.a. lægges vægt på, at et barn har ret til to forældre. Dette er også i overensstemmelse med FN's børnekonventions artikel 18, hvorefter staterne skal sikre sig anerkendelse af princippet om, at begge forældre har fælles ansvar for barnets opdragelse og udvikling, og artikel 9, hvorefter staterne skal sikre, at et barn ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, med mindre adskillelsen er i overensstemmelse med barnets tarv.

3. Konkrete bemærkninger

3.1. Dom til fælles forældremyndighed

Dommerforeningen finder, at det er betænkeligt at indføre en bestemmelse om, at der som hovedregel skal dømmes til fælles forældremyndighed. Dommerforeningen anfører, at det må forventes, at en stor del af de sager, der indbringes for retten af statsforvaltningen – efter statsforvaltningen har rådgivet og forsøgt at mægle forlig – vil være komplicerede sager, hvor der vil være tungtvejende grunde til at ophæve den fælles forældremyndighed, idet beslutningen overordnet skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet.

Statsforvaltningsdirektørerne har udtalt, at den udvidede adgang til at fastholde/ etablere fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske stiller nye krav til forældre, der ikke kan samarbejde om deres børn, og de myndigheder, der skal samarbejde med forældrene. Direktørerne ser et behov for specifik information over for forældre og myndigheder om betydningen af de nye regler, herunder også om reglerne om orientering til en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden.

Advokatrådet finder det positivt, at lovforslaget tager udgangspunkt i en fortsættelse af den fælles forældremyndighed. Advokatrådet peger på, at lovforslaget og bemærkningerne om, hvilke situationer, der kan føre til

ophævelse af den fælles forældremyndighed formentlig vil kræve en mere omfattende bevisførelse eller partsforklaring, end det er tilfældet i dag.

FAF kan ikke tilslutte sig lovudkastets forslag om, at udgangspunktet er fælles forældremyndighed, idet FAF finder, at udvalget i betænkningen havde foretaget de rigtige afvejsninger af, at det i nogle tilfælde ikke er nødvendigt at ophæve den fælles forældremyndighed, men at man skulle være meget forsigtig med at tvinge en fælles forældremyndighed igennem over for forældre. FAF er som udgangspunkt enige i, at et barn har ret til to forældre, men peger på, at foreningen ofte oplever den fælles forældremyndighed som en mulighed for, at forældrene kan genere hinanden mest muligt, og ikke som et gode for samarbejdet.

Danske FAMILIEadvokater henviser til deres tidligere udtalelse over betænkningen om Barnets perspektiv, hvor foreningen gav udtryk for, at fælles forældremyndighed uden enighed mellem forældrene herom burde være en undtagelse.

Dansk Psykologforening kan ikke støtte forslaget om, at den fælles forældremyndighed kun kan ophæves, hvis der foreligger tungtvejende grunde. Foreningen finder, at det er afgørende for den fælles forældremyndighed, at der er et potentiale for samarbejde mellem forældrene, da det ellers vil være tvivlsomt, om fælles forældremyndighed vil være til barnets bedste. Foreningen peger på, at der ifølge bemærkningerne til lovudkastet skal ganske meget til, for at kriteriet om tungtvejende grunde er opfyldt. Foreningen finder imidlertid, at når en sag om forældremyndighed ender ved retten, vil der være samarbejdsvanskeligheder og konflikter mellem forældrene, hvorfor det bør være udgangspunktet, at den fælles forældremyndighed ophæves. Foreningen henviser derfor til det forslag, som flertallet i udvalget for Forældremyndighed og Samvær anbefalede, hvorefter der i undtagelsestilfælde kunne dømmes til fælles forældremyndighed, selvom den ene forælder ikke ønsker dette.

Børns Vilkår er imod, at man kan pålægge forældre fælles forældremyndighed mod deres vilje. Børns Vilkår peger på, at børnenes trivsel sættes på spil, hvis man tvinger forældrene til at enes ved at dømme til fælles forældremyndighed og først ophæver den fælles forældremyndighed, når børnene påviseligt har lidt skade. Børns Vilkår er af den opfattelse, at når et forældrepar er nået dertil, at en af dem ønsker den fælles forældremyndighed ophævet, er det fordi, de ikke kan samarbejde. Man risikerer således, at et antal børn vil komme til at leve i et skadeligt konfliktfelt mellem forældrene, der har lige stor "ret" til børnene, men som ikke kan enes. Børns Vilkår foreslår, at barnets og forældrenes forhold altid skal belyses ved en børnesagkyndig undersøgelse, før domstolen træffer en afgørelse, hvis en sådan ikke er foretaget i statsforvaltningen.

Landsforeningen Børn og Samvær har fortsat det synspunkt, at tvungen fælles forældremyndighed er meget problematisk. De betænkeligheder, som foreningen gav udtryk for ved høringen over betænkningen, er forstærket ved den politiske aftale og bemærkninger i udkastet til forslagene. Foreningen foreslår derfor, at udvalgets oprindelige forslag anvendes, således at der kun kan dømmes til fælles forældremyndighed i undtagelsestiltagssituationer. Som alternativ foreslår foreningen, at bestemmelsen i lovforslagets § 11 ændres, således at retten kan træffe afgørelse om at ophæve den fælles forældremyndighed, hvis det må antages at være bedst for barnet.

Mødrehjælpen finder ikke, at det giver mening at retten skal kunne dømme til fælles forældremyndighed, hvis forældrene ikke kan samarbejde. Mødrehjælpen peger på, at hvis det ikke er lykkedes at afklare forældremyndighedsspørgsmålet i statsforvaltningerne, har forældrene dermed vist, at de ikke kan samarbejde, hvorfor Mødrehjælpen ønsker, at det fastholdes, at samarbejde er en forudsætning for idømmelse af fælles forældremyndighed. Mødrehjælpen peger desuden på, at uenighed om forældremyndigheden kan være et stort problem i forhold til børn, der har behov for en særlig indsats, f.eks. anbragte børn.

Familiens Forening er bekymret for, at reglerne om fri proces vil afskære mange fra at søge om del i den fælles forældremyndighed efter lovudkastets § 14, fordi de ikke opfylder de indkomstmæssige krav.

Mandecentret udtaler om ministeriets lovforslag, at det er meget velkomment, at forældreansvarsloven tager udgangspunkt i, at begge forældre er ligeværdige i forhold til barnet, og at forældremyndigheden derfor er fælles. Mandecentret oplever, at spørgsmålet om fratagelse af forældremyndigheden ofte anvendes som trussel mod den ene forælder i forældrenes stridigheder.

I tilfælde af, at en forælder forvolder forældremyndighedsindehavers død, foreslår **Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre**, at afdødes familie får fortrinsret til forældremyndigheden, bl.a. da tillidsforholdet mellem barnet og den efterlevende forælder må formodes at have lidt stor skade.

Bemærkninger

Et af hovedprincipperne i udkastet til forældreansvarsloven er, at et barn har ret til begge forældre, hvilket betyder, at begge forældre skal tage ansvar for barnet ved at drage omsorg for det, og ved at samarbejde om væsentlige beslutninger om barnet. Dette princip slås fast ved, at det er udgangspunktet i lovudkastet, at den fælles forældremyndighed fortsætter, medmindre der er tungtvejende grunde til at ophæve den. Ministeriet er derfor ikke enig i, at adgangen til at dømme til fælles forældremyndighed alene skal kunne anvendes i undtagelsestilfælde. Ministeriets opfattelse er begrundet i, at barnet som udgangspunkt har brug for nær kontakt til og omsorg fra begge forældre. Det er i barnets interesse, at begge forældre deltager ligeværdigt i de væsentligste beslutninger vedrørende barnets liv og tager ansvar for dette. I forhold til en tidssvarende familiestruktur og forældreskab forekommer det ikke rimeligt, at en forælder som udgangspunkt kan fratages forældremyndigheden.

Da alle afgørelser efter lovforslaget skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet, vil der selvfølgelig være situationer, hvor en fortsættelse af den fælles forældremyndighed ikke er det bedste for barnet. Det kan f.eks. være i de tilfælde, hvor der har været udøvet vold mod den ene forælder eller barnet, hvor en forælder er uegnet eller uinteressert i at varetage omsorgen for barnet, eller hvor der er så svære samarbejdsproblemer mellem forældrene, at barnet risikerer at lide skade derved.

3.2. Afgørelse om barnets bopæl og varslingsbestemmelsen

Advokatrådet finder det positivt, at der i lovforslaget er indsat mulighed for, at der retten kan bestemme, hvor barnet skal bo. Advokatrådet er desuden positiv overfor indførelse af en varslingspligt for forældrene i forbindelse med flytning indenlands eller udenlands, idet den anden forælder i disse tilfælde kan indlede sag med anmodning om midlertidig afgørelse.

Danske FAMILIEadvokater kan som udgangspunkt tilslutte sig den foreslåede varslingsbestemmelse, men frygter dog, at bestemmelsen får mindre betydning i praksis, da den ikke er sanktioneret. Foreningen er desuden betænkelig ved, om de tilfælde, hvor der varsles rettidigt, kan nå at blive behandlet i statsforvaltningen eller ved domstolene, før barnet er flyttet. Foreningen foreslår, at der til varslingsreglen knyttes en bestemmelse om, at den anden forælder får en frist til at protestere, og at flytningen herefter ikke må finde sted mod sådan en protest, indtil sagen er færdigbehandlet af statsforvaltningen inden en bestemt tidsfrist.

Børns Vilkår finder, at bestemmelsen om varsling i tilfælde af en forælders eller barnets flytning er konflikt-optrappende.

Landsforeningen Børn og Samvær bemærker, at varslingsbestemmelsen kombineret med muligheden for at træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo, vil være med til at optrappe forældrenes konflikt i forbindelse med flytning, der medfører et skoleskifte.

Foreningen Et barn To forældre protesterer imod, at bopælsforælderen kan flytte med barnet indenlands uden den anden forælders samtykke. Det anføres, at en indenlands flytning vil medføre, at barnet mister kontakten til samværsforælderen, skal skifte skole, kammerater mv., hvilket er indgribende over for barnet.

Mødrehjælpen peger på, at det bør fremgå af lovforslaget, at der kan være situationer, hvor barnets velfærd er truet i en sådan grad, at det berettiger en forælder til at flytte hurtigst muligt, f. eks. i tilfælde af vold, overgreb eller lignende.

Bemærkninger

Spørgsmålet om barnets bopæl henhører efter de gældende regler under den fælles forældremyndighed og antages ofte at være sagens egentlige kerne, når forældre anmoder om at få den fælles forældremyndighed bragt

til ophør. Hensynet til barnet taler for, at der kan træffes en afgørelse om bopælen, hvis forældrene er uenige herom. På den måde skabes der mulighed for, at flere forældre kan praktisere en fælles forældremyndighed, hvilket ministeriet finder er i barnets interesse samtidig med, at et helt basalt og vigtigt behov for barnet – nemlig dets bopæl – kan løses hurtigt og enkelt.

Hensigten med varslingsbestemmelsen er at få forældrene til i god tid inden en flytning at orientere hinanden om flytteplaner og på den måde få bragt spørgsmålet om, hvordan barnet efter en flytning bevarer kontakt til begge forældre frem til en drøftelse. Efter Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders opfattelse er det ikke muligt eller hensigtsmæssigt at sanktionere en manglende overholdelse af varslingsreglen. Ministeriet er dog samtidig af den opfattelse, at en manglende opfyldelse af varslingspligten vil kunne indgå som et moment blandt flere, hvis retten skal vurdere, om barnets bopæl skal forblive hos den nuværende bopælsforælder, eller om barnet skal bo hos den anden forælder. Vurderingen af, hvor barnet skal bo, skal altid træffe efter en individuel vurdering af, hvad der er bedst for barnet.

Det bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til varslingsbestemmelsen, at en anmodning om ændring af barnets bopæl i forbindelse med barnets flytning, bør behandles hurtigst muligt og inden for 4 uger.

3.3. Beslutningskompetence ved fælles forældremyndighed

Børne- og Kulturchefforeningen peger på, at forældremyndighedsindehavere skal være enige om skolevalg, mens barnets bopæl kan besluttes af bopælsforælderen. Foreningen finder, at der bør være sammenhæng mellem disse to ting, og anbefaler, at bopælsforælderen får kompetence til at træffe afgørelse om valg af skolegang.

Undervisningsministeriet bemærker, at efter en fortolkning af Folkeskolelovens bestemmelser, vil forældre, der har fælles forældremyndighed, udøve rettigheder efter folkeskoleloven i fællesskab. Hvis kun den ene af forældrene har deltaget i et samråd med skolen eller truffet en beslutning vedrørende barnet, må skolen gå ud fra, at den pågældende også handler på den andens vegne, medmindre der foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse om det modsatte fra den anden forælder. Dette gælder også i tilfælde, hvor forældrene ikke bor sammen, men fortsat har fælles forældremyndighed.

Danske FAMILIEadvokater bemærker, at forældremyndighedsbegrebet er blevet svækket gennem de rettigheder, der er tillagt bopælsforælderen. Samtidig forudsiger foreningen, at en række af de punkter, hvor forældrene skal være enige, vil være processkabende på en u hensigtsmæssig måde. Foreningen udtrykker betænkelighed ved, at domstolene som led i forældrenes uenighed om forældremyndigheden skal afgøre barnets religiøse tilhørsforhold. Foreningen efterlyser en klarere definition af en bopælsforælder og peger på, at spørgsmålet om, hvem der skal have barnet boende, kan blive et økonomisk spørgsmål i forhold til hvem, der skal have udbetalt børnefamilieydelse mv. Endelig undrer foreningen sig over, at en bopælsforælder kan skifte daginstitution og skolefritidsordning, når der er lagt op til, at der ved fælles forældremyndighed skal være enighed om skolevalg.

Børns Vilkår finder, at det bør anføres, hvem der skal træffe afgørelser vedrørende barnet f.eks. i forhold til skolevalg, hvis forældrene ikke kan blive enige, og i hvor lang tid en konflikt kan finde sted, før den fælles forældremyndighed alligevel kan ophæves.

Bemærkninger

Udgangspunktet i lovforslaget er, at væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold kræver enighed mellem forældrene, hvis de har fælles forældremyndighed. Forældrene skal være enige om de spørgsmål, der har væsentlige og indgribende betydning for barnet, f.eks. væsentlige medicinske indgreb, skolevalg, religion og bopæl i udlandet.

For at undgå, at rammerne om barnets daglige liv påvirkes af forældrenes eventuelle uenighed, er der med lovforslaget lagt op til, at bopælsforælderen på egen hånd skal kunne træffe visse overordnede beslutninger i relation til barnets dagligdag, ligesom bopælsforælderen kan bestemme barnets bopæl her i landet.

I praksis vil begge forældre kunne træffe de dagligdags beslutninger for barnet, f.eks. om mad, tøj, sengetider mv. Det afgørende i den forbindelse er, hvem barnet opholder sig hos. Den forælder, som i situationen er nærmest til at træffe beslutningen, har kompetencen hertil (det gælder også fritidsinteresser).

Lovforslaget medfører en ny tilgang til begrebet fælles forældremyndighed, hvor det ikke længere kræves, at forældrene er enige om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, at forældrene kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en måde, så det ikke går ud over barnet. Uenighed om enkelte forhold vedrørende barnet vil således som udgangspunkt ikke kunne føre til en ophævelse af den fælles forældremyndighed.

Uenigheden må løses ved, at forældrene ved rådgivning eller konfliktmægling i statsforvaltningen forsøger at løse op for deres konflikt.

Der er i lovforslagets § 3 lagt op til, at forældre skal være enige om skolevalg, men at bopælsforælderen kan træffe afgørelser om overordnede forhold vedr. f.eks. barnets daginstitution og skolefritidsordning.

Da valg af skolefritidsordning har en nær sammenhæng med skolevalget, foreslår ministeriet, at spørgsmålet om barnets skolefritidsordning følger skolevalget, således at der skal være enighed mellem forældrene herom.

3.4. Fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet

FAF finder det uheldigt, at forældre, som er gået fra hinanden tidligt i graviditeten, automatisk får fælles forældremyndighed blot ved anerkendelsen af eller dom for faderskabet. FAF peger på, at det kan betyde, at nogle kvinder vælger at undlade at give oplysninger om barnets fader til myndighederne, hvilket ikke er det bedste for barnet.

Børnesagens Fællesråd anfører, at de foreslåede bestemmelser i §§ 6 og 7 i højere grad, end det er tilfældet i dag, vil medvirke til, at barnet kan opretholde kontakten til begge forældre, selv om de er blevet skilt eller er flyttet fra hinanden.

Familiens Forening peger på, at efter de gældende regler i børneloven og til en vis grad efter § 6 i lovudkastet kan moderen vælge, hvem hun vil dele forældreskabet med. Foreningen henviser til den norske faderskabslovgivning, hvorefter det overordnede princip er de biologiske fakta, og anbefaler, at dette også bør være gældende her i landet. Foreningen finder i øvrigt, at alle forældre som udgangspunkt bør have fælles forældremyndighed, som så eventuelt kan ophæves efterfølgende efter den foreslåede § 11, idet man i så fald vil kunne foretage en vurdering af begge forældres forældreevne.

Bemærkninger

Efter de gældende regler får gifte forældre automatisk fælles forældremyndighed over deres børn. Ugifte samlevende har desuden mulighed for at afgive en erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Herved anerkendes faderskabet, og forældrene får fælles forældremyndighed.

Hvis faderskab ikke registreres ved fødslen igennem ægteskab eller ved, at parterne afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring, skal faderskabssag rejses ved statsforvaltningen. Moderen skal i den forbindelse oplyse, hvem der er eller kan være far til barnet. Faderskabet fastslås, når en mand anerkender at være far til barnet, eller når retten dømmer en mand som far. Moderen har i disse tilfælde forældremyndigheden alene, medmindre parterne indgår en særskilt aftale om fælles forældremyndighed. Dette følger af den gældende lov om forældremyndighed og samvær § 5, stk. 3.

Der kan dog være visse situationer, hvor forældrenes forudgående samliv eller ægteskab taler for, at der etableres et retligt fællesskab omkring barnet allerede fra fastslåelsen af faderskabet, således at forældrene fra dette tidspunkt får et fælles ansvar for at drage omsorg for barnet. Efter lovforslaget etableres der således fælles forældremyndighed ved fastslåelsen af faderskabet i de tilfælde, hvor forældrene har boet sammen i en periode før barnets fødsel, men hvor samlivet afbrydes før barnets fødsel eller kort tid herefter, eller hvor de har været gift i denne periode.

3.5. Midlertidige afgørelser om forældremyndighed og barnets bopæl

LOKK har udtalt, at foreningen savner en klar regel om, at der kan træffes en hurtig afgørelse om midlertidig bopæl eller forældremyndighed i tilfælde, hvor den ene forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien. Det samme gør sig gældende i sager om ophør af den fælles forældremyndighed eller ved sag om ændring af barnets bopæl.

Advokatrådet og FAF finder, at det er betænkeligt, at statsforvaltningerne får kompetence til at træffe afgørelse i sager om midlertidig forældremyndighed og bopæl, idet parterne som oftest i forbindelse med sagens behandling i statsforvaltningen ikke har fået særskilt juridisk rådgivning. Dette vil kunne medføre, at den part, som har været forudseende til på forhånd at søge juridisk rådgivning, også vil være den part, der står bedst i statsforvaltningen på bekostning af den svagere part.

Bemærkninger

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender finder ikke, at der er retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved også at lade statsforvaltningerne have kompetence til at træffe afgørelse om, hvem forældremyndigheden eller bopælen midlertidigt skal tilkomme. Det bemærkes, at forslaget i sit hovedindhold er en videreførelse af den gældende § 22, som blev ændret i 2005 med virkning fra 1. januar 2007 i forbindelse med udmøntningen af kommunalreformen på det familieretlige område. Da alle sager om forældremyndighed skal starte i statsforvaltningerne, hvor der vil foregå sagsbehandling, forligsbestræbelser og sagsoplysning, er det naturligt, at statsforvaltningerne også får kompetence til at træffe midlertidige afgørelser, der skal gælde, indtil sagen er afgjort.

Samtidig skal ministeriet pege på, at der med udmøntningen af den familieretlige strukturreform er sket et vigtigt skridt i retning af, at forældre i videst muligt omfang gennem bistand fra sagsbehandlere og børnesagkyndige i statsforvaltningerne, samt gennem øget rådgivning og mægling kan få hjælp til en samlet løsning på mange af de problemer, der opstår i forbindelse med en samlivsophævelse.

Ministeriet finder, at disse elementer, sammenholdt med forslaget om en styrkelse af det børnesagkyndige element, overflødiggør inddragelse af advokatbistand på dette tidspunkt i sagen. Det bemærkes, at hensigten med reformen er, at forældrene i størst muligt omfang hjælpes til at finde en forligsmæssig løsning på deres uenigheder.

Det bemærkes desuden, at det af den gældende vejledning om statsforvaltningens behandling af sager om forældremyndighed, som den 6. december 2006 blev udsendt forud for ikrafttrædelsen af strukturreformen, fremgår, at forældrene i alle sager om forældremyndighed hurtigst muligt og inden 14 dage skal indkaldes til et vejledningsmøde om sagen. I forbindelse med en ikrafttrædelse af forældreansvarsloven kan det i instrukser over for statsforvaltningen præciseres, at afgørelser om midlertidig bopæl eller forældremyndighed skal træffes snarest muligt.

3.6. Samvær med mindre børn

Børns Vilkår er meget betænkelige ved, at der kan fastsættes samvær med spædbørn i de tilfælde, hvor der er et højt konfliktniveau mellem forældrene, da dette er risikabelt for små børns udvikling. Fastholdes forslaget, mener Børns Vilkår, at der i alle sager om samvær med børn under 3 år skal foretages en børnesagkyndig undersøgelse.

Mødrehjælpen finder det betænkeligt, at et lille barn hyppigt kan bringes i situationer, hvor det udsættes for konflikter mellem forældrene.

Bemærkninger

Efter lovforslaget er det en afgørende forudsætning for fastsættelse af samvær med mindre børn, at der som overvejende udgangspunkt inddrages børnesagkyndige i sagerne, idet de børnesagkyndige dermed kan medvirke til at give forældrene en forståelse for barnets situation, ligesom det kan være med til at afdække barnets

og forældrenes forhold, samt målrette tiltag, der kan føre til en forligsmæssig løsning mellem parterne. Det er således Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at afvejningen af barnets behov for tryghed og stabilitet over for hensynet til, at barnet tidligt kan opnå en tæt tilknytning til samværsforælderen, kan kvalificeres væsentligt ved inddragelsen af børnesagkyndige.

3.7. Barnets samvær med andre end forældrene

Børnesagens Fællesråd er positiv over for, at det med lovforslaget bliver muligt for barnet at have samvær med andre pårørende, som det har en tæt forbindelse til, f.eks. bedsteforældre.

Danske FAMILIEadvokater kan tilslutte sig, at barnet kan have samvær med nærtstående. Foreningen bemærker, at der bør tages stilling til, om der kan være samvær med barnet i de tilfælde, hvor der er sket en adoption, herunder stedbarnsadoption, og hvor f.eks. barnets tidligere bedsteforældre ønsker samvær. I modsat tilfælde anfører foreningen, at det bør indgå i vurderingen af, om stedbarnsadoption kan tillades, om barnet har kontakt til nærtstående, f.eks. bedsteforældre.

Bemærkninger

Efter bemærkningerne til bestemmelsen om barnets samvær med andre end forældrene er det barnets sociale relationer til en person, der er afgørende for afgrænsningen af de personer, der kan søge om samvær efter bestemmelsen. Det er således ikke afgørende, om den pågældende, som barnet er nært knyttet til, har en biologisk tilknytning til barnet.

Bedsteforældre til et barn, der er blevet stedbarnsadopteret, kan således i princippet søge om samvær med barnet, uanset at der ikke længere er biologiske bånd til barnet. Hvorvidt ansøgningen kan imødekommes afhænger af en konkret vurdering af barnets tilknytning til de pågældende, samt om betingelserne i bestemmelsen i øvrigt er opfyldt, f.eks. at der ikke er samvær med den ene forælder, eller kun samvær i begrænset omfang, samt baggrunden herfor.

3.8. Deleordninger (samvær halvdelen af tiden)

Dansk Psykologforening kan ikke støtte forslaget om, at der indføres adgang til at fastsætte deleordninger. Dansk Psykologforening henviser til, at et stort flertal i udvalget om Forældremyndighed og Samvær pegede på, at deleordninger kræver et meget tæt og løbende samarbejde imellem forældrene, for at en sådan ordning kan fungere. Samtidig vil deleordninger vanskeliggøre forældrenes håndtering af beslutningskompetencen i forhold til barnet, og barnet risikerer let at være i en stadig konflikt mellem forældrene.

Børns Vilkår er imod, at der indføres adgang til at fastsætte deleordninger, idet der henvises til, at deleordninger kræver en høj grad af samarbejde mellem forældrene, som vanskeligt kan lade sig gøre, hvis forældrene ikke er enige. Det er samtidigt vigtigt, at barnet har behov for at have en fast base og en forælder, der har mulighed for at være en kontinuerlig person i barnets liv. Fastholdes forslaget, bør det efter foreningens opfattelse være et krav, at der i samværssager, hvor det overvejes at fastsætte en deleordning eller en næsten deleordning, altid bør udfærdiges en børnesagkyndig undersøgelse for at belyse barnets og forældrenes forhold.

Landsforeningen Børn og Samvær anbefaler, at forslaget om, at der skal kunne træffes afgørelser om samvær halvdelen af tiden, udgår, da en påtvungen deleordning aldrig vil være til gavn for barnet.

Bemærkninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er af den opfattelse, at lovgivningen er indrettet på en sådan måde, at domstolene og statsforvaltningerne i den konkrete sagsbehandling ikke er afskåret fra at fastsætte en deleordning, hvis dette må anses for at være bedst for barnet i den konkrete situation. Det er vigtigt, at ordningen kan fungere rent praktisk for barnet. Efter ministeriets opfattelse forudsætter det, at forældrene bor i nærheden af hinanden, og at barnets dagligdag i forhold til institutioner, skoler og kammerater ikke påvirkes i væsentlig grad af, om barnet opholder sig hos den ene eller den anden forælder. Der vil altid skulle foretages en konkret og individuel vurdering af, hvad der er bedst for barnet.

3.9. Transport og udgifter hertil i forbindelse med samvær

Foreningen af Statsforvaltningsdirektører har bemærket, at forslaget om afgørelser om transport af barnet vil kunne skabe mere smidige løsninger af transportspørgsmålet til gavn for barnet.

Danske FAMILIEadvokater kan tilslutte sig den foreslåede ordning.

Børns Vilkår er betænkelig ved en praksis, der tilsigter, at transporten og udgifterne hertil som udgangspunkt skal deles mellem forældrene, idet foreningen finder, at forslaget i visse tilfælde vil indebære en uforholdsmæssig belastning af bopælsforælderen.

Familiens Forening kan tilslutte sig forslaget om, at ansvaret for transporten af barnet deles mellem forældrene.

Mødrehjælpen opfordrer til, at de samlede økonomiske forhold omkring familiernes situation behandles samlet.

Bemærkninger

For at understrege, at begge forældre har et ansvar for, at barnets samvær er velfungerende og kan praktiseres, finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, at det må være udgangspunktet, at forældrene begge deltager i og afholder udgifter til transporten af barnet i forbindelse med samværet.

Som en konsekvens af forslaget om, at begge forældre skal deltage i transporten af barnet i forbindelse med samværet, herunder afholde udgifter hertil, foreslår ministeriet, at § 83, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik ændres, således at det fremover også vil være muligt for den forælder, der har barnet boende, at søge kommunen om dækning af udgifter til transport af barnet i forbindelse med samvær.

Efter den gældende § 83, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik kan kommunen yde hjælp til udgifter ved udøvelse af samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos ansøgeren. Det er en betingelse for at yde hjælp, at ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

Forslaget om at udvide aktivlovens § 83, stk. 1 skal ses i sammenhæng med § 19 i lovforslaget, hvor det fremhæves, at begge forældre, både den, der har barnet boende, og den, der ønsker at have kontakt med barnet på anden måde, har ansvaret for, at barnet har samvær, og § 21, stk. 3, hvorefter statsforvaltningen kan træffe afgørelse om transport af barnet og om afholdelse af udgifter hertil.

Da der således efter forældreansvarsloven fremover også vil kunne pålægges bopælsforælderen omkostninger i forbindelse med transporten, foreslås det, at § 83, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik udvides, således at bestemmelsen ligeledes omhandler en bopælsforælders mulighed for at ansøge kommunen om at få dækket udgifter i forbindelse med transport af barnet i forbindelse med samvær.

3.10. Orienteringsretten mv.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det problematisk at give orientering og invitere forældre uden forældremyndighed til sociale arrangementer i institutioner og skoler. Foreningen har dog noteret, at institutionerne og skolerne har mulighed for at anmode om, at en forælder fratages denne ret, hvis det vurderes at være til skade for barnet. Foreningen foreslår, at pligten til at videregive information fra institution og skole placeres hos bopælsforælderen.

KL bemærker, at det er vigtigt, at retten til at blive orienteret forudsætter en anmodning fra den forælder, som ikke har del i forældremyndigheden, og at det er op til den enkelte kommune, hvordan man konkret formidler de ønskede oplysninger.

FAF kan tiltræde udvidelsen af reglerne om retten til orientering.

Landsforeningen Børn og Samvær finder, at børn af forældre med konfliktfyldt kommunikation vil blive sat i dilemmaer ved fællesarrangementer, idet man kan forestille sig børn, der ikke vil deltage i sådanne arrangementer for ikke at blive beklemt ved, at begge forældre møder op, eller en bopælsforælder der holder barnet hjemme for at undgå yderligere konflikt. Foreningen anerkender, at manglende information skærper en samværsforælders frustration og mistillid til både den anden forælder og institutioner mv. Omvendt finder foreningen, at gentagne henvendelser i visse tilfælde fører til, at hverken barnet eller institutionen får ro, idet orienteringsretten kan bruges som et våben i en konflikt.

Foreningen Et barn To forældre foreslår, at den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, får en ret til aktindsigt om barnets forhold.

Familiens Forening støtter de foreslåede bestemmelser om orienteringsretten. Foreningen bemærker, at den er betænkelig ved, at forældremyndighedsindehaveren kan bestemme, hvorvidt en samværsforælder kan stille op eller stemme til skole- eller institutionsbestyrelsesvalg.

Mandecentret finder det væsentligt, at begge forældres ret til at deltage i barnets sociale liv i skole og institution slås fast med en bedre adgang til information. Det er centrets oplevelse, at mange fædre i dag må leve med, at informationer kun gives til moderen, og at skole og institution henviser til, at faderen må få information gennem moderen.

Bemærkninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder, at det er bedst for barnet, at den, der ikke har del i forældremyndigheden, kan få indsigt i barnets forhold fra myndigheder mv., således at forælderen kan følge med i barnets trivsel og behov.

Efter den foreslåede bestemmelse om orienteringsretten mv. kan en skole, institution mv. eller forældremyndighedens indehaver anmode om, at den anden forælder fratages adgang til orientering og til at få udleveret dokumenter. Dette kan navnlig være relevant i de tilfælde, hvor den anden forælder har fremsat trusler om eller udøvet vold mod bopælsforælderen eller barnet eller disses familie, har et polititilhold i forhold til bopælsforælderen, eller ved sin adfærd i disse situationer belaster barnet. Der kan også lægges vægt på, om den pågældende forælder benytter adgangen til at få orientering i et sådant omfang, at det må anses for en urimelig belastning for myndigheden mv.

3.11. Afslag på samvær og ophævelse

Socialministeriet peger på, at det vil være relevant at fremhæve i bemærkningerne til loven, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller erhverv efter serviceloven har en udvidet underretningspligt til at orientere kommunen, hvis de under udøvelsen af erhvervet får kendskab til forhold, der giver en formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte.

Foreningen Far anbefaler, at bemærkningerne særligt i forhold til spørgsmålet om vold mod barnet, bopælsforælderen eller andre familiemedlemmer præciseres, således at man bl.a. forholder sig til dokumentationskrav, og hvordan sagen skal gribes an, hvis volden er udøvet af bopælsforælderen eller en fra dennes husstand. Foreningen peger på, at alene en påstand om vold ikke bør kunne føre til suspension eller ophævelse af et samvær, hvorimod en begrundet formodning om vold selvfølgelig skal tages meget alvorlig. Foreningen foreslår, at overvåget samvær anvendes i større omfang i sådanne sager, mens statsforvaltningen behandler sagen.

Familiens Forening anbefaler, at der gælder de samme kriterier og konsekvenser i tilfælde af vold mod børn eller mistanke herom for begge forældre. Foreningen advarer desuden imod at suspendere eller ophæve et samvær alene på grund af en anklage om vold, da der i så fald kan forventes mange falske anklager.

LOKK bemærker, at det bør anføres, at dokumentation for vold bør kunne ske i form af en erklæring fra et krisecenter.

Børns vilkår og Landsforeningen for Børn og Samvær foreslår, at statsforvaltningerne og domstolene pålægges at iværksætte en børnesagkyndig undersøgelse, når der er påstand om alkoholmisbrug, vold, psykisk ustabilitet og omsorgssvigt hos en forælder, ligesom der bør være retningslinjer for, hvordan man beskytter børn, der udsættes for omsorgssvigt under samværet

Landsforeningen Børn og Samvær finder desuden, at ønsket om at begrænse eller nægte et samvær, hvis det er belastende for barnet, bør fremgå direkte af loven, og ikke af bemærkningerne. Foreningen ønsker desuden en opstramning om konkretisering af bemærkningerne i forhold til de vanskelige samværsager.

Bemærkninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder det relevant at fremhæve i bemærkningerne, at statsforvaltningerne ved behandling af sager, hvor der er en begrundet mistanke om omsorgssvigt, vold eller grænseoverskridende adfærd, skal være opmærksom på servicelovens § 153, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller erhverv har en udvidet underretningspligt til at orientere kommunen, hvis de får kendskab til forhold, der giver en formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte. Efter § 50 i serviceloven har kommunen pligt til at sørge for, at barnets forhold undersøges, hvis det må antages, at barnet trænger til støtte.

Ministeriet kan endvidere tilslutte sig, at det bliver præciseret i bemærkningerne til loven, at et samvær bør suspenderes, mens en sag undersøges nærmere, hvis påstanden om, at en samværsforælder har udøvet vold eller anden grænseoverskridende adfærd er tilstrækkeligt underbygget til, at samværet bør suspenderes af hensyn til barnet. Det kan i den forbindelse præciseres, at der bl.a. kan lægges vægt på, om ansøgeren har anmeldt overgrebet til politiet og/eller indberettet det til kommunen, om der foreligger skadestuerapporter eller anden dokumentation for vold, f.eks. en krisecentererklæring. Har overgrebet fundet sted kort tid inden henvendelsen til statsforvaltningen, kan den manglende anmeldelse eller indberetning som udgangspunkt ikke tillægges afgørende betydning. Statsforvaltningen har i disse tilfælde pligt til at vejlede ansøgeren om muligheden for anmeldelse og indberetning.

Ministeriet finder endvidere, at det kan præciseres, at statsforvaltningerne som alternativ til suspension må overveje, om barnet kan være tilstrækkeligt beskyttet ved, at samværet i stedet overvåges.

3.12. Samværschikane og erstatningssamvær.

Landsforeningen Børn og Samvær peger på, at Socialforskningsinstituttets rapport af 2004 konkluderede, at der er meget få eksempler på, at en bopælsforælder helt umotiveret hindrer barnets kontakt til samværsforælderen. Foreningen frygter, at et fremtidsorienteret perspektiv i forbindelse med forældremyndighedssager vil føre til, at en psykopatisk forælder kan få alle rettigheder i forhold til barnet. Foreningen peger desuden på, at der mangler kriterier for, hvad samværschikane er, og hvordan bevisførelse og domsfældelse kan ske.

Foreningen Et barn To forældre foreslår, at i tilfælde af samværschikane skal barnets bopæl overflyttes fra bopælsforælderen til samværsforælderen, så barnets kontakt med denne forælder ikke afskæres.

Børns Vilkår efterlyser en klarere definition af, hvad "samarbejdssabotage" er. For så vidt angår erstatningssamvær bemærker foreningen, at barnets perspektiv ikke må forsvinde i bemærkningerne, idet der bør tages hensyn til, at der ved fastsættelse af erstatningssamvær bør tages hensyn til barnets behov.

Foreningen Far er tilfreds med, at alvoren ved chikanøs adfærd er understreget i det nye lovudkast ved, at der i disse situationer skal fastsættes erstatningssamvær. Foreningen anbefaler, at der redegøres for, at uberetigede beskyldninger, falske anklager om grænseoverskridende handlinger mv. må betragtes som chikane og i yderste konsekvens kan føre til, at barnets bopæl tildeles den anden forælder.

Bemærkninger

Barnet har behov for kontakt med begge sine forældre, og begge forældre har et ansvar for, at samværet kan virkeliggøres. Det er derfor efter ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse nødvendigt, at der gribes ind, hvis den ene forælder uden rimelig grund hindrer den anden forælders kontakt med barnet.

Ministeriet finder derfor, at der ved vurderingen af, hvad der er barnets bedste, jf. § 4, skal anlægges et fremtidsorienteret perspektiv. Dette bør desuden afspejles i de børnesagkyndige erklæringer, der fremover bør indeholde både en vurdering af barnets øjeblikssituation, men også et mere fremadrettet perspektiv, hvor det vurderes, hvad der på længere sigt vil være det bedste for barnet.

Ved forslaget tilsigtes desuden en opstramning af praksis for fastsættelse af erstatningssamvær i sager, hvor bopælsforælderen uden påviselig grund hindrer barnets kontakt til samværsforælderen. I tilfælde af chikane fra bopælsforælderen side skal der således fastsættes erstatningssamvær, selv om der kun er tale om enkeltstående aflysninger. Denne opstramning er en følge af lovforslagets § 4, hvorefter afgørelser efter loven skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet. Ved vurderingen heraf skal der således lægges vægt på, at barnet har ret til kontakt med begge sine forældre.

3.13. Sagsbehandlingen ved domstolene

Danske FAMILIEadvokater bemærker, at den foreslåede bestemmelse om, at retten i den foreslåede § 450 c kan beslutte, at der ikke kan oplyses, hvad barnet har udtalt, er en nødvendig beskyttelse af barnet. Foreningen foreslår dog, at bestemmelsen udbygges med, at der skal foreligge en kortfattet skriftlig vurdering fra den børnesagkyndige, der måtte have deltaget i samtalen.

Advokatrådet anbefaler, at der er notatpligt ved samtaler med børn, også i domstolene, idet samtalen med barnet er et vigtigt element i sagen, som parterne skal have indblik i.

Landsforeningen Børn og Samvær anbefaler, at der under sagens behandling bør være mulighed for at følge de principper, der gælder i civilprocessen i øvrigt, således at der f.eks. kan føres vidner.

Børns Vilkår, Foreningen Far og Landsforeningen Børn og Samvær finder, at der altid bør deltage en børnesagkyndig, hvis en dommer skal have en samtale med et barn, idet det kræver faglig indsigt at hjælpe et barnet til at udtrykke sine behov og ønsker.

Bemærkninger

Ved de foreslåede bestemmelser styrkes barnets perspektiv ved, at dommeren kan bede en børnesagkyndig om at medvirke under en samtale med barnet, særligt i sager, hvor barnets modenhed skal vurderes. Samtidig sikres det, at barnets perspektiv belyses på en for barnet skånsom måde.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder ikke grundlag for at gøre bestemmelsen om, at der kan deltage en børnesagkyndig i samtalen obligatorisk. Ministeriet skal pege på, at forældreansvarslovens forslag om styrkelse af barnets perspektiv og om en øget inddragelse af børnesagkyndige i statsforvaltningen også vil føre til en styrkelse af domstolenes sagsbehandling. Således vil dommeren, i de tilfælde, hvor barnet har været inddraget i sagen under statsforvaltningens forligsbestræbelser, men hvor sagen indbringes for retten, kunne vælge at lægge referater fra samtaler med børnene og børnesagkyndige undersøgelser fra statsforvaltningerne til grund for rettens afgørelse, således at barnet ikke på ny skal inddrages om det samme spørgsmål.

Ministeriet finder i øvrigt ikke, at der er grundlag for at ændre på principperne om, at retten har et selvstændigt ansvar for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, samt at sagerne er indispositive. Dette skyldes, at domstolenes afgørelser til enhver tid skal træffes ud fra, hvad der er barnets bedste.

3.14. Tvangsfuldbyrdelse

Landsforeningen for Børn og Samvær og Børns Vilkår finder, at børn altid bør høres i en sag om tvangsfuldbyrdelse, enten direkte eller gennem en børnesagkyndig undersøgelse.

Bemærkninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder, at den foreslåede bestemmelse om, at et barn, der har den fornødne alder og modenhed, skal have mulighed for at udtrykke sine egne synspunkter under fogedsagen, på tilstrækkelig vis sikrer, at barnets perspektiv også belyses under en fogedsag, så barnets synspunkter kommer til udtryk.

Oversigt

over

høringssvar vedrørende Betænkning nr. 1475/2006 afgivet af Udvalget om Forældremyndighed og Samvær:

Barnets perspektiv
Forældremyndighed
Barnets bopæl
Samvær
Tvangsfuldbyrdelse

1. Høringen

Betænkningen har været sendt til høring hos:

Finansministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Den Danske Dommerforening, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Retspræsidenten Retten i Århus, Retspræsidenten Retten i Odense, Retspræsidenten Retten i Aalborg, Retspræsidenten Retten i Roskilde, Retspræsidenten for Københavns Byret, Advokatrådet, Danske Familieadvokater, Foreningen af familieretsadvokater (FAF), Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium, Dansk Psykolog Forening, Børnerådet, Red Barnet Danmark, Børnesagens Fællesråd, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Børns Vilkår, Mødrehjælpen, Et barn to forældre, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Dansk Socialrådgiverforening, Landsforeningen Børn og Samvær, Familiens Forening, Børne- og Kulturchefforeningen, Ældre Sagen, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, De Nye Bedsteforældre og Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK).

Følgende har ikke inden fristens udløb afgivet høringssvar: Retspræsidenten Retten i Århus, Retspræsidenten Retten i Odense, Retspræsidenten Retten i Aalborg, Retspræsidenten Retten i Roskilde, Børnerådet, Red Barnet Danmark, Mødrehjælpen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Familiens Forening, Børne- og Kulturchefforeningen og De Nye Bedsteforældre.

I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de politisk centrale bemærkninger til de i betænkningen indeholdte lovudkast, som er fremkommet i høringssvarene.

2. Generelle bemærkninger

Indenrigsministeriet bemærker, at gennemførelsen af betænkningens forslag og anbefalinger vil betyde mere administration i statsforvaltningerne.

Socialministeriet gør opmærksom på en række problemstillinger, som er skitseret i rapporten "forsøgsprojekt om øget samarbejde mellem kommune og statsamt i sociale og familieretlige sager". Ministeriet gør endvidere opmærksom på, at socialministeren har svaret positivt på en henvendelse fra ministeren for familie- og forbrugeranliggen-

der om ophævelse af parallelkompetencen i samværssager, når et barn er anbragt uden for hjemmet.

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at betænkningen indeholder mange aspekter og gode ideer. I relation til sager om tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed og samvær bemærker foreningen, at det kunne overvejes at tillægge fogedretten kompetence til i begrænset omfang at fastsætte erstatningssamvær, ligesom det bør præciseres, om den samværsberettigede kan anmode fogeden om bistand, før der er sket misligholdelse.

Den Danske Dommerforening har ikke bemærkninger til betænkningen eller forslaget.

Københavns Byret, Vestre Landsret og Østre Landsret har ikke bemærkninger til forslagene.

Foreningen af Familieretsadvokater (FAF) mener, at lovudkastene er en tiltrængt revision af de nugældende regler, og at det er rigtigt, at barnet kommer mere i fokus i sager om forældremyndighed og samvær. FAF finder det glædeligt, at barnets udtalelser skal have større vægt, idet dette vil medvirke til, at der fra forældrenes side vil blive gjort bestræbelser på at opnå forligsmæssige løsninger til gavn for barnet.

Danske Familieadvokater kan tiltræde den tydeliggørelse af begrebet "barnets bedste", som betænkningen er udtryk for. Udvalgets overvejelser om at forbedre indholdet af den fremtidige proces, herunder især muligheden for at lade børnesagkyndige indgå på flere niveauer – også mere generelt ved sagsbehandlingen ved domstolene – er efter foreningens opfattelse helt i tråd med dette. Foreningen ser det i den forbindelse som afgørende, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til uddannelse og tilknytning af de børnesagkyndige psykologer.

Advokatrådet bemærker, at der er tale om en tiltrængt revision, og at de foreslåede ændringer er både tidssvarende og lever op til internationale bestemmelser om at sætte barnet mere i fokus. Advokatrådet fremhæver, at det er tidens ånd at fokusere på alternative løsningsmodeller for stridende forældre i form af øget rådgivning og konfliktmægling. Advokatrådet peger som noget positivt generelt på styrkelse af sagsprocessen i forældremyndighedssager ved domstolene, herunder på muligheden for i denne proces at udpege en bistandsperson for barnet. Advokatrådet bemærker, at de foreslåede ændringer bør følges op af de nødvendige økonomiske bevillinger.

Statsforvaltningsdirektørerne finder generelt, at udvalgets overvejelser og forslag om bl.a. inddragelse af barnets mening vil styrke barnets position, og at disse forslag følger op og støtter ændringerne i den familieretlige strukturreform. Direktørerne peger generelt på, at gennemførelse af betænkningens forslag og anbefalinger nødvendiggør en udvidelse af de personalemæssige ressourcer.

Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium finder, at betænkning og lovudkast fremstår som resultatet af et omfattende, relevant og grundigt arbejde. Forslagene ses som en naturlig fortsættelse af de hidtidige udviklingstendenser på området – senest den familieretlige strukturreform – ikke mindst i retning af, at forældrene i højere grad tager fælles ansvar for barnet og samarbejder om dets forhold. Foreningen finder det meget positivt, at det nu særligt er fremhævet, at det er det enkelte barns perspektiv, som skal lægges til grund for alle afgørelser efter loven, ligesom samvær er beskrevet som en ret for barnet. Det er foreningens forvent-

ning, at en hel eller delvis gennemførelse af de i betænkningen fremlagte forslag vil blive ledsaget af de nødvendige merbevillinger.

Statsamtsjuristforeningen bemærker indledningsvist, at det forhold, at den familieretlige strukturreform endnu ikke er trådt i kraft, gør det lidt vanskeligt allerede nu at skulle forholde sig til endnu en reform på området. Foreningen er dog enig i mange af udvalgets konklusioner og forslag, både for så vidt angår det at flytte fokus fra forældrenes ret til barnets perspektiv, men også i bestræbelserne på at få forældrene forligt, muligheden for afgørelser om bopæl, tvungen fælles forældremyndighed i særlige tilfælde og muligheden for samvær for andre end forældrene. Foreningen påpeger, at udvalgets forslag vil medføre en væsentlig forøgelse af de personalemæssige ressourcer, der anvendes til statsforvaltningernes sagsbehandling i disse sager.

Dansk Psykolog Forening finder, at der er tale om en god og gennearbejdet betænkning med mange gode forslag, der kan styrke barnets perspektiv i sager om forældremyndighed og samvær. Børns sårbarhed og udsatte rolle gør det væsentligt, at barnets retssikkerhed og perspektiv styrkes, og dette gøres efter foreningens opfattelse ved at forbedre mulighederne for, at barnets synspunkter kan komme frem, og at disse inddrages i beslutningerne. På denne baggrund støtter foreningen overordnet set de af udvalget fremlagte forslag.

Børns Vilkår er overordnet set tilfreds med udvalgets udkast til forældremyndighedslov og kan som organisation generelt tilslutte sig udvalgets overvejelser og forslag. Børns Vilkår opfordrer til, at der straks efter en lovændring tages initiativ til den foreslåede forskning, der løbende kan afdække, om lovgivningen og den medfølgende praksis fungerer efter det overordnede formål. Børns Vilkår advarer dog i sit høringssvar mod, at der fremsættes forslag om muligheden for at dømme til fælles forældremyndighed, ligesom der advares mod udvalgets flertals anbefaling om fastsættelse af samvær med små børn.

Foreningen Far til støtte for Børn og Forældre finder, at betænkningens forslag – særlig i sammenhæng med strukturreformens styrkelse af mæglingsbestræbelserne – er et begrænset positivt skridt i retning mod, at flere forældre bevarer det fælles forældresansvar efter et samlivsbrud. Foreningen støtter betænkningens anbefalinger om opfølgning og forskningsaktiviteter, idet det påpeges, at undersøgelser og forskning skal afdække området kønsneutralt, upartisk og objektivt, således at børns, fædres, mødres, bopælsforældres og samværsforældres perspektiver og vilkår inddrages og sammenlignes. Derimod finder foreningen udvalgets anbefalinger om bl.a. fælles forældremyndighed, barnets bopæl, transport i forbindelse med samvær samt deleordninger for utilfredsstillende.

Landsforeningen Børn og Samvær har overordnet to meget modsatrettede reaktioner på betænkningen. Foreningen er meget tilfreds med, at barnets perspektiv sættes højt på dagsordenen, men er heroverfor bekymret for, at de meget generelle formuleringer kan føre til udhuling af enhver forudsigelig retstilstand på området. Hertil kommer efter foreningens opfattelse, at den manglende domstolskontrol af forvaltningens afgørelser giver meget vide muligheder for at skabe ret i overensstemmelse med den til enhver tid gældende politiske korrekthed på bekostning af, hvad der børnefagligt set er bedst for barnet. Af mere overordnede overvejelser bemærker foreningen bl.a., at det er uhyre vigtigt, at der dykkes ned i den konkrete sags substans, og at de problemer, der er i de mere alvorlige konflikter, endevendes og afdækkes, sådan at man får truffet afgørelser, som også af parterne kan opleves som udtryk for en gennearbejdet og konkret

gennemtænkt konkret afgørelse. Efter foreningens opfattelse er det helt afgørende at få udsondret de familier, hvor samarbejdet kan bringes til at fungere, så sagsbehandlingen kan have fokus på de alvorlige tilfælde, hvor børnene mistrives, og det er vigtigt, at børnene tidligt forskånes fra en konflikt eller overgreb, som kontakten med begge forældre kan medføre.

Foreningen Et barn To forældre bemærker generelt, at betænkningen ikke fuldt ud afspejler den grundlæggende problemstilling, hvilket begrænser betænkningens værdi. Foreningen peger her på, at det samlede problem er barnets forhold, når forældrene ikke bor sammen, hvor hovedproblemet er at opretholde kontakten med den anden forælder. Foreningen bemærker, at problemerne typisk kommer frem i familier, der lever i beskedne sociale kår.

Børnesagens Fællesråd bemærker, at der er tale om en grundig betænkning med mange børnevenlige forslag på et svært område. Fællesrådet kan med enkelte præciserende bemærkninger støtte betænkningen og lovudkastet.

LOKK (Landsorganisation af kvindekrisecentre) opfordrer helt overordnet til, at der i loven indsættes et præfiks, hvoraf det tydeligt fremgår, at barnets bedste er vigtigere end alle andre hensyn. Et barn bør således have ret men ikke pligt til begge forældre.

Børnerådet og Dansk Socialrådgiverforening har ikke bemærkninger til betænkningen og lovudkastene.

3. Bemærkninger til udvalgets udkast til forældremyndighedslov (ændring af lov om forældremyndighed og samvær)

3.1. Dom til fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske

Foreningen af Familieretsadvokater (FAF) kan tilslutte sig udvalgets forslag om, at domstolene får mulighed for at dømme til fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske. FAF anfører dog, at der pålægges dommerne et stort ansvar i disse sager, idet det skal sikres, at barnets forældre vil kunne samarbejde omkring barnets forhold efter dommens afsigelse. FAF bemærker, at det må kræves, at dommeren foretager en meget grundig afhøring af sagens parter for at sikre, at det vil være til barnets bedste at dømme forældrene til fælles forældremyndighed. Det er FAF's opfattelse, at det i mange sager vil være nødvendigt med en egentlig forligsdrøftelse/retsmægling parterne imellem, før dommeren har fået indtryk af, hvorvidt parterne kan og vil kunne samarbejde om barnets forhold fremover.

Danske Familieadvokater påpeger i sit hørings svar, at dom til fælles forældremyndighed bør fremstå som en undtagelsesbestemmelse i loven, idet en sag om forældremyndighed skyldes, at der er uenighed mellem forældrene. Der bør således kun være mulighed for at dømme til fælles forældremyndighed, hvis dommeren under sagen bliver klar over, at parterne alligevel kan fungere sammen inden for rammerne af den fælles forældremyndighed. I lovudkastet foreslås, at der skal være bestemte holdepunkter for at antage, at forældrene kan samarbejde om barnets forhold. Danske Familieadvokater mener, at det bør overvejes, om begrebet "holdepunkter" har det nødvendige og tilstrækkelige sproglige og juridiske indhold til, at det kan anvendes af domstolene som værktøj til at afgøre spørgsmål af en sådan kompleksitet, som spørgsmålet om at dømme til fælles forældremyndighed vil være.

Advokatrådet finder, at udvalgets forslag om at give domstolene mulighed for at dømme til fælles forældremyndighed er velbegrunder, idet det er rådets opfattelse, at der på nuværende tidspunkt føres forældremyndighedssager, hvor forældrene ikke har deciderede samarbejdsproblemer og derfor bør kunne fortsætte den fælles forældremyndighed. Advokatrådet påpeger dog, at behandlingen af disse sager kræver en grundig sagsbehandling, herunder at der afsættes den fornødne tid til sagen. Advokatrådet påpeger endvidere, at en grundig afhøring af parterne er nødvendig for, at dommeren kan tage stilling til, om den fælles forældremyndighed kan fortsætte.

Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium bemærker i sit høringssvar, at det er hensigtsmæssigt og psykologisk rigtigt, at der indføres mulighed for at dømme til fælles forældremyndighed – selv om adgangen hertil skal være snæver.

Dansk Psykolog Forening er også positiv over for muligheden for at dømme til fælles forældremyndighed, idet foreningen dog er betænkelig i forhold til hvilke kriterier, der skal lægge til grund for en afgørelse af, om parterne kan antages at fortsætte samarbejdet omkring barnets forhold. I lighed med udvalget vil Dansk Psykolog Forening derfor anbefale, at der iværksættes et forskningsprojekt, der følger udviklingen på området.

Børns Vilkår anfører i sit høringssvar, at man er en stærk fortaler for muligheden for fælles forældremyndighed, men at man vil opfordre ministeren til ikke at fremsætte forslag om muligheden for at fastsætte fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske. Børns Vilkår påpeger, at man generelt gennem lovgivningen skal passe på ikke at styre forældre og i den forbindelse disciplinere dem til at "opføre sig ordentligt", da dette ikke vil være til barnets bedste. Ved at tvinge parterne til fælles forældremyndighed, udvandes begrebet fælles forældremyndighed, ligesom det vil skade den signalværdi og psykologiske forpligtelse, det har for parterne om at samarbejde om et fælles forældreskab. Børns Vilkår understreger, at man er bekymret for de børn, der må leve mellem forældre, der er dømt til fælles forældremyndighed, idet uenighed om forældremyndighed er et udtryk for, at man har mistet evnen til at samarbejde. Der vil derfor være en stor risiko for, at tvungen fælles forældremyndighed vil anbringe barnet i et spændingsfelt, hvor to forældre med lige stor juridisk myndighed rykker i barnet fra hver sin side. Det anføres i høringssvaret, at det er Børns Vilkårs erfaring, at en part ofte venter meget længe med at anlægge en sag om forældremyndighed – ofte indtil samarbejdet er brudt endegyldigt sammen, samt at en sådan sag ofte er følelsesmæssigt belastende, omkostningsfuld og forbundet med en risiko for at tabe.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre finder udvalgets forslag om mulighed for dom til fælles forældremyndighed positivt, men foreningen finder det meget utilfredsstillende, at bestemmelsen alene skal finde anvendelse i undtagelsestilfælde. Generelt anbefales det, at forældremyndighed kun skal kunne fratages en forælder, hvis denne ikke findes egnet til at varetage sin del af ansvaret for barnet eller evner at indgå i et nødvendigt forældresamarbejde, herunder uden grund modarbejder barnets relation til den anden forælder.

Landsforeningen Børn og Samvær anfører i sit høringssvar, at man generelt er skeptisk over for tvungen fælles forældremyndighed. Det er landsforeningens opfattelse, at selve forældremyndighedsspørgsmålet er opreklameret og i virkeligheden mindre betydningsfuldt end det helt nødvendige fælles forældreansvar, som man har uanset den

formelle placering af forældremyndigheden. Landsforeningen Børn og Samvær henviser i øvrigt til udvalgets mindretals holdning til dom til fælles forældremyndighed.

Børnesagens Fællesråd anfører, at det i forbindelse med dom til fælles forældremyndighed er nødvendigt, at der etableres mulighed for mægling mellem parterne.

LOKK anbefaler, at der ikke gives mulighed for at dømme til fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske, idet det er LOKK's erfaring, at barnets tarv sjældent bliver tilgodeset ved sådanne afgørelser. Barnet bliver tværtimod oftest gidsel i forældrenes uenigheder.

3.2. Barnets bopæl

FAF kan tilslutte sig udvalgets forslag om, at domstolene kan tage stilling til, hvor barnet skal bo uden at ophæve den fælles forældremyndighed. Nyskabelsen vil efter FAF's opfattelse bevirke, at flere forældre efter en samlivsophævelse kan og vil fortsætte den fælles forældremyndighed, idet uenighed om bopælen har været årsag til, at der er blevet anlagt sag om ophævelse af den fælles forældremyndighed.

Advokatrådet kan med samme begrundelse som FAF tilslutte sig udvalgets forslag. Advokatrådet finder det desuden hensigtsmæssigt, at det i lovgivningen fastsættes, at den der har barnet boende også kan flytte med barnet, jf. udvalget forslag.

Landsforeningen Børn og Samvær kan tilslutte sig, at det er bopælsforælderen, der bestemmer, hvor barnet skal bo.

Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium, Dansk Psykolog Forening og Børnesagens Fællesråd kan endvidere støtte forslaget om barnets bopæl.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre finder det positivt, at domstolene får mulighed for at træffe afgørelser om barnets bopæl. Foreningen finder det endvidere fornuftigt, at bopælsforælderen får tillagt særlige beføjelser til alene at træffe afgørelse om mindre indgribende forhold. Foreningen finder det imidlertid uacceptabelt, at det i betænkningen anbefales, at bopælsforælderen skal have mulighed for uden varsel at ændre barnets indenlandske bopæl. Foreningen er af den opfattelse, at udvalgets forslag om dom om barnet bopæl, som alternativ til en forældremyndighedssag, mister sin værdi, såfremt bopælsforælderen uden varsel kan flytte barnets indenlandske bopæl. Det anføres, at det vil skabe stor ulighed og usikkerhed mellem forældrene, hvis en bopælsforælder uden videre kan flytte med barnet, samt at det i praksis kan betyde, at de eksisterende forhold omkring barnet undermineres. Foreningen anbefaler, at der i lovforslaget indføres en varslingsbestemmelse, således at der bliver mulighed for at få en uvildig prøvelse af bopæls spørgsmålet, før bopælsforælderen flytter med barnet.

Et barn to forældre protesterer imod, at bopælsforælderen kan flytte med barnet indenlands uden den anden forælders samtykke. Det anføres, at en indenlands flytning vil medføre, at barnet mister kontakten til samværsforælderen, skal skifte skole, kammerater mv., hvilket er indgribende over for barnet.

3.3. Inddragelse af barnet

FAF finder det glædeligt, at der i betænkningen lægges op til, at barnets udtalelser skal have større vægt, både i sager om forældremyndighed og i sager om samvær.

Foreningen af Statsamtsjurister bemærker i sit hørings svar, at inddragelse af barnets perspektiv i alle sager, der vedrører små børn, kan medføre en forlænget sagsbehandlingstid, idet der eksempelvis skal indhentes erklæringer og udtalelser om barnet. Hertil foreslår foreningen, at man i den konkrete sag bør vægte ulemperne ved en eventuel forlænget sagsbehandlingstid over for måden barnets perspektiv inddrages, således at man i ukomplicerede sager med små børn nøjes med forældrenes udtalelser om barnet. Særligt vedrørende de lidt større børn, som kommer til samtale i statsforvaltningerne, bemærker foreningen, at det er vigtigt, at barnet ikke kommer i klemme mellem forældrene på baggrund af deres udtalelser. Det er derfor ekstra vigtigt at styrke forligsbestræbelserne, således at forældrene selv når til enighed med barnets perspektiv in mente. I de sager, hvor dette ikke lykkes, er det vigtigt, at barnets udtalelser bliver behandlet på en sådan måde, at det ikke vil medføre en belastning i forhold til forældrene.

Dansk Psykolog Forening påpeger, at der i forbindelse med samtaler med børn knytter sig særlige problemer i forhold til de informationer, der skal formidles fra statsforvaltningen til retten under en tvist. I disse situationer er det grundlæggende, at barnets synspunkt og oplevelse af sin egen situation indgår i den samlede forståelse af sagen, men det er samtidig altafgørende for barnet, at dets udsagn ikke vil medføre, at det bringe i en loyalitetskonflikt i forhold til forældrene. Foreningen kan derfor støtte, at udvalget foreslår, at Familiestyrelsen udarbejder en vejledning om notatpligt, aktindsigt og videregivelse af oplysninger fra en afholdt børnesamtale. Foreningen bemærker desuden, at en gennemførelse af udvalgets forslag vil skabe et omfattende uddannelsesbehov for børnesagkyndige samt jurister. I forlængelse heraf kan foreningen tilslutte sig anbefalingen om, at børnesagkyndige undersøgelser alene udarbejdes af autoriserede psykologer med speciale i børnepsykologi eller af børnepsykiatere.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre er betænkelig ved den foreslåede øgede direkte inddragelse af barnet uanset alder, idet det kan medføre et unødigt pres på barnet. Foreningen anfører i forlængelse heraf, at et barns perspektiv oftest vil være kortsigtet, mens konsekvenserne af en afgørelse ofte vil være langsigtede. Det er derfor i mange tilfælde et urimeligt ansvar, der lægges på et barns skuldre, når dets udsagn tillægges afgørende vægt. Det anbefales som konsekvens heraf, at lovudkastets forslag om, at barnet *skal* inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær ændres, således at det kommer til at fremgå, at barnet skal *tilbydes* at blive inddraget under en sådan sag. Foreningen finder det positivt og tiltrængt, at betænkningen anbefaler, at kravene til det børnesagkyndige arbejde højnes og harmoniseres. Endvidere forslås det, at der stilles krav om særskilt autorisation for børnesagkyndige.

Danske Familieadvokater finder det af afgørende betydning, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til uddannelse af børnesagkyndige i forbindelse med, at de børnesagkyndige involveres mere under sagerne i både statsforvaltningerne og ved domstolene.

Advokatrådet anser det også som en styrkelse af området, at de børnesagkyndige inddrages mere i sagerne, men påpeger, at dette vil bevirke, at sagerne blive økonomisk dyrere.

3.4. Barnets initiativ

Dansk Psykolog Forening foreslår, at udvalgets formulering om barnets perspektiv udvides, således at det kommer til at fremgå, at statsforvaltningen er forpligtet til både at reagere på barnets henvendelse med en relevant indsats og til at oplyse barnet om, hvilken relevant indsats statsforvaltningen påtænker at iværksætte. Der peges endvidere på, at det er påkrævet, at sagsbehandlere og rådgivere i statsforvaltningerne er med til at sikre, at børn ikke bliver "brugt" af forældrene i indbyrdes stridigheder, hvis bestemmelsen om initiativret for børn skal gælde for børn, der er fyldt 10 år.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre finder det positivt, at et barn får mulighed for at rette henvendelse til statsforvaltningen og bede om, at forældrene indkaldes til et møde omkring barnets forhold. Foreningen er dog betænkelig ved, at børn ned til 10 år få tillagt en sådan mulighed, idet nogle forældre vil "bruge" barnet til at fremme sine interesser. Det foreslås derfor, at aldersgrænsen sættes til 12 år.

Børnesagens Fællesråd tilslutter sig udvalget forslag om børns initiativret.

3.5. Samvær

3.5.1. Samvær med andre end forældre

Advokatrådet kan tilslutte sig forslaget om, at andre end forældre i særlige tilfælde kan søge om fastsættelse af samvær. Rådet bemærker dog, at det af bestemmelsen direkte bør fremgå, hvilken personkreds man anser som nærmeste pårørende, idet det i betænkningen lægges op til, at nærmeste pårørende også kan være stedforældre/stedsøskende eller eventuelt en plejefamilie.

Foreningen af Statsforvaltningsdirektører ser med sympati på muligheden for, at andre end forældre kan få fastsat samvær med barnet. Statsforvaltningsdirektørerne finder dog, at den forholdsvis brede bestemmelse i forslagets § 19 vil komme til at virke unødigt processkabende til ulempe for barnet. På den baggrund foreslås det, at kriterierne og personkredsen for bestemmelsens anvendelsesområde skærpes. Det foreslås endvidere, at det i bestemmelsen præciseres, at det er barnet, der har ret til samvær med andre end dets forældre, samt at samværet skal være i barnets interesse. For så vidt angår bedsteforældres adgang til samvær, mener statsforvaltningsdirektørerne, at det bør præciseres, om det alene er bedsteforældre i forening eller om bedsteforældre hver for sig kan indgive ansøgning om samvær, eksempelvis fordi bedsteforældrene er skilt.

Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamtene og Københavns Overpræsidium ser positivt på, at andre end forældre kan få fastsat samvær, men påpeger, at en sådan nydannelsen inden for samværsområdet bør kræve, at der sideløbende indhentes erfaringer vedrørende sådanne fastsatte samvær.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre kan tilslutte sig, at der åbnes for at børn under særlige omstændigheder kan bevare relationen til andre, som står dem nær, og at denne mulighed ikke er begrænset til kun at omhandle blodsbeslægtede.

Børnesagens Fællesråd anser udvalgets forslag som en positiv udvikling inden for samværsområdet, idet man dog ønsker at gøre opmærksom på, at samværet kan miste sin værdi, hvis forældremyndighedens indehaver ikke kan eller vil bakke op om samværet. Det er derfor vigtigt, at forældremyndighedsindehaveren inddrages ved fastsættelse af samvær med andre end forældre.

Ældre Sagen er tilfreds med, med at der lægges op til, at det bliver muligt for andre end forældre at søge om fastsættelse af samvær. Ældre Sagen finder dog bestemmelsen for snæver, idet man ønsker, at udgangspunktet bør være, at andre end forældremyndighedsindehaveren, som står barnet nært, skal tillægges en *ret* til samvær, hvis de ellers er egnede hertil.

Landsforeningen Børn og Samvær og Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre støtter udvalgets forslag.

3.5.2. Samvær med mindre børn

Børns Vilkår kan ikke støtte udvalgets flertals anbefalinger om, at der skal fastsættes hyppigere samvær med mindre børn (0-3 år). Som begrundelse herfor anføres det, at det ud fra en børnepsykologisk betragtning er højst risikabelt at udsætte små børn for skift mellem to forældre op til flere gange om ugen. **Børns Vilkår** bemærker, at det er vigtigt, at der er kontinuitet i barnets primære relationer. Såfremt flertallets anbefalinger følges, risikerer man efter foreningens opfattelse at skade barnets evne til at skabe kontakt til andre mennesker, herunder etablere en god kontakt til begge forældre.

Landsforeningen Børn og Samvær er som **Børns Vilkår** imod, at der fastsættes hyppigere samvær med mindre børn.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre bifalder, at der åbnes op for, at små børn får ret til hyppigere samvær. Foreningen anfører, at barnet således vil blive skånet for separationsangst som følge af brud på kontinuiteten i en allerede etableret tilknytning til sin far. For så vidt angår et barns følelsesmæssige tilknytning til en far, som det ikke har boet sammen med, kan denne ved hyppige samvær etableres på en hensigtsmæssig måde, der tager særligt hensyn til små børns tidsopfattelse.

3.5.3. Deleordninger

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre finder det uforståeligt, at betænkningen anbefaler, at dommere og sagsbehandlere ikke kan træffe afgørelse om en deleordning for barnet. Foreningen mener, at alle afgørelser skal træffes ud fra barnets bedste, hvorfor man ikke bør afskære denne løsningsmodel.

Børnesagens Fællesråd støtter udvalgets anbefalinger om, at det ikke skal være muligt at træffe beslutning om delt bopæl, idet man ikke mener, at det vil kunne give barnet den fornødne stabilitet, som det specielt i skilsmisssituationen har brug for.

3.5.4. Transportudgifter

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre finder det utilfredsstillende, at betænkningen ikke foreslår konkrete ændringer i forhold til den nuværende praksis på området, hvor det som hovedregel er samværsforælderen, der skal sørge for transporten

af barnet. Foreningen er af den opfattelse, at forældrene som udgangspunkt bør hente barnet hos hinanden i forbindelse med samvær og begrundet dette med, at udvalget i lovudkastets § 18, der vedrører fastsættelse af samvær med forældre, blandt andet fastslår, at begge forældre har ansvaret for, at barnet har samvær. Det anføres endvidere, at såfremt begge forældre inddrages i forbindelse med transporten, vil incitamentet for forældrene til at bliver boende tæt ved hinanden blive større.

Dommerfuldmægtigforeningen påpeger ligeledes i sit høringssvar, at transportudgifter kan give anledning til problemer i samværsager.

3.5.5. Afslag på og ophævelse af samvær

Dommerfuldmægtigforeningen anfører hertil, at det ikke i betænkningen forekommer overbevisende rigtigt, at misbrug ikke, ligesom vold, som udgangspunkt bør føre til ophævelse af samvær. Foreningen finder endvidere, at det i hvert enkelt tilfælde bør vurderes, hvilken betydning en bestemt adfærd har i forhold til det enkelte barn.

Statsamtsjuristforeningen har noteret sig, at der i forslaget lægges op til, at kriteriet for afslag på og ophævelse af samvær bliver det samme for samværsafgørelser generelt. Foreningen håber, at dette vil bevirke, at det bliver lettere at afslå at fastsætte eller ophæve et samvær, når det er bedst for barnet.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre påpeger, at betænkningens tekst fremstår uklar i forhold til beskrivelsen af afslag på og ophævelse af samvær og anfører, at det er uigennemskueligt, hvad udvalget mener vedrørende påstand om vold inden for familien. Det påpeges endvidere, at det er utilfredsstillende, at betænkningen ikke tager stilling til de situationer, hvor bopælsforælderen har en ubegrundet chikanøs modstand mod samværet. Disse situationer kan ofte resultere i, at samværet ophæves med henvisning til, at konfliktniveauet mellem forældrene er til skade for barnet. Foreningen bemærker i den forbindelse, at de danske myndigheder ikke har sat tilstrækkelig fokus på problemstillingen omkring "Parental Alienation" (Forældrefremmedgørelse). Samtidig finder foreningen det utilfredsstillende, at betænkningen ikke forholder sig til praksis for fastsættelse af erstatningssamvær, idet foreningen er af den opfattelse, at dette værktøj bruges for sjældent, selv i sager, hvor der er klare indikationer af, at et samvær bevidst bliver chikaneret. Foreningen finder det endeligt utilfredsstillende, at lovforslaget om, at alle afgørelser skal træffe efter, hvad der er bedst for barnet, ikke indeholder en definition af forhold, der som minimum skal indgå i vurderingen af barnets bedste. Foreningen foreslår bl.a., at spørgsmålet om overgreb i familien samt ubegrundet modarbejdelse af samvær indgår som et selvstændigt forhold, der skal tages højde for i vurderingen af, hvad der er barnets bedste i den foreslåede § 4.

Landsforeningen Børn og Samvær finder det bekymrende, at betænkningen er meget lidt kritisk omkring den eksisterende praksis på samværsområdet, herunder i forbindelse med afslag på og ophævelse af samvær. I betænkningen anføres det, at det er udvalgets ønske, at der i sager om afslag på og ophævelse af samvær – ligesom tilfældet er i dag – foretages en grundig sagsoplysning samt grundige overvejelser i forhold til vægtningen af de hensyn, der er karakteristiske for den enkelte sag. Landsforeningen er uenig i udvalgets betragtninger om kvaliteten af sagsoplysningen i ovennævnte sager, idet det anføres, at sagsbehandlingen i både statsamterne og Familiestyrelsen er for dårlig. Det anføres i den sammenhæng, at det er landsforeningens grundsyn, at enhver rimelig tvivl skal komme barnet til gode. Efter foreningens opfattelse efterleveres dette i for ringe grad i det nuværende system.

LOKK er af den opfattelse, at gentagen, systematisk voldelig adfærd og/eller trusler, bør have som generel konsekvens, at samværet suspenderes i en periode eller helt ophæves. **LOKK** bemærker, at der generelt i lovudkastet og/eller i bemærkningerne til lovudkastet mangler et særligt afsnit om voldsramte familier.

3.6. Midlertidige afgørelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær

FAF finder det betænkeligt, at statsforvaltningerne har kompetence til at træffe afgørelser i sager om midlertidig forældremyndighed og bopæl, idet parterne som oftest, i forbindelse med sagens behandling i statsforvaltningerne, ikke har fået særskilt juridisk rådgivning. Dette vil kunne medføre, at den part, som har været forudseende til på forhånd at søge juridisk rådgivning også vil være den part, der står bedst i statsforvaltningen på bekostning af den svagere part, der ikke har fået juridisk rådgivning.

Advokatrådet tilslutter sig **FAF**'s betænkeligheder på dette punkt. Advokatrådet finder desuden, at det af tidsmæssige årsager er betænkeligt at henlægge kompetence til statsforvaltningerne, idet domstolene på nuværende tidspunkt domsforhandler sådanne sager relativt hurtigt, hvorimod man kan frygte, at statsforvaltningerne, på grund af længere sagsbehandlingstid, ikke vil kunne træffe afgørelser inden for rimelig tid.

4. Bemærkninger til udvalgets udkast til ændring af retsplejeloven

4.1. Sagsbehandlingen ved domstolene

FAF finder det glædeligt, at udvalget i betænkningen har foreslået, at man under sagsbehandlingen i højere grad kan foretage forberedende retsmøder, samt at der ved disse møder kan deltage børnesagkyndige rådgivere.

Advokatrådet kan tilslutte sig **FAF**'s bemærkninger vedrørende forberedende retsmøder.

Domstolsstyrelsen kommenterer i sit høringssvar udvalgets bemærkninger om, at der i forbindelse med den kommende domstolsreform er grund til at fokusere på forholdene omkring børns deltagelse i retssager. Domstolsstyrelsen henviser til, at der i april 2005 er afgivet en redegørelse af en arbejdsgruppe nedsat af Domstolsstyrelsen om "Lokalebehovet ved fremtidens byret". Af redegørelsen fremgår det bl.a. at det er vigtigt, at det lokale, hvor samtalen med barnet foregår, indbyder til afslappede og uformelle samtaler. Arbejdsgruppen finder, at disse hensyn i vidt omfang stemmer overens med kravene til indretning af retsmæglingslokaler, således at børnesamtaler kan finde sted i disse lokaler.

Danske Familieadvokater bifalder udvalgets forslag om at forbedre sagsbehandlingen ved domstolene, herunder muligheden for at lade børnesagkyndige indgå på flere plan. Det bemærkes i forlængelse heraf, at dette ikke må medføre, at sagsbehandlingen forlænges til skade for barnet.

Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne og Københavns Overpræsidium har ligeledes noteret sig, at sagsbehandlingen ved bl.a. fogedretterne styrkes.

Dansk Psykolog Forening støtter ligeledes forslaget om rettens mulighed for at opnå forlig, men bemærker samtidigt, at det er væsentligt at fastholde og tydeliggøre, hvornår der er reelle forligsmuligheder, og hvornår der ikke er det. Der kan således være tilfælde, hvor der tegner sig en forligsmulighed, men sagen har en sådan karakter, at en afgørelse ved domstolene er nødvendig for at sikre barnets perspektiv. Dermed vil man kunne modvirke risikoen for, at forældrenes behov og indbyrdes konflikt blot løses ved et forlig for at dele "sol og vind" lige, hvilket vil kunne skade barnet.

Landsforeningen Børn og Samvær anbefaler, at der under sagens behandling bør være mulighed for at følge de principper, der gælder i civilprocessen i øvrigt, således at der f.eks. kan føres vidner.

4.2. Bistand til barnet

FAF ser positivt på adgangen til, at retten kan udpege en bistandsperson for barnet under en retssag. FAF er dog af den opfattelse, at en sådan bistandsperson bør være en familieretsadvokat, som har et godt indblik og god erfaring med familieretssager.

Advokatrådet tilslutter sig ovenstående.

Statsforvaltningsdirektørerne er af den opfattelse, at bestemmelsen om bistand til barnet skal udvides, således at der også kan udpeges en bistandsperson til et barn i sager om tvangsfuldbyrdelse. Det foreslås endvidere, at der antages et passende antal personer med særligt kendskab til familieretssager, som domstolene ved udpegning af bistandspersoner kan vælge blandt. Dette vil bevirke, at der hurtigt kan udpeges en kvalificeret støtteperson for barnet. Endeligt foreslår statsforvaltningsdirektørerne, at statsforvaltningerne får en tilsvarende mulighed for at udpege en bistandsperson i særligt konfliktyldte sager.

LOKK ser også positivt på forslaget om en bistandsadvokat til barnet, idet denne alene har fokus på barnets tarv.

4.3. Tvangsfuldbyrdelse

Dommerfuldmægtigforeningen anfører – i lighed med udvalget – at anvendelse af umiddelbar magt kan være en stor belastning for et barn, og at det derfor i nogle tilfælde kan være hensigtsmæssigt, at der deltager andre end fogden i sådanne situationer. Dommerfuldmægtigforeningen finder dog, at udvalgets forslag om, at der ved anvendelse af umiddelbar magt skal deltage en børnesagkyndig og en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, forekommer for restriktivt. Et sådan bestemmelse vil kunne bevirke, at tvangsfuldbyrdelse ved umiddelbar magt ikke vil kunne finde anvendelse, idet det kan være vanskeligt at samle de pågældende personer. Foreningen er i stedet af den opfattelse, at det er op til den erfarne jurist, der skal behandle sådanne sager, at skønne hvilke personer, der skal deltage ved anvendelse af umiddelbar magt.

Foreningen har desuden bemærket, at det kunne overvejes at lade fogedretterne få kompetence til i begrænset omfang at fastsætte erstatningssamvær, ligesom det bør præciseres, om den samværsberettigede kan anmode fogeden som bistand, før der er sket misligholdelse.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender,
Familiestyrelsen
Susanne Pihl Jakobsen
Stormgade 2-6
1470 København K

u/s/
SMP/

MODTAGET
17 JAN. 2007
Familiestyrelsen

Afdelingen for grundskole og
folkeoplysning

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5666
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Høring over udkast til lov om forældreansvar og ændring af retsplejeloven mv.

12. januar 2007
Sags nr.:
029.063.121

UDKAST

Ved brev af 11. december 2006 (j.nr. 06-5014-00073) har Familiestyrelsen anmodet Undervisningsministeriet om kommentarer til udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Undervisningsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

Efter udkastets § 3, stk. 1, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv enighed mellem forældrene når disse har fælles forældremyndighed. Af bemærkningerne hertil fremgår, at dette bl.a. omfatter indmeldelse i skole og valg af skoleretning.

I folkeskolelovens § 54, stk. 1, står der:

"Forældrenes rettigheder efter §§ 12-14, 20, 22, 27, 33, 34 og 36-38 og de i medfør af loven givne regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. [...]"

En tilsvarende bestemmelse findes i lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 38, stk. 1, hvor der står:

"Forældrenes rettigheder i medfør af denne lov tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven."

Undervisningsministeriet fortolker disse bestemmelser sådan, at hvis begge forældre har del i forældremyndigheden, udøves de omhandlede rettigheder af forældrene i fællesskab. Hvis kun den ene af forældrene har deltaget i et samråd med skolen eller truffet en beslutning vedrørende

17/1
Familiestyrelsen J.nr.

06-5014-00073

barnet, må skolen gå ud fra, at den pågældende også handler på den andens vegne, medmindre der foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse om det modsatte fra den anden af forældrene. Dette gælder også i de tilfælde, hvor forældrene ikke har samme bopæl, fordi de er skilt eller separeret, men hvor de begge har del i forældremyndigheden.

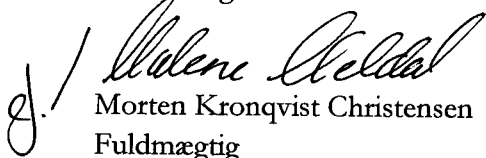
Hvis den nye § 3, stk. 1, indebærer, at væsentlige beslutninger vedrørende barnet kræver begge forældres udtrykkelige samtykke, kan det gøre det vanskeligere for skolerne at vide, hvornår de kan fæstne lid til beslutninger, der kun meddeles af den ene af forældrene. Det fremgår ikke af lovtæksten eller bemærkningerne til § 3, hvorledes skoler og andre uddannelsesinstitutioner skal påse, at den krævede enighed mellem forældrene forligger.

Det er centralt for Undervisningsministeriet, at de nye regler om forældreansvar ikke medfører nye administrative byrder for skoler og uddannelsesinstitutioner, og Undervisningsministeriet ønsker den nuværende fortolkning videreført.

Undervisningsministeriet skal anmode om, at det i lovbemærkningerne til § 3 kommer til at fremgå, at skolerne kan lægge til grund at en forælder handler på begges vegne, medmindre der foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse om det modsatte.

Undervisningsministeriet har i øvrigt ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Morten Kronqvist Christensen

Fuldmægtig

Direkte tlf. 3392 3890

Morten.Kronqvist.Christensen@uvm.dk

Mødrehjælpen

5. januar 2007

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen

svmp@famstyr.dk

Høringsvar over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv. – Deres journalnummer 06-5014-00073

Mødrehjælpen finder lovforslaget overvejende positivt i forhold til, at udgangspunktet i skilsmisse og samvær nu skal være barnets perspektiv.

Der er dog flere vigtige områder, hvor vi finder, at barnet ikke fremstår som hovedperson, når der er tale om konflikter i forbindelse med skilsmisse og samvær.

Fælles forældremyndighed

Mødrehjælpen finder det paradoksalt, at Retterne skal kunne idømme fælles forældremyndighed. Fælles forældremyndighed har ingen mening for barnet, såfremt forældrene ikke kan samarbejde og har konflikter på et niveau, der bringer dem til at gå i Retten med spørgsmålet.

Statsforvaltningerne vil under alle omstændigheder have været inde i sagen med alle former for tilbud om rådgivning. Dette område er netop foreslået styrket for at sikre, at børnene så vidt muligt ikke kommer i klemme i forældrenes konflikter. Når det ikke lykkes at afklare forældremyndighedsspørgsmålet gennem rådgivning i Statsforvaltningen, og forældrene dermed har vist, at de ikke kan samarbejde, er det bemærkelsesværdigt, at dommeren kan idømme fortsættelse eller fastsættelse af den fælles forældremyndighed, hvor vi - igen - må fastholde, at samarbejde er en forudsætning for, at barnet kan have gavn af den fælles forældremyndighed.

I Mødrehjælpens rådgivning og Retshjælp er der rigtig mange henvendelser om problemer med samarbejde om at udøve fælles forældremyndighed, som jo er baseret på, at forældrene skal kunne samarbejde. I mange af disse familier er den eneste løsning at tillægge den ene af forældrene forældremyndigheden for at skabe ro om barnet.

Mødrehjælpen
Studivestergade 21
1455 København K

Tel.: 33 45 86 00
Email: mhj@mhj1983.dk
www.moedrehjaelpen.dk

Protector
H.H. Prinsesse Alexandra

Giro 318-2010
CVR. nr 72988515

Det er yderst vigtigt at være opmærksom på de konsekvenser, den fælles forældremyndighed kan få i forhold til børn, der har behov for særlig indsats i form af anbringelse eller anden behandling. Her kan der ske en helt urimelig forhaling af en for barnet nødvendig indsats, fordi forældrene ikke kan blive enige om begge at give tilsagn. Dette er allerede på nuværende tidspunkt et stort problem, idet mange forældre ikke i opløsningen af et konfliktfyldt parforhold har haft kræfterne til at diskutere forældremyndighed og fremtidigt samarbejde omkring børnene i det hele taget. Her er det nødvendigt at være særlig opmærksom på de voldsramte familier, hvor typisk kvinderne forlader parforholdet i krisetilstand.

Det er vigtigt at indtænke anbringelsesstedernes vilkår for at arbejde med de anbragte børn og unge fremover. Det kan blive endog meget vanskeligt, såfremt 2 konfliktende forældre i enighed skal tage en afgørelse om barnets forhold.

I lovforslagets § 11 fremgår det, at såfremt den fælles forældremyndighed søges ophævet, skal der foreligge *tungtvejende* grunde for at ophævelse kan ske. Samme forudsætninger burde i det mindste være et krav til idømmelse af fælles forældremyndighed.

Det er værd at holde opmærksomheden på, at såfremt tvisten ender i Retterne er konflikterne på et højt niveau, og i disse situationer er der stor risiko for, at barnet er i klemme mellem forældrene. Igen er det barnet, der skal betale prisen for forældrenes konflikter.

Inddragelse af barnet

Mødrehjælpen finder, at der fortsat mangler en mulighed for at tildele barnet en støtteperson, der kan være den, der sørger for, at barnets perspektiv virkelig fastholdes. Det gælder naturligvis først og fremmest i de tilfælde, hvor konflikterne er store og en afgørelse må antages at tage længere tid, og hvor det må forudses, at den endelige afgørelse ikke gør en ende på konflikterne.

Samvær med mindre børn

Såfremt der er tale om konflikter, er det yderst betænkeligt, at et lille barn skal bringes i hyppige situationer, hvor de to forældre, som har konflikten, skal mødes for at sikre denne form for samvær.

Hyppig kontakt med samværsforælderen er godt, såfremt begge forældre er indstillede på at samarbejde om deres fælles barn og de kan sikre, at barnet ikke oplever brud efter brud i en daglig rytme.

Opmærksomheden skal være på, at det lille barn har behov for en rolig og forudsigelig tilværelse for at udvikle sig optimalt. Denne optimale udvikling bringes i fare, såfremt der gennemtvinges hyppige samvær i forhold, hvor konflikter mellem forældrene er fremherskende. Her kræves der ekstra store bestræbelser for at fastholde barnets perspektiv.

Deling af samværsudgifter

De økonomiske forhold omkring familiernes situation efter skilsmisse burde behandles samlet, idet det ikke alene drejer sig om transportudgifter i forbindelse med samvær. Dette er blot en lille brik, hvor boligtilskud, børnebidrag med videre er mere afgørende.

Mødrehjælpen skal derfor opfordre til, at man kigger på det samlede billede og ikke blot ændrer en lille del i den økonomiske fordeling.

Varsling af flytning

Der bør her helt klart fremgå, at der kan være familiemæssige situationer, hvor barnets velfærd er truet i sådan grad, at den ene forælder må flytte sig hurtigst muligt. Her tænkes specielt på situationer med vold, overgreb, misbrug og lignende.

Mødrehjælpen skal beklage, at fristen for høringssvar er så kort og samtidig ligger i jule- og nytårsperioden. Dette giver meget lidt mulighed for et grundigere arbejde med et svar.

Med venlig hilsen

Mads Røge Clausen
Direktør

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 02-01-2007
J.NR.: 04-013402-06-2502
REF.: hro-sss

u 4/1
SMP/

MODTAGET
- 4 JAN. 2007
Familiestyrelsen

Høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Ved E-mail af 8. december 2006 har Familiestyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Privatretsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal bemærke følgende:

Det er indledningsvist Advokatrådets opfattelse, at lovforslaget er en tidssvarende ændring af reglerne og dermed også lever op til internationale bestemmelser om at sætte barnet, og hvad der er bedst for barnet, i fokus. Det er endvidere positivt, at der kan tilbydes alternative løsningsmodeller for forældrene i form af øget rådgivning og konfliktmægling.

Advokatrådet finder de foreslåede processuelle ændringer positive, idet disse i endnu højere grad end tidligere vil sikre en særdeles tilbunds gående behandling af sagerne, men også en større inddragelse af børnesagkyndige.

Til de enkelte lovbestemmelser skal Advokatrådet bemærke følgende:

Kapitel 1

Ad § 3 og 3 a

Advokatrådet finder det positivt, at det nu direkte af bestemmelsen i § 3 a fremgår at begge forældre har en varslingspligt overfor den anden forælder i forbindelse med flytning såvel indenlands som udenlands. Herefter kan den anden forælder indlede sag med anmodning om midlertidig afgørelse.

Det er Advokatrådets opfattelse, at der herved er taget hensyn til de af Advokatrådet tidligere fremsatte bemærkninger til betænkning nr. 1475.

Det kunne imidlertid være hensigtsmæssigt, at lade § 3 stk. 2 og § 3 a samle i én bestemmelse vedrørende flytning og udlandsophold i et særskilt kapitel. Herefter vil bestemmelsen i § 3 stk. 1 afgrænse begreberne ”væsentlige beslutninger” og ”overordnede forhold”, der naturligt hører til i kapitel 1 Indledende bestemmelser.

Kapitel 2

Ad § 11

Advokatrådet finder det positivt, at lovforslaget tager udgangspunkt i en fortsættelse af den fællesforældremyndighed, og det fælles forældreansvar også efter samlivets ophævelse. Bemærkningerne oplister en række typesituationer herpå og konkluderer, at den forælder, der ønsker, at den fælles forældremyndighed skal ophøre, skal sandsynliggøre, at ophævelsen er bedst for barnet. Dette vil formentlig kræve en ganske mere omfattende bevisførelse/partsforklaring end tilfældet er i dag, og dermed også et større tidsforbrug hertil i retten. En bevisførelse som også i sig selv kan vanskeliggøre det fremtidige samarbejde, forældrene imellem, om barnet, hvilket vil stille særlige krav til rettens begrundelse.

Kapitel 3

Ad § 17

Advokatrådet kan tiltræde lovforslagets bestemmelse, idet spørgsmålet om, hvor barnet skal bo formentlig vil vise sig at være den reelle hindring for fortsættelse af fælles forældremyndighed. Hvis dette spørgsmål afklares i retten vil mulighederne for en fortsættelse af den fælles forældremyndighed oftest være til stede.

Kapitel 4

Ad § 18 stk. 3

Advokatrådet finder det positivt, at bestemmelsen giver bopælsforælderen mulighed for at tage initiativet til at indkalde til møde vedrørende samvær. Hermed fremgår det at det tillige er på begge forældres ansvar at samværet skal fungere.

Kapitel 5

Ad § 23

Advokatrådet finder, det fortsat retssikkerhedsmæssigt yderst betænkeligt, at det er statsforvaltningen, der skal afgøre sager om midlertidig forældremyndighed, midlertidig bopæl eller midlertidig samvær, som ofte er af presserende karakter. Advokatrådet finder dette betænkeligt af primært to årsager:

Sagerne domsforhandles i dag relativt hurtigt ved retterne. Med de sagsbehandlingstider der er og har været i statsamterne, kan Advokatrådet frygte, at de nye statsforvaltninger ikke vil kunne træffe midlertidige afgørelser med den hastighed, som er nødvendig.

En midlertidig afgørelse om forældremyndighed og bopæl vil ofte være udslagsgivende for, hvorledes en senere endelig afgørelse falder ud. Det vil derfor være vigtigt for parterne, at de i statsforvaltningen får fremført de rette argumenter overfor sagsbehandleren for at stille sig bedst muligt i en kommende retssag. Parter, der har rådført sig med en advokat inden de går i statsforvaltningen, vil i mange situationer stå bedre, end den part, som enten ikke har tænkt på muligheden for rådgivning, eller som ikke har råd hertil.

Af retssikkerhedsmæssige grunde er det derfor Advokatrådets opfattelse, at en sag, hvori der skal træffes en midlertidig afgørelse indgives for retten med deraf følgende mulighed for advokatbeskikkelse. Som alternativ hertil kunne der gives parterne mulighed for at få advokatbistand i forbindelse med, at statsforvaltningen skal træffe en afgørelse.

Kapitel 6

Ad § 31

Advokatrådet kan tiltræde udvalgets forslag om, at barnet skal inddrages i sin egen sag og finder, at ophævelsen af 12-års grænsen giver en større fleksibilitet. Inddragelse af børn i disse sager kræver dog, at de personer, som skal have samtaler med børnene, enten har god erfaring med børnesamtaler eller er uddannet hertil. I de tilfælde, hvor et barn afstår fra at blive hørt i en sag, er det Advokatrådets opfattelse, at dette forhold bør undersøges nærmere af sagsbehandleren, idet barnet nødtigt skal afstå fra en samtale af hensyn til forældrene.

Advokatrådet finder endvidere, at det er vigtigt, at der er notatpligt i forbindelse med samtaler med børn, både i statsforvaltningerne og ved domstolene, idet der efter lovens bestemmelser er lagt op til, at der skal lægges vægt på barnets udtalelser i sagen.

Samtalen med barnet bliver derfor et vigtigt bevis i sagen, som parterne skal have adgang til at få indblik i. Advokatrådet er enig i, at samtalen med barnet kan gengives i mere generelle vendinger for på den måde at beskytte barnet og undgå, at barnet sættes i en yderligere loyalitetskonflikt mellem forældrene i medfør af bestemmelsen i § 450 c.

Ad § 38

Det fremgår af bestemmelsen, at beslutninger om, hvorvidt en sag af statsforvaltningen kan indbringes for retten ikke kan påklages til Ministeren for Familie- og Forbrugeranliggender. Dette finder Advokatrådet meget betænkeligt. Det kræver en omfattende vejledning af sagens parter at gøre dem opmærksom på, at de fortaber deres ret til at få spørgsmålet afgjort ved retten, såfremt man ikke anmoder

statsforvaltningen om at indbringe sagen efter denne har været behandlet i statsforvaltningen

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

HSC10402/Sagsbeh. HSC
J.nr. 4104-2006-56.4
Vedr. j.nr. 06-5014-00073
dir.tlf. 33955883
mail hsc@domstolsstyrelsen.dk

5. januar 2007

Høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven

Domstolsstyrelsen har modtaget brev af 8. december 2006 om en udtalelse til udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven. Lovudkastene bygger på Betænkning nr. 1475 om "Barnets perspektiv", som tidligere har været sendt i høring.

Udvalget om Forældremyndighed og Samvær havde blandt andet foreslået indført en adgang til kun i undtagelsestilfælde at kunne dømme til fælles forældremyndighed, selvom den ene af forældrene ikke ønsker dette. I notat om økonomiske konsekvenser fsa. ændringer vedrørende forældremyndighed og samvær af 9. oktober 2006 vurderedes det, at hvis forældre, der havde mistet forældremyndighed før lovændringen med en overgangsbestemmelse ikke blev afskåret fra at rejse sag om dom til fælles forældremyndighed, skønnedes der gennemført ca. 1.000 sager ved domstolene i en overgangsperiode. Af disse sager forventedes cirka halvdelen at medføre merudgifter til fri proces.

Efter det nu foreliggende udkast til lov om forældreansvar er udgangspunktet, at den fælles forældremyndighed fortsætter også i tilfælde, hvor en forælder ønsker den fælles forældremyndighed bragt til ophør, idet forældremyndigheden ønskes tillagt denne forælder alene. Hvis sagen efterfølgende indbringes for retten til afgørelse, kan retten efter udkastets § 11 kun træffe afgørelse om at ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde. Det er på denne baggrund Domstolsstyrelsens opfattelse, at hvis forældre, der før lovændringen har mistet forældremyndighed, med en overgangsbestemmelse får mulighed for at rejse sag om dom til fælles forældremyndighed, må det skønsmæssigt ansatte antal på 1.000 retssager justeres i opadgående retning.

Den øgede brug af sagkyndige, som lovudkastene lægger op til i forbindelse

med afgørelser om forældremyndighed mv., må efter Domstolsstyrelsens opfattelse forventes også at påvirke udgifterne i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed, samvær mv. På denne baggrund forekommer en skønnet merudgift på 30.000 kr. årligt som følge af børnesagkyndiges deltagelse i fuldbyrdelsesprocessen lavt ansat. Der henvises til notat af 9. oktober 2006, side 4, nederst.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

[Her indsættes en eventuel genpartstekst]

Susanne Pihl Jakobsen

Fra: Henrik Lund [HLU@fm.dk]
Sendt: 5. januar 2007 11:42
Til: Susanne Pihl Jakobsen
Cc: Bente Andreasen (MINFF); Agnes Egsgaard
Emne: VS: Fremsendelse af høring vedr. forslag til lov om forældreansvar mv.
Vedhæftede filer: forældremyndighedalmbem.doc; Forældremyndssærlig.doc; Retsplejelov+indholdsfortegnelse.8.dec..doc; Høringsbrev.doc; Høringsliste.doc

Hej Susanne

Finansministeriet har ingen bemærkninger såfremt udgifterne afholdes af de i satspuljen bevilgede midler hertil.

Mvh
Henrik

Fra: Jens Ross Jensen (FAMSTYR) [mailto:JERO@famstyr.dk]
Sendt: 8. december 2006 16:37
Til: Justitsministeriet; Finansministeriets postkasse; Socialministeriet; Indenrigs- og Sundhedsministeriet; post@domstolsstyrelsen.dk; abm@dommerfm.dk; post@oestrelandsret.dk; Post@vestrelandsret.dk; post@aarhus.byret.dk; post@odense.byret.dk; Post@aalborg.byret.dk; post@roskilde.byret.dk; post@kobenhavn.byret.dk; samfund@advocom.dk; info@danskefamilieadvokater.dk; webmaster@advocom.dk; meavi@statsamt.dk; nwfs@statsamt.dk; rebkoe@statsamt.dk; dp@dp.dk; redbarnet@redbarnet.dk; bsf@boernesagen.dk; bornsvilkar@bornsvilkar.dk; adm@mhj1983.dk; epost@anderschrjensen.dk; ole.pass@rk.dk; ds@socialrdg.dk; info@boernogsamvaer.dk; famfo@get2net.dk; bkf@bkchefer.dk; info@aeldresagen.dk; jimmy@denyebedsteforaeldre.dk; sekretariat@lokk.dk; kvr@kvinderaad.dk; info@mandecenteret.dk; kl@kl.dk
Cc: Lilian Noer (MINFF); Troels Vensild (MINFF); Kirsten á Rogvi (MINFF); Charlotte Meibom (MINFF)
Emne: Fremsendelse af høring vedr. forslag til lov om forældreansvar mv.

Læs venligst vedhæftede høringsbrev vedrørende udkast til en ny forældreansvarslov.

Høringsfristen udløber tirsdag den 2. januar 2007.

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K.

21-12-2006

STIFTAMTMANDEN

Med henvisning til høringsbrev af 8. december 2006, j.nr. 06-0514-00073, skal jeg på statsforvaltningsdirektørernes vegne fremkomme med bemærkninger til forslag til lov om forældreansvar.

Der henvises indledningsvist til mit høringssvar af 24. juli 2006 i tilknytning til udvalgsbetænkningen "Barnets perspektiv". Herudover har jeg følgende bemærkninger:

Hjemlen i lovforslagets § 20, stk. 4 for statsforvaltningerne til at kunne træffe afgørelse om transport af barnet i forbindelse med samværet og om afholdelse af udgifterne hertil, ses som et udmærket middel til at løse en samværskonflikt til gavn for barnet, idet der vil kunne foranstalles mere smidige løsninger omkring transport.

Manglende information om barnets forhold til den af forældrene, der ikke har forældremyndigheden kan give anledning til konflikter. Orienteringsreglen i lovforslagets § 22 kan derfor nedtone den utilfredshed, manglende information fra forældremyndighedsindehaveren kan medføre. I de situationer, hvor institutionerne vil nægte at give konkrete oplysninger og dokumenter samt nægte deltagelse i aktiviteter, vil der med stor sandsynlighed være tale om sager, som statsforvaltningen i forvejen har kendskab til, hvorfor det er hensigtsmæssigt, at statsforvaltningerne fungerer som klageorgan.

Den udvidede adgang til at fastholde/ etablere fælles forældremyndighed for ikke samboende forældre mod den ene forælders ønske og den udvidede adgang til orientering for forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, stiller nye krav til de forældre, der ikke kan samarbejde om deres børn og til de myndigheder, der i børnenes dagligdag skal samarbejde med forældrene. For at rodfæste/ understøtte

STATSAMTET SØNDERJYLLAND
H.P. HANSENS GADE 42
6200 AABENRAA

JOURNAL NR.:
SAGSBEHANDLER: NWSOE

TELEFON: 7431 3131
TELEFAX: 7462 8409
CVR-NR. 66-75-07-28
EAN-NR. 5798000362291
soenderjylland@statsamt.dk
www.statsamt.dk

EKSPEDITIONSTID:
MANDAG - ONSDAG: 8.45-15.00
TORSDAG: 8.45-17.00
FREDAG: 8.45-12.00

TELEFONTID:
MANDAG: 10.00-15.00
TIRSDAG-ONS DAG: 10.00-14.00
TORSDAG: 10.00-15.00
FREDAG: 10.00-12.00

TELEFONISK HENVENDELSE VEDR.
UDENLANDSKE SKILSMISSE HVER DAG
KL.
10.00-12.00

Statsamtet bliver til statsforvaltning pr.
01.01.2007.

Læs mere på www.statsamt.dk/reform

dette forældreansvar til bedste for børnene, ses der behov for specifik information over for forældre og myndigheder (skoler, institutioner, socialforvaltninger, sundhedsvæsen, herunder praktiserende læger og sundhedsplejersker o.a.) om betydningen af den udvidede adgang til fælles forældremyndighed og orientering.

Det bemærkes, at der med lov om forældreansvar bør indføres mulighed for, at registrerede partnere kan aftale fælles forældremyndighed som alternativ til adoption.

Der ses ikke at være taget stilling til de administrative og økonomiske konsekvenser i forbindelse med lovforslaget. En række bestemmelser i lovforslaget vil imidlertid medføre meget væsentlige omkostninger i statsforvaltningerne.

Lovforslagets § 14 indebærer således, at forældre, der på nuværende tidspunkt ikke har del i forældremyndigheden, vil kunne ansøge om at få del heri. Der kan efter § 14 forventes et meget stort antal nye forældremyndighedssager fra lovens ikrafttrædelse. Som følge af omtalen af lovforslaget har statsamtterne allerede på nuværende tidspunkt dagligt flere henvendelser om mulighederne for at få del i forældremyndigheden, bl.a. fra forældre, der er blevet frataget del i forældremyndigheden af domstolene. Det er anslået, at domstolene i de senere år har afgjort omkring 6000 forældremyndighedssager årligt, hvor en af forældrene er frataget forældremyndigheden.

Det vil derfor forud for lovens ikrafttræden i relation til § 14 være nødvendigt i statsforvaltningerne at foretage nyansættelser og at afsætte ressourcer til uddannelse af statsforvaltningernes medarbejdere for at imødekomme disse forældremyndighedsansøgninger. Dette sagspres vil efter 1 til 2 år aftage, men det vil fortsat være nødvendigt med en betydelig forøgelse af de personalemæssige ressourcer alene i relation til varetagelse af forældremyndighedssager.

Med venlig hilsen
Ninna Würtzen

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Dato: 3. januar 2006
Kontor: Budgetkontoret
J.nr.: 2006-2219-37

Sagsbeh.: JKP
Fil-navn: statsforvalt-
ning/høring/forældreansvarslov b

Høring over udkast til forslag til lov om forældreansvar og udkast forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har d. 8. december 2006 bedt Indenrigs- og Sundhedsministeriet om bemærkninger til ovennævnte udkast. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har desuden modtaget bemærkninger om lovforslagenes økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige d. 21. december 2006.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har enkelte supplerende bemærkninger til lovforslagenes opgørelse af de økonomiske og administrative konsekvenser, idet statsforvaltningsdirektørerne har haft bemærkninger om følgende:

- Det fremgår af notatet, at muligheden for dom til fælles forældremyndighed fra fædre, der har mistet del i forældremyndigheden før den 15. juli 2007, forudsættes at dreje sig om 1 årgang af forældremyndighedssager. Statsforvaltningsdirektørerne skønner, at muligheden vil komme til at dreje sig om flere årgange. Dette kan udledes af de forespørgsler, statsforvaltningerne allerede har fået samt af, at der i mange samværssager, hvor der er gentagne konflikter mellem forældrene, er tale om ældre domme.

Statsforvaltningsdirektørerne mener, at muligheden også omfatter den gruppe, hvor faderen aldrig har haft del i forældremyndigheden, men ønsker dette. Der er i notatet ikke taget højde for udgifter til børnesagkyndig rådgivning, som må forventes at være nødvendig i hovedparten af denne type sager.

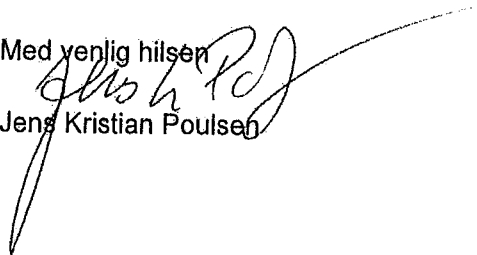
Endelig er en årgang ansat til 1500 sager. Direktørerne er ikke i stand til at vurdere om dette skøn er dækkende.

- Implementering af den nye lovgivning vil ifølge direktørerne medføre omkostninger til nødvendig efteruddannelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i øvrigt henvise til statsforvaltningsdirektørernes udtalelse d. 21. december 2006 til Familiestyrelsen om lovforslagene.

Med venlig hilsen

Jens Kristian Poulsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jens Kristian Poulsen', is written over the printed name. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

29. december 2006

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender

Familiestyrelsen

Att: svmp@famstyr.dk

Høringssvar til udkast til lov om forældreansvarslov og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

I Mandecentret er vi overordnet meget tilfredse med indholdet af lovforslaget om forældreansvar og ændringer af retsplejeloven.

Forslagene tager i vid udstrækning højde for de problemstillinger, vi hyppigst møder i Mandecentret. Siden åbningen af vores rådgivning 1. september 2006 og frem til nu, har vi haft mere end 60 mænd til rådgivning og samtaleforløb af kortere og længere varighed.

De centrale problemstillinger har vedrørt konflikter i forbindelse med tilkendelse og udøvelse af forældremyndighed, aftaler om samvær og særligt i denne sammenhæng, chikane i forbindelse med gennemførelse af samvær. Andre problemstillinger har vedrørt flytning og bodeling og ikke mindst de følelser og den afmagt mange mænd føler, når de hindres eller begrænses i adgangen til en reel og kontinuerlig kontakt med deres børn. Frygten for at miste kontakten til barn eller børn er et gennemgående tema.

Det helt afgørende nye og den store forbedring i lovforslaget om forældreansvar er, at det tager udgangspunkt i barnets ret til have såvel en far som en mor, og at et brud mellem to voksne, ikke skal fratage barnet den ene forælder.

Vor kommentar til lovudkastet kan samles under to overskrifter: forældremyndighed og samarbejde om samvær.

Forældremyndighed:

Mandecentret hilser det velkomment, at vi nu får en lov om forældreansvar, med udgangspunkt i, at begge forældre er ligeværdige i forhold til barnet, og at forældremyndigheden derfor er fælles, medmindre tungtvejende forhold taler for, at kun den ene forælder skal have forældremyndigheden.

Vi oplever på Mandecentret, at spørgsmålet om fratagelse af den ene forælders fælles forældremyndighed ofte anvendes som en trussel i stridigheder, der ikke vedrører forældremyndighed. Årsagen er tydeligvis retspraksis, hvor den ene part næsten automatisk får frataget forældremyndigheden, når der rejses sag herom.

Sådanne sager tager tid og er belastende for børnene, da det jo er dem forældrene strides om.

Det er vor erfaring, at det i al overvejende grad er kvinderne, der får tilkendt forældremyndigheden i sådanne sager. Fædre kan herefter i næsten alle tilfælde konstatere, at de kun får tilkendt samvær med deres børn hver anden weekend og en hverdag ind imellem, uanset at de som fædre har deltaget lige så aktivt som mødrene i børnenes liv indtil skilsmissen eller bruddet.

At en forælder fremover ikke kan fratage den anden forælder forældremyndigheden, blot ved at rejse en sag, men at der skal være en væsentlig grund, håber vi vil føre til langt færre sager - ikke mindst for børnenes skyld.

På ovenstående baggrund hilser vi det også velkomment, at sager der *er* afgjort kan rejses igen, da vi har mange eksempler på sager, hvor fælles forældremyndighed helt oplagt ville være det rigtige, men hvor retten ikke har haft det nødvendige lovgrundlag for at kunne afsige en dom.

Samarbejde om samvær:

Helt i tråd med lovens udgangspunkt om fælles forældremyndighed, finder vi i Mandecentret, at det i forhold til fastsættelse af samværsret, er helt rigtigt at der tages udgangspunkt i, at børn skal have adgang til samvær med begge forældre. Det er forældrenes ansvar at sikre, at dette fungerer for børnenes skyld, og vi finder det derfor helt rimeligt at pålægge de voksne dette ansvar set i lyset af det fortsatte fælles ansvar for børnene.

Vi ser det derfor også som godt nyt, at det bliver muligt at fastsætte samvær som deleordninger (7-7 ordninger), så barnet sikres en lige tilknytning til forældrene. Vi oplever i Mandecentret, at fædre i stor udstrækning finder bolig i børnenes nærområde for netop at kunne give optimale betingelser for samvær – til gavn for både børn og fædre.

Vi finder det ligeledes væsentligt, at begge forældres ret til at deltage ligeligt i børns sociale liv i skole og institution slås fast med en bedre adgang til information end i dag. Det er vores oplevelse, at alt for mange fædre i dag må leve med, at informationer kun gives til moderen (bopælsforælderen), og at de ved henvendelse til skole og institution bliver henvist til at få informationerne gennem moderen.

Endelig er det med stor glæde at vi læser, at den forælder, der bidrager til løsning af konflikter i forbindelse med samvær, står bedre end den forælder, der destruktivt bidrager til at optrappe konflikter

Det vil ikke fremover være muligt at forsøge at forhindre samvær ved at gøre det økonomisk vanskeligt at få samværet gennemført, fx ved at flytte langt væk med børnene. Samvær bliver nu også et fælles økonomisk ansvar, som også vedkommer bopælsforælderen.

I de sager, hvor konflikten er stor og væsentlig, og barnet derfor ikke kan udleveres til samvær, ser vi det som en positiv nyskabelse, at der gennem ændring af Retsplejeloven gives fogden mulighed for at fastsætte erstatningssamvær, så det ikke kan betale sig at lave en konflikt, og dermed trække sagerne ud. Fogden får nu redskaber til at løse konflikter sammen med en børnesagkyndig og en repræsentant fra kommunen.

Som det fremgår af ovenstående, ser vi i Mandecentret meget positivt på den nye lov, og mener den på mange måder er udtryk for et nutidigt syn på forælderroller. Men selv den bedste lov kan ikke sikre, at alle forældre skilles i mindelighed og med god omsorg for deres børn. Der vil stadig være skilsmisser, hvor børnene bliver gidsler i forældrenes indbyrdes kamp.

Derfor ser vi det også som væsentligt, at der nu i langt højere grad tilknyttes børnesagkyndige i de konfliktfyldte sager, og at de børnesagkyndige også medvirker i forberedelsen af sager, der indbringes for retten.

Sluttelig har vi en lille bekymring i relation til den praktiske og holdningsmæssige implementering af den ellers glimrende lov. Vi oplever ofte i praksis, at Statsamtterne tager udgangspunkt i en holdning om, at børn naturligt hører til hos deres mor, og at det derfor også er naturligt at mægle med udgangspunkt i, at børnene bor hos moderen og kommer på besøg hos faderen. Mæglingen sker derfor ikke altid med udgangspunkt i, at begge voksne er lige kompetente forældre. Vi håber, at det er muligt at finde det nødvendige antal kvalificerede børnesagkyndige, og at vores bekymring viser sig helt ubegrundet.

Da vi på Mandecentret ser meget nyt og positivt i lovforslaget, glæder vi os - specielt på børnenes vegne - til at loven vedtages og træder i kraft og gerne så hurtigt som muligt.

Venlig hilsen

Thorkil Vestergaard-Hansen
forstander

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

28.december 2006.

Re: Høringssvar – jr. nr. 06-5014-00073.

Tak for tilsendte udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Indledningsvis skal LØKK bemærke, at organisationen alene i dette høringssvar forholder sig til konsekvenserne for voldsramte familier – ikke såkaldte ”almindelige” familier, idet voldsramte familier er LØKKs virksomhedsområde.

LØKK skal henvise til tidl. fremsendt høringssvar af 25. juli 2006 til, hvor LØKK kan konstatere, at flere af kommentarerne er fulgt i lovudkastet og bemærkningerne hertil. Høringssvaret vedlægges.

Dog bemærkes, at de forslag, der i det tidligere høringsbrev er fremhævet med kursiv desværre ikke er medtaget eller løst i det fremsendte lovforslag, hvilket LØKK finder betænkeligt.

Særligt ad § 11 og §17. (Uddrag af udkast bilagt).

- Der savnes især her klare regler om, at domstolen kan træffe en **hurtig afgørelse** om såvel **midlertidig forældremyndighed som midlertidig bopæl**
- såvel **ophør af fælles forældremyndighed eller bopælsafgørelse**, hvor **den ene forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien.**

Dokumentationen for vold ol. bør præciseres til f.eks. at være i form af også en krisecentererklæring.

I bemærkningerne til loven kunne yderligere uddybes, at et midlertidigt boligophold kunne finde sted i et krisecenter. Dette er vigtigt ikke mindst af hensyn til evt. børns sikkerhed og risiko for bortførelse..

De venligste hilsner

Jytte Mejnholm
Forkvinde

Peter Michael Toft
konsulent

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

25. juli 2006

Høringssvar til Betænkning 1475, Barnets perspektiv

Indledningsvis skal LOKK bemærke, at organisationen alene i dette høringssvar forholder sig til konsekvenserne for voldsramte familier – ikke såkaldte ”almindelige” familier, idet voldsramte familier er LOKKs virksomhedsområde.

LOKK opfordrer alligevel ministeren til helt overordnet for loven at overveje en tilsvarende formulering som i den norske barnevernslov, hvoraf det klart fremgår som et præfix i kapitlet, der omfatter børn, der er udsat for omsorgssvigt (hvilket ofte er tilfældet for børn i voldsramte familier), at ”Ved anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitlet, skal det lægges afgørende vægt på å finne tiltak som er til beste for barnet. Herunder skal lægges vægt på å gi barnet stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen”. Barnevernsloven siger altså klart, at barnets bedste er vigtigere end alle andre hensyn. Det bør klart fremgå af dansk lovgivning også. Et barn bør have RET til men ikke PLIGT til begge forældre.

LOKK hilser derfor velkommen, at betænkningen foreslår en bistandsadvokat til barnet, der alene har barnets tarv i fokus.

Lovens forudsætning om, at barnet har brug for at se begge forældre bør alene formuleres som en hovedregel og med angivelse af undtagelsesmulighederne herfor. En af undtagelserne bør være omkring voldelig adfærd hos en forælder – uanset hvem i hjemmet volden er rettet mod. Tvangsfuldbyrdelse af samvær bør kun finde sted yderst sjældent og kun efter særlige forudgående overvejelser om, at dette vitterligt er i barnets tarv.

LOKK skal endvidere kraftigt opfordre ministeren til at undlade at fremsætte forslag om fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske. Det er efter LOKKs erfaring sjældent barnets tarv, der bliver tilgodeset i sådanne afgørelser – tværtimod bliver børnene oftest gidsler i forældrenes uenigheder.

Ligeledes er det yderst vigtigt at loven eller tilhørende bekendtgørelser klart fastslår, at professionelle, der kommer i kontakt af afgørende karakter med voldsramte familier og disses børn i eksempelvis mæglingssituationer, særlige børnesagkyndige undersøgelser, fastsættelse af samvær og/eller forældremyndighed har særlige kundskaber omkring dynamikkerne i de voldsramte familier, skæve magtbalancer i disse forhold og børns krisereaktioner. At gennemskue disse forhold og stadig se barnets tarv som det overordnede mål kræver særlig kompetence – uanset oprindelig faglig uddannelse.

Det er LOKKs opfattelse, at gentagen, systematisk voldelig adfærd og/eller trusler, bør have som generel konsekvens at samværsretten for den voldelige ægtefælle ophører midlertidigt eller helt ophæves. Ligeledes bør der være hurtig og smidig adgang til omgående fastsættelse af midlertidig forældremyndighed til moderen, når f.eks. børnene af myndighederne anbringes med deres mor på krisecenter. Situationen i dag, hvor kommuner med den ene hånd anbringer mor og børn skjult på et krisecenter og med den anden hånd skal oplyse den voldelige far, hvor børnene er skjult er helt uholdbar.

Der savnes et særligt afsnit i udkastet til ovennævnte lov omkring (ophør af) forældremyndighed og samvær i voldsramte familier.

Hvis ikke der kan stå noget herom i selve loven, bør der som minimum i bemærkningerne til loven være angivet hvilke muligheder og omstændigheder, der er for ophør af forældremyndighed og samvær.

Det er LOKK's opfattelse, at f.eks også aktivt misbrug, omsorgssvigt, trusler om bortførelse til udlandet bør kunne føre til ophør af forældremyndighed og samværsret.

LOKKs skal endelig opfordre ministeren til, at der i forbindelse med lovens ikrafttræden afsættes de fornødne ressourcer til at monitorere og dokumentere virkningerne af loven. Evaluering af lovens virkninger bør finde sted senest tre år efter lovens ikrafttræden.

LOKK imødeser høringen af det på et senere tidspunkt af ministeren fremsatte lovforslag til ny lov om fastsættelse af forældremyndighed og samvær, hvor ovennævnte bemærkninger og forslag (forhåbentligt) er medtaget.

De venligste hilsner

Jytte Mejnholt
Forkvinde

Anne Mau
sekretariatsleder

Bilag Udrag af lovudkast og tilhørende bemærkninger med fokus på vold i familien:

Ad lovudkastet § 11. Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun træffe afgørelse om at ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde.

Til § 11

Forslaget til § 11 indeholder en væsentlig ændring af den gældende retstilstand. Den omhandler tilfælde, hvor en forælder ønsker den fælles forældremyndighed, som er en følge af den legale ordning efter § 6 eller af en omsorgs- og ansvarserklæring efter § 7, stk. 1, eller af en aftale efter § 9, bragt til ophør og anmoder om at få forældremyndigheden alene. Efter den gældende retstilstand er domstolene nødsaget til at imødekomme ønsket om ophævelse af den fælles forældremyndighed og tillægge forældremyndigheden til den ene af forældrene.

Efter forslaget til forældreansvarsloven gælder det klare udgangspunkt, at forældrene har fælles forældremyndighed, og at den fælles forældremyndighed fortsætter, selv om forældrene har ophævet samlivet. Dette følger af lovforslagets § 8.

Efter § 11 kan retten kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis tungtvejende grunde af hensyn til barnet taler for det.

Bestemmelsen fastslår et grundlæggende princip om, at et barn har ret til to forældre, hvilket indebærer, at forældrene – uanset at de ikke lever sammen længere – skal tage ansvar for barnet, dels ved at drage omsorg for barnet, og dels ved at samarbejde omkring væsentlige beslutninger om barnet. Det er også begge forældres ansvar, at der er et godt samvær med den forælder, som barnet ikke bor hos.

Afgørelsen efter § 11 skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, jf. den foreslåede § 4.

Det kræves efter bestemmelse ikke, at der er enighed mellem forældrene om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, om forældre kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet.

Der må imidlertid ikke være så svære og overvindelige samarbejdsvanskeligheder mellem forældrene i forhold til barnet, at det positive for barnet i, at der dømmes til fælles forældremyndighed, overskygges af forældrenes alvorlige konflikter. Vurderer retten, at forældrenes uenighed og konflikt i forhold til forskellige forhold vedrørende barnet eller samarbejdet herom, er så voldsom, at barnet lider under det, må retten ophæve den fælles forældremyndighed.

Det gælder også, hvor den ene forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien. Voldsudøvelsen kan påvirke familien som helhed i en sådan grad, at det ikke kan antages at være i barnets interesse, at der i disse situationer skal dømmes til fælles forældremyndighed. Det samme vil være tilfældet, hvis der er sket seksuelle krænkelser af barnet, den anden forælder eller andre familiemedlemmer.

Skyldes konflikterne omkring samarbejdet og barnet, at den ene forælder uden påviselig grund har forsøgt at hindre den anden forælders kontakt til barnet, må retten anlægge et fremtidsorienteret perspektiv ved vurderingen, af hvad der er bedst for barnet. Det må således tillægges stor vægt, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt sikre barnets samvær med den anden forælder. Der henvises til pkt. 4.10.2. i de almindelige bemærkninger om samværschikane.

Inddragelse af børnesagkyndige, f.eks. ved en børnesagkyndig undersøgelse, kan medvirke til en afdækning af, om konfliktniveauet mellem forældrene har en sådan karakter, at det ikke vil være til barnets bedste, at der dømmes til fortsat fælles forældremyndighed.

Det kan som udgangspunkt heller ikke anses for at være i barnets interesse, at der dømmes til fælles forældremyndighed, hvis en forælder er uegnet som forældremyndighedsindehaver, f.eks. på grund af massivt misbrug, en alvorlig psykisk lidelse eller andet, der gør forælderen uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv.

Der kan også være tale om, at en forælder ikke er interesseret i at varetage omsorgen for barnet og ved sin adfærd har vist, at den pågældende ikke har til hensigt at deltage i barnets liv. Det kan f.eks. være en forælder, som efter samværspraksis ikke vil få samvær – eksempelvis fordi den pågældende ikke har formået at være i stabil kontakt med sit barn eller har været fraværende i barnets liv i flere år, når den manglende kontakt kan tilskrives samværsforældrens egne forhold.

Adgangen til at dømme til fælles forældremyndighed kræver, at mindst én af forældrene ønsker den fælles forældremyndighed bibeholdt.

Retten skal under sagen foretage en almindelig bevisbedømmelse af, om der er tungtvejende grunde til at ophæve den fælles forældremyndighed. Det vil således være naturligt at få belyst, hvad der er baggrunden for ønsket om at få ophævet den fælles forældremyndighed. Den forælder, som gør gældende, at den fælles forældremyndighed skal ophøre, må derfor sandsynliggøre, at ophævelsen vil være bedst for barnet. Retten kan vælge at lade forældrene og barnets forhold belyse ved en børnesagkyndig undersøgelse, hvis en sådan ikke allerede foreligger fra statsforvaltningen. Retten har som noget nyt også mulighed for at inddrage børnesagkyndige under de forberedende retsmøder, således at der gives bedre muligheder for at få et billede af, om en fortsat fælles forældremyndighed vil være bedst for barnet, herunder om forældrene må antages at ville kunne håndtere eventuelle uenigheder omkring barnet og samarbejde på trods af dette. Om børnesagkyndige undersøgelser og muligheden for at inddrage børnesagkyndige i forligsbestræbelser ved retten henvises til forslag til lov om ændring af retsplejeloven §§ 450 a og b.

Der henvises til pkt. 3.2.3. i de almindelige bemærkninger.

Reglen antages at få ganske stor betydning for de forligsforhandlinger i statsforvaltningen, der efter forslagets §§ 28 og 29 som hovedregel vil finde sted inden en eventuel indbringelse af sagen for retten. Som anført nedenfor i bemærkningerne til kapitel 3, vil der, hvis dommen går ud på fortsat fælles forældremyndighed, og der er nedlagt påstand herom, blive afsagt dom om, hos hvem af forældrene barnet skal have bopæl og om det fremtidige samvær.

Den foreslåede bestemmelse har nær sammenhæng med reglen i forslagets § 17 om, at retten kan træffe afgørelse om, hvor barnet skal have bopæl. Spørgsmålet om barnets bopæl har ofte stor betydning for forældrenes konflikter, og muligheden for at træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo, vil kunne træde i stedet for en egentlig afgørelse om forældremyndighed. Den vil også kunne træffes samtidig med en afgørelse om fælles forældremyndighed. Der henvises til den foreslåede § 17 og bemærkningerne hertil.

Om dom til fælles forældremyndighed i tilfælde, hvor den ene forælder har forældremyndigheden alene, henvises til udkastets § 14, stk. 1.

Barnets bopæl

Ad § 17. Har forældre fælles forældremyndighed, og er de ikke enige om, hos hvem af dem barnet skal have bopæl, afgøres dette af retten. Retten kan træffe afgørelse om, at barnet kan have bopæl ved en forælder, der har eller ønsker at have bopæl i udlandet.

Stk. 2. Retten kan ændre en aftale eller afgørelse om barnets bopæl

Til § 17

Der foreslås, at retten kan bestemme, hos hvem af forældrene barnet skal bo.

Reglen har nær sammenhæng med indførelsen af adgangen i forslagene til § 11 og § 14, stk. 1, til ved dom at bestemme fælles forældremyndighed, selv om forældrene ikke er enige herom. I forbindelse med en sådan dom vil det i de fleste tilfælde være nødvendigt at træffe afgørelse om bopælsspørgsmålet. Den af forældrene, der ønsker en ændring af forholdet, vil da normalt nedlægge påstand om at få forældremyndigheden alene, og subsidiært om fælles forældremyndighed, samt at barnet skal bo hos vedkommende.

Forudsætningen for, at der kan træffes afgørelse om barnets bopæl, er, at der er fælles forældremyndighed. Det kan ikke bestemmes, at barnet skal bo hos en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden. Det kan også tænkes, at forældre er enige om fælles forældremyndighed, men alene ønsker det væsentlige tvistspørgsmål om barnets bopæl afgjort ved en dom, så der kun nedlægges en påstand om bopælen. Anmoder en ugift far, der ikke har del i forældremyndigheden om overførsel af forældremyndigheden efter § 14, stk. 1, og er der en subsidiær påstand om fælles forældremyndighed, er det nærliggende med en supplerende påstand om barnets bopæl.

Afgørelsen om barnets bopæl skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet, jf. den foreslåede § 4. Afgørelsen afhænger således af en konkret og individuel vurdering af barnets forhold og de øvrige momenter i sagen. Der kan bl.a. lægges vægt på barnets tilknytning til forældrene, forældrenes personlige egenskaber, og hvordan barnet vil reagere ved eventuel at skulle skifte institution, skole, mv. som følge af en flytning.

I tilfælde, hvor den ene forælder eller den hidtidige bopælsforælder uden rimelig grund har hindret den anden forælders kontakt til barnet, er der behov for, at retten anlægger et fremtidsorienteret perspektiv ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, således at det indgår i vurderingen med betydelig vægt, i hvor stort et omfang barnet belastes af bopælsforælderens adfærd, samt hvem af forældrene, der fremover må anses for bedst egnet til at samarbejde omkring barnet i det daglige og sikre barnets kontakt til den anden forælder. Der henvises til pkt. 4.10.2. om samværschikane i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at retten kan træffe afgørelse om, at barnets bopæl kan være hos en forælder, der har eller ønsker at have bopæl i udlandet, jf. stk. 1, 2. pkt. Dette kan være nødvendigt, hvis den ene af forældrene under sagen om forældremyndighed og barnets bopæl oplyser, at den pågældende ønsker at flytte til udlandet, og samtidig anmoder om, at barnet kan have bopæl der. Hvis retten finder, at det vil være bedst for barnet at have bopæl hos den forælder, der ønsker at flytte til udlandet, jf. § 4, kan retten træffe afgørelse om, at barnet kan have bopæl hos den pågældende forælder i udlandet. Afgørelsen kan alene gå ud på, at barnet kan tage bopæl i et bestemt land, således at retten ved vurderingen af, om bopæl hos den pågældende forælder vil være bedst for barnet, kan tage højde for den anden forældremyndighedsindehavers mulighed for at varetage ansvaret og omsorgen for barnet og opretholde kontakten til barnet, hvis barnet skal bo i det pågældende land. En uenighed om, hvorvidt barnets bopæl kan være i udlandet er således i sig selv

ikke tilstrækkelig til, at den fælles forældremyndighed skal ophæves. Om ophævelse af den fælles forældremyndighed henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 11.

Efter bestemmelsens stk. 2, kan en bopælsafgørelse ændres særskilt. Ændringer i barnet eller forældrenes forhold kan føre til, at den ene af forældrene ønsker barnets bopæl ændret.

Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis bopælsforælderen ønsker at flytte med barnet indenlands eller til udlandet. Retten må i den forbindelse træffe en ny afgørelse om, hvor barnets bopæl skal være.

Særligt for så vidt angår flytning til udlandet, skal det bemærkes, at det følger af den foreslåede § 3, stk. 2, at er forældrene uenige om forældremyndigheden, skal begge forældre samtykke til barnets udrejse af landet, eller til at barnet tager fast bopæl i udlandet. I disse situationer er det således ikke tilstrækkeligt at varsle den anden forælder, såfremt man som bopælsforælder ønsker at flytte med barnet til udlandet. Opnås et sådan samtykke ikke efter varslingen, må bopælsforælderen indgive anmodning til statsforvaltningen om, at barnet kan tage have bopæl hos den pågældende forælder i udlandet, jf. § 17, stk. 2, jf. stk. 1. Den anden forælder kan anmode om, at bopælen overføres til den pågældende. I tilfælde af fortsat uenighed herom, må retten træffe en ny afgørelse om barnets bopæl, jf. § 17, stk. 2. En uenighed om, hvorvidt barnets bopæl kan være i udlandet, er således i sig selv ikke tilstrækkeligt til, at den fælles forældremyndighed skal ophæves. Om ophævelse af den fælles forældremyndighed henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 11. Om forældres pligt til at varsle en flytning af sin eller barnets bopæl henvises til den foreslåede § 3a og bemærkningerne hertil, samt til pkt. 3.4.3. i de almindelige bemærkninger.

Retten afgørelse om barnets bopæl bør begrundes på en sådan måde, at det tydeligt fremgår, hvad forudsætningerne for afgørelsen er. Det kan således have betydning for rettens senere vurdering af en sag om ændring af barnets bopæl, jf. § 17, stk. 2, hvis det f.eks. tidligere har været en forudsætning spørgsmålet om barnets bopæl, at bopælsforælderen har erklæret sig indforstået med at overholde en aftale eller afgørelse om udvidet samvær med den anden forælder, men efterfølgende stiller hindringer i vejen for dette samvær, eller eventuelt vælger at flytte med barnet.

Det er efter lovforslaget ikke muligt at træffe afgørelse om delt bopæl. Der henvises til pkt. 3.3.2. og 3.3.3. i de almindelige bemærkninger.

Selvstændige anmodninger om en afgørelse om barnets bopæl, behandles på linje med sager om forældremyndigheden, således som sagsgangen er tilrettelagt med virkning fra 2007. Det indebærer, at anmodninger om en bopælsafgørelse altid skal indgives til statsforvaltningen, jf. den foreslåede § 28, stk. 1, og at statsforvaltningen indkalder parterne til et møde herom, medmindre det skønnes unødvendigt eller uhensigtsmæssigt, jf. § 28, stk. 2 og 3. Forældrene og børnene skal tilbydes børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling, jf. § 29. Det vil være muligt for en forælder at anmode retten om en samværsafgørelse efter § 35, stk. 2, under en selvstændig sag om barnets bopæl, der første gang indbringes for retten, jf. § 17, stk. 1, jf. § 37. I så fald er der tillige adgang til at anmode om en afgørelse om midlertidigt samvær efter § 26. Reglerne i § 37 om indbringelse af forældremyndighedssager for retten gælder også for særskilte bopælsanmodninger. Der foreslås indført hjemmel til at fastsætte administrative regler også om bopælsafgørelser, jf. § 38, stk. 2.

Det er kun i tvisttilfælde, at statsforvaltningerne eller domstolene bliver inddraget i, hos hvem af forældrene barnet skal have bopæl. Efter forslaget § 3, stk. 1, 2. pkt., kan forældrene i fællesskab træffe denne væsentlige beslutning. En sådan aftale skal i modsætning til forældremyndighedsaftaler ikke anmeldes til statsforvaltningen. Derimod må en ændring af bopælen registreres i folkeregistret.

Domme, der indeholder en afgørelse efter § 17 om barnets bopæl, kan tvangsfuldbyrdes af fogedretten efter reglerne i det foreslåede nye kapitel 48 a i retsplejeloven. Der henvises til det samtidige fremsatte lovforslag om ændring af lov om rettens pleje mv. Det følger således af den

foreslåede § 478, stk. 1, nr. 1, at en dom, der indeholder en afgørelse om barnets bopæl, kan tvangsfuldbyrdselse af fogedretten. Det samme kan et retsførlig om bopælen, jf. § 478, stk. 1, nr. 2. Der foreslås desuden en ny affattelse af § 478, stk. 1, nr. 3, som indebærer, at aftaler om bopælen, der indgås i statsforvaltningen, også kan fuldbyrdes. Denne bestemmelse foreslås tillige udvidet til at omfatte private aftaler om barnets bopæl, forudsat at de på samme måde som samværsaftaler er forsynet med en tvangsfuldbyrdselsesklausul. Der henvises § 1, nr. 11, i til forslag til lov om ændring af rettens pleje,

De venligste hilsner

Jytte Mejnholt
Forkvinde

Peter Michael Toft
konsulent

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Forbrugerstyrelsen
svmp@famstyr.dk.

Gentofte, den 31. december 2006

HØRINGSSVAR

Hermed følger Landsforeningen af Aktive Bedsteforældres (LaAB) høringssvar til Lov om Forældreansvar og udkast til Ændring af Retsplejeloven:

§§ 15 og 16: LaAB konstaterer, at dersom den ene forælder har forvoldt den andens død, har den efterlevende stadig fortrinsret ved tildeling af fm. LaAB kan ikke tiltræde forslaget – af flg. årsager:

1: Vi formoder, at tillidsforholdet mellem barnet og den efterlevende forælder har lidt stor skade. Det vil være for tungt at leve med for barnet – ikke mindst i forhold til omgivelserne.

2: Det vil generelt være i barnets interesse at have bopæl hos indehaveren af fm.

3: Pga. flerårigt fængselsophold har den efterlevende vanskeligheder ved at udøve fm. Hvordan vil den efterlevende deltage i forældremøder og andre arrangementer på skole og i børnehave?

4: På trods af forslag om nære slægtnings mulighed for at søge samvær, vil det være alt for let for den efterlevende at ødelægge kontakten mellem barnet og afdødes familie.

4a: Man kan naturligvis argumentere for, at det modsatte af punkt 4s påstande også kan blive tilfældet, men pga. biologi, har den efterlevende allerede fortrinsret til samvær.

LaAB mener derfor, det må være naturligt, at *afdødes familie får fortrinsret til fm* – naturligvis under forudsætning af, at *afdødes familie formår at mobilisere og bevare total loyalitet mellem barnet og den efterlevende*.

§ 19, stk. 2: Her ønsker LaAB en nærmere præcisering af, hvad 'samvær i yderst begrænset omfang' indebærer. Desuden savner foreningen en specifik anvisning på, hvad 'ganske særlige tilfælde' betyder.

Endelig skal LaAB udtrykke glæde over, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anbefaler, at det er *barnets sociale relationer* - og ikke biologi, som skal være afgørende for fastsættelse af samvær med andre end forældrene. Disse tanker falder helt i tråd med LaABs.

Grethe Laurberg, formand
Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre
Postboks 17
2820 Gentofte

Familiestyrelsen
svmp@famstyr.dk

Dato: 2. januar 2007
Kontor: FVJUR
J.nr.: 2006-090/17-155

Sagsbeh.: CHW

Familiestyrelsen har ved brev af 8. december 2006 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om eventuelle bemærkninger til udkast til lov om forældreansvar og til udkast til ændring af retsplejeloven mv. Der henvises til j.nr. 06-5014-00073.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har følgende bemærkninger:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal anmode om, at der i forslag til lov om ændring af retsplejeloven mv. medtages følgende bestemmelse med tilhørende bemærkninger:

”§ X

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 1134 af 20. november 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 8, stk. 3, affattes således:

”Stk. 3. Opholder barnet sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, som på trods af fælles forældremyndighed ikke er enige om registreringen, skal barnet registreres med bopæl hos den af forældrene, der er udpeget som bopælsforælder efter § 17, stk. 1, eller § 23, stk. 1, i lov om forældreansvar. Er der ikke udpeget en bopælsforælder efter § 17, stk. 1, eller § 23, stk. 1, i lov om forældreansvar, forbliver barnet registreret på den adresse, barnet havde, før uenigheden opstod, såfremt denne adresse er en af de angivne adresser.”

Specielle bemærkninger:

”Det findes hensigtsmæssigt, at CPR-lovens regler om børns bopælsregistrering i Det Centrale Personregister (CPR) afspejler den ny lovgivning om forældreansvar. Efter § 17, stk. 1, og § 23, stk. 1, i forslaget til lov om forældreansvar kan der udpeges en såkaldt ”bopælsforælder”, som får ret til at have barnet boende hos sig. Efter § 18, stk. 2, i forslaget til lov om forældreansvar kan der herudover fastsættes samvær i op til 7 dage ud af 14 dage.

Ved den foreslåede ændring af CPR-lovens § 8, stk. 3, bestemmes, at et barn skal registreres i CPR med adresse hos den af forældrene, der er udpeget som bopælsforælder efter § 17, stk. 1, eller § 23, stk. 1, i lov om forældreansvar, når barnet opholder sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, og disse på trods af fælles forældremyndighed ikke er enige om

registreringen. Såfremt der ikke er udpeget en bopælsforælder efter § 17, stk. 1, eller § 23, stk. 1, i lov om forældreansvar, forbliver barnet som hidtil registreret i CPR på den adresse, barnet havde, før uenigheden opstod, såfremt denne adresse er en af de angivne adresser.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal endvidere meddele, at CPR-loven sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning med virkning fra den 1. januar 2007. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal derfor anmode om, at der i § 5 i forslag til lov om ændring af retsplejeloven mv. indsættes følgende stk. 2:

”Stk. 2. Lovens § X kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.”

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal tillige anmode om, at der i bemærkningerne til forslag til lov om forældreansvar indsættes en henvisning til, at *børns bopælsregistrering i Det Centrale Personregister (CPR) sker efter reglerne i CPR-lovens § 8.*

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den forbindelse særligt henlede opmærksomheden på, at efter § 8, stk. 1, i CPR-loven skal kommunalbestyrelsen registrere et barn, hvis forældre ikke har samme bopæl, med bopæl hos den af forældrene, som barnet opholder sig mest hos, uanset hvem af forældrene der har forældremyndigheden. Dette medfører, at et barn, der har sit faste hovedophold hos en af forældrene, skal registreres i CPR med adresse hos denne forælder, også i en situation, hvor det efter de foreslåede regler herom i § 17, stk. 1, og § 23, stk. 1, i forslag til lov om forældreansvar er bestemt, at barnet skal bo hos den anden forælder.

Med venlig hilsen

Ib Kok Hansen

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Vesterbrogade 24, 2.th., DK 1620 København V. - Tlf.: 33 22 17 33 Fax: 33 22 17 50

e- mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

Den 2. januar 2006

Forslag til Lov om forældreansvar

Børnesagens Fællesråd finder det væsentligt, at der i lovforslaget om forældreansvar er taget højde for barnets egne synspunkter jf. § 5, og at der ved alle afgørelser skal tages hensyn til, hvad der er bedst for barnet jf. § 4. Idet barnets rettigheder således er blevet implementeret mere konkret i lovgivningen, lever dansk lovgivning nu også op til FN's børnekonvention, bl.a. via artikel 3, hvor der står, at ved alle foranstaltninger vedrørende børn, skal barnets tarv altid komme i første række.

§§ 6 og 7 vedrørende forældremyndighed er et bud på efterlevelse af FN's børnekonvention, nærmere bestemt artikel 9, stk. 3, hvor der står følgende: *"Deltagerstaterne skal respektere retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis dette strider mod barnets tarv."* Jævnfør §§ 6 og 7 kan opretholdelsen af den fælles forældremyndighed, efter at forældrene er blevet skilt eller er fraflyttet hinanden, danne grundlag for en tættere kontakt barnet og faderen imellem end den nuværende lovgivning har givet bemyndigelse til, og derigennem også sikre, at barnet opretholder en personlig kontakt til begge forældre.

Den nye bestemmelse i § 19, der omhandler at barnets nærmeste pårørende kan blive tilkendt samvær med barnet, synes som en positiv udvikling, selvom samværet kun kan fastsættes i ganske særlige tilfælde. Ved det tilfælde at den ene forælder er død eller at den ene forælder ikke ønsker samvær med barnet, kan det i høj grad være til barnets bedste at fastsætte samvær med barnets nærmeste pårørende, idet barnet kan have tætte forbindelser med fx barnets bedsteforældre; forbindelser som nu kan blive varetaget lovgivningsmæssigt. Der er sneget sig en fejl ind, idet der i henhold til høringsbrevet (J.nr.: 06-5014-00073) står følgende under ændringer i forhold til tidligere høring: *"Deling mellem forældre af transportudgifter til samvær mv., jf. § 20, stk. 5."* I lovforslaget findes der dog ikke stk. 5, derimod står der i § 20 stk. 4, at statsforvaltningen kan træffe afgørelse om transport af barnet i forbindelse med samvær og om afholdelse af udgifter hertil.

Inge Marie Nielsen
Børnesagens Fællesråd

FØLGENDE ORGANISATIONER ER MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge - KFBU
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforening, Mentalhygiejnisk forening for børn og unge
Ungdommens Vel
Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud
Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 200.000 børn og unge.

FBU – Forældrelandsforeningen
Daginstitutionernes Lands-Organisation
Foreningen "Jysk Børneforsorg/Fredeshjem"
Ungdomsringsen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark

Familieplejen Danmark - FD
Børns Vilkår
Mødrehjælpen af 1983
Barnets Hus
Associeret medlem: DASPCAN

Et barn To forældre

- en forening til støtte for børn og forældre

Roskilde, den 01.01.2007

Til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

J.nr. 04-5014-00073 høringssvar om forældremyndighed og samvær.

Med henvisning til Ministeriets høring af 08.12.2006 bemærkes, at foreningen ved skr. af 31.07.2006 afgav et omfattende høringssvar. Da det nu påtænkte lovforslag, er svarende til lovforslaget i betænkningen, henvises dertil:

Landsforeningen "Et barn To forældre" skal herved tillade sig at fremkomme med sine bemærkninger til de synspunkter, der er indeholdt i betænkning nr. 1475 om forældremyndighed og samvær.

Generelle betragtninger.

1.0 Det samlede problem er barnets forhold, når forældrene ikke bor sammen. Problemet er i sit udgangspunkt ligeartet med barnets forhold, når forældrene bor sammen – med den ændring at barnet kun kan bo hos den ene af forældrene. Hovedproblemet er derfor at opretholde barnets kontakt med den anden forælder.

Omtrent alle forældre aftaler sig frem til en løsning af denne situation. Problemerne kommer typisk frem i familier, der lever i beskedne sociale kår og har andre problemer, såsom arbejdsløshed, ingen uddannelse, helbredsproblemer, psykiske problemer m.m. I denne sammenhæng vil problemer med forældremyndighed og samvær, kunne komme til at fylde meget. Ofte ses barnet som en erobring for den ene og fraværet af barnet som et savn for den anden. Der vil ofte være involveret mange myndigheder i forløbet og det vil tidsmæssigt kunne strække sig over mange år.

Udvalgets kommissorium afspejler ikke fuldt ud denne grundproblemstilling. Dette forhold begrænser betænkningens værdi og navnlig udsigten til at gennemførelse af betænkningen vil løse problemerne. Udvalget befinder sig på nogle punkter langt fra det virkelige liv.

1.1. Den generelle grundstruktur bør efter foreningens opfattelse være følgende:

1.1.1 Der påhviler enhver forælder en **livsvarig forpligtelse til omsorg** i bredeste forstand for dets børn. Forpligtelsen er dybt rodfastet i de fleste kulturer. Den berøres kort i betænkningen flere steder. Den er ikke kommet til udtryk i lovgivningen, men den bør gøre det som lovens første paragraf. Den skal fastholde forældre på deres ansvar.

1.1.2 Barnets **opholdssted(bopæl/samvær)** er næste afgørende grundbegreb. Det må hilses med tilfredshed, at lovforslaget giver mulighed for ved dom at tage særskilt stilling til barnets bopæl. Det er derimod en katastrofe, at en stillingtagen til samvær er henlagt til en anden myndighed, Regionerne, bortset fra en stillingtagen ved ophævelse af fælles forældremyndighed.

1.1.3 **Bestemmerretten** over barnet er tredje grundbegreb. Den tilkommer bopælsforælderen alene med få undtagelser, hvor forældrene kun kan handle i fællesskab: pas, religiøse forhold, navn, skoleskift m.m.

1.1.4 **Myndighedsstrukturen** skal være enstrengt, det vil sige, at samme myndighed skal træffe beslutning om alle forhold. Myndigheden skal være domstolene. I modsat fald kan der ikke opnås den nødvendige sammenhæng. Den ene myndighed ved ikke hvad der er sket hos den anden.

2.0 **Barnets perspektiv** ofres megen opmærksomhed. Det er uklart hvad indholdet er og hvilken betydning det har. Det siges dog, at det er mindre end barnets bedste. Barnets bedste er og har hele tiden været ledesnoren. Elementerne heri er nøje fastlagt i praksis.

2.1 Hvad der er bedst for barnet udfindes gennem en undersøgelse af forholdene. En direkte udspørgen af barnet må ikke finde sted for ikke at bringe barnet i krydsild og påføre det en skyld. Det er erfaringen, at der intet kommer ud af det, som kan bidrage til sagens løsning. Ved domstolene og de sociale myndigheder er udspørgen ukendt eller gøres af formelle grunde.

Hvis en udspørgen kommer på tale, skal der være sikkerhedsforanstaltninger, navnlig at udspørgeren er psykolog med speciale i børn og at begge forældre forinden skal være udspurgt. Dette er betænkningens standpunkt, der må hilses med tilfredshed.

Den nuværende udbredte praksis, at moderen på indkøbstur går forbi statsamtet, sætter barnet ind til en sagsbehandler, der kækt udspørger om faderen, må stoppe.

3.0 For myndighederne er der tale om vanskeligt løsbare problemer. Derfor må der sættes ind med **forebyggende foranstaltninger** for at formindske antallet af sager.

3.1 Der nævnes i betænkningen, at retten skal kunne fastsætte en prøvetid, hvor en påtænkt ordning forsøges praktiseret. Foreningen kan varmt støtte en sådan ordning og foreslår den optaget i loven.

3.2 Foreningen foreslår en person, der kan udpeges til at afhente og tilbagelevere barnet til eller efter samvær, hvor dette ikke sker på et naturligt neutralt sted. Erfaringen er at mange vanskeligheder opstår i afhentningssituationen. Disse vil kunne undgås. Hvis udlevering nægtes, vil personen kunne give neutralt bevis derfor og for omstændighederne. Systemet kendes i andre lande.

3.3 Der skal være mulighed for at retten kan pålægge forældrene at deltage i et kursusforløb i det øjemed at bringe dem en forståelse for deres pligter og betydningen for barnet at en gnidningsløs kontakt med begge forældre.

Om enkelte forhold.

Om fælles forældremyndighed

4.0 **Bestemmelsesretten** er hos bopælsforælderen, uanset om der er fælles forældremyndighed eller om forældremyndigheden kun er hos den ene. Det er således som udgangspunkt uden betydning for bestemmelsesretten om der er fælles forældremyndighed eller ikke.

4.1 En betydning vil der kun være, for de få spørgsmål, hvor bestemmelsesretten er i fællesskab hos begge indehavere af forældremyndighed. Det er efter gældende ret kun tilfældet for få spørgsmål, der meget sjældent vil have praktisk betydning: pas, religion, navn, skoleskift m.m.

4.2 Betænkningen opretholder denne tilstand, dog foreslås at flytning til udlandet ikke kan ske. Derimod opretholdes, at flytning indenlandsk kan ske.

Foreningen skal på det kraftigste protestere herimod. Indenlandsk flytning vil ofte – selv i et lille land som Danmark – være indgribende overfor barnet. Det vil som regel medføre, at barnet mister kontakt med samværsforælderen samt at barnet skal skifte skole, mister sine kammerater m.m.. I de fleste tilfælde vil barnets bedste tilsige, at barnets bopæl flyttes over til den anden forælder.

4.3 En retstvist om tvungen fælles forældremyndighed, vil selvsagt savne mening, såfremt bestemmelsesretten er uændret. I praksis er baggrunden for en retstvist derom, da normalt ikke uenighed om barnets forhold, men at bopælsforælderen vil erobre barnet fra den anden forælder og påføre den anden forælder et tab og et savn.

I nogle tilfælde er baggrunden, at samværsforælderen har været i dialog med skole, sundhedsmyndigheder eller sociale myndigheder. Samværsforælderen kan endvidere have modtaget aktindsigt om barnets forhold.

I betænkningen overses, at den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, ikke har adgang til aktindsigt(modsat orientering). Han vil ofte blive afvist af myndighederne, der kun vil tale med forældremyndighedsindehaveren. Retten til orientering er normalt uden værdi.

Der bør i loven indsættes en lovbestemmelse, der giver også den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, ret til aktindsigt.

4.4 For de få spørgsmål, som der efter tvungen fælles forældremyndighed, skal foreligge enighed om, skal der selvsagt være en tvistløsningsmulighed ved domstolene. Ellers savner det mening.

Om samvær

5.0 I betænkningen foreslås en adgang for barnet/bopælsforælderen til at få den anden forælder indkaldt til en samtale om samvær.

Efter foreningens opfattelse, se pkt. 1.1.1, har hver af forældrene pligt til at tage sig af barnet. Som følge deraf har barnet ret til samvær med den anden forælder. Det bør fremgå af loven – uanset at retten ikke kan tvangsfuldbyrdes.

5.1 Fortaber samværsforælderen sin ret til samvær ved misligholdelse. Ved misligholdelse forstås, af den samværsberettigede flere gange ikke afhenter barnet rettidigt uden afbud eller giver besked om forsinkelse.

Foreningen finder en sådan adfærd forkastelig og i strid med forældreforpligtelsen. Der bør derfor være mulighed for at lade forholdet indgå i overvejelse om ændring af samværet, såfremt der forinden af Regionen er givet 2 advarsler inden 2 uger efter. Reglen bør fremgå af loven.

Der bør endvidere være pligt for Regionen til at tilbyde samværsforælderen støtte, idet der bag en sådan adfærd kan være personlige problemer.

5.2 Virkningen af lang tids ikke-samvær. Den nugældende praksis er, at 5 år uden samvær medfører at samværsforælderen mister sin ret til samvær for stedse. Myndighedernes begrundelse er, at samvær ofte ikke bliver fastsat på grund af bopælsforælderen modstand.

Foreningen tager skarpt afstand herfra. Bopælsforælderen modstand er i sig selv uden betydning. Det er retsordenens opgave at overvinde denne modstand gennem passende sanktioner.

Det kan derfor tiltrædes, at der i betænkningen tages afstand derfra. Uanset at en vis periode uden samvær i nogle tilfælde kan være et brud på forældreforpligtelsen, giver det ikke anledning til at nægte samvær. Tværtimod måtte en målrettet reaktion være, at der så så meget mere blev udfoldet bestræbelser for at få samværet til at køre.

En vis periode uden samvær vil imidlertid have en betydning i overvejelserne om det er til barnets bedste at fastsætte samvær. Selve fraværet af samvær en lang tid kan ikke bære at barnet afskæres fra kontakt med den anden forælder. Der må være andre forhold. Det kan tiltrædes, at betænkningen foreskriver grundige undersøgelser.

5.3 Betydningen af et højt konfliktniveau. Den gældende praksis beskrives således at tilstedeværelsen deraf medfører stop af samvær, da barnet skades deraf. Det gælder uanset om det er bopælsforælderen selv der har fremkaldt og vedligeholdt konflikten og uanset om det er sket gennem usandfærdige udsagn om samværsforælderen, herunder beskyldninger om strafbare forhold.

Foreningen er enig i, at beskyttelsen af barnet kræver at der ikke er samvær. Foreningen skal imidlertid påpege, at barnets forbindelse med begge forældre kan sikres ved at barnets bopæl overflyttes til samværsforælderen. Det er påfaldende, at udvalget ikke er opmærksom herpå. Så meget mere som en sådan adfærd fra bopælsforælderen, er tegn på en betydelig nedsat forældre evne.

Der må indføres en lovbestemmelse, der i denne situation siger, at barnet **skal** overflyttes til den anden forælder. Det er ikke passende, at retsordenen belønner bopælsforælderen selvtaget med at barnet afskæres fra kontakt med den anden forælder.

Om tvangsfuldbyrdelse

6.0 Foreningen finder anledning til at gøre opmærksom på, at tvangsfuldbyrdelse i praksis ikke er mulig. Det er et forhold, der flyder af - sådan kort sagt - at moderens beslutning om at ophæve samværet med sikkerhed vil medføre, at det bliver ophævet.

Derfor kan moderen stoppe sagen i fogedretten ved at indgive en anmodning til Regionen om ophævelse af samværsretten. Den kan suppleres med en politianmeldelse for vold, incest, spirituskørsel eller andet. Den kan også suppleres med en anmeldelse til de sociale myndigheder for vanrøgt under samværet. Så stopper fogden sagen og omkring et år senere bliver samværet ophævet. Det er uden betydning om de eksempelvis angivne beskyldninger af de relevante myndigheder findes usandfærdige.

Det er beklageligt, at udvalget ikke har forholdt sig dertil.

Samværsunddragelse bør belægges med straf af bøde eller fængsel. Så vil sagerne af sig selv forsvinde.

Det er uændret Foreningens standpunkt, at der kræves en gennemgribende kulegravning af området og at den nu foreliggende betænkning ikke er fyldestgørende.

Særlig påkrævet er, at situationen ved ægteskaber mellem personer af blandet nationalitet, finder en regulering, idet den nugældende sammenblanding af Regionerne som administrative myndigheder og domstolene, ofte medfører betydelige retstab ved udenlandske domstole.

Landsforeningen "Et barn To forældre" er en almennyttig forening, der rådgiver forældre med det formål at opretholde barnets kontakt til begge forældre – uanset om de bor sammen eller ikke. Foreningen er endvidere i dialog med myndighederne for at tilvejebringe det mest egnede retslige grundlag. Foreningen er stiftet i 2001.

Landssekretariat Østervang 75, 4000 Roskilde, tlf. 46369584, mail: epost@anderschrjensen.dk, hjemmeside: www.etbarntoforaeldre.dk

Landsforeningen Børn og Samvær

c/o Viggo Bækgaard, Godthåbsvej 137, st. th., 2000 Frederiksberg – tlf. 38 33 12 20 el. 46 38 03 35

Foreningens telefonrådgivning: Tlf. nr. 70 26 68 86

Telefontider: mandag, onsdag og fredag: 20.00 – 22.00 tirsdag: 21.00 – 23.00
torsdag : 10.00 – 12.00 e-mail : info@boernogsamvaer.dk Hjemmeside :
www.boernogsamvaer.dk

Familiestyrelsen

Stormgade 2-6

1470 København K

VE

MODTAGET
22/12-06/SMP - 2 JAN. 2007

Familiestyrelsen

København, den 1. januar 2007

Vedr. j. nr. 06-5014-00073 – høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven m.v.

Landsforeningen Børn og Samvær afgav den 31. juli 2006 høringssvar over betænkningen Barnets Perspektiv. Man kan stort set konstatere, at de betænkeligheder, som vi gav udtryk for ved den lejlighed er blevet forstærket derved, at den politiske aftale og ministeriets bemærkninger forværrer forholdene for en række børn, der må forventes at komme i en betydelig klemme med det nye regelsæt.

Barnets perspektiv – hvad der er bedst for barnet – og ligestillingskønskampen

Selv om dette høringssvar indeholder en række meget kritiske bemærkninger til forslaget, må vi overordnet erklære os enig i en række vigtige signaler og ændringer i forhold til den gældende retstilstand.

Vi er således glade for, at lovtjekterne tager udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet. Barnets perspektiv indgår både i de generelle betragtninger og i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser med stor gentagen vægt. I forhold til lovordene i dag, hvor der tales om forældrenes ret, er der således en betydelig landvinding i forslaget.

Alligevel er det politiske forløb og bemærkningerne gennemsyret af en ligestillingsproblematik, der ikke nødvendigvis er til gavn for børnene.

Ligeledes er vi meget tilfredse med de intentioner, der ligger i forslaget om at forsøge at forbedre det tilbud, der gives forældrene i den indledende fase af en separation, eller aftale om samvær. Vi mener dog fremdeles, at konfliktmægling bør være tilbud, ikke tvang.

Svagheden i forslaget ligger deri, at man i al for ringe grad forholder sig til, hvorledes man faktisk skal tackle situationer, hvor samarbejdet notorisk ikke lader sig gennemføre.

Vi kan overordnet tiltræde det hovedsigte, der ligger bag forslaget, hvorimod vi mener, at der er betydelige svagheder på enkelte vigtige punkter i forslaget.

Trods de mange fine og rigtige ord, sidder man med en fornemmelse af, at det alligevel ikke har været børnenes bedste, der har været den grundlæggende præmis men ønsket om at tilgodese voksen-rettigheder og et ønske om at bruge loven til at få indført fuldstændig ligestilling mellem de biologiske forældre.

Det er som om man vil lovgive for dem, for hvem det går godt og på en måde sælge dem, der har større problemer.

2/1

Familiestyrelsen j.nr. 06-5014-00073

For Landsforeningen Børn og Samvær er det overordentligt vigtigt at fastholde, at selv om langt de fleste skilsmissemænd i det store og hele samarbejder fornuftigt, gælder det ikke alle – og i al fald i betydelig grad ikke for den kreds, vores arbejde er koncentreret omkring.

Enhver forælder, der i dag henvender sig til myndighederne med tvivlsspørgsmål eller konflikter vedrørende forældreansvar, er en del af et mindretal. Som debatten fremtoner, får man indtryk af, at hele forældremyndigheds og samværsområdet er vældigt forrådnede og råt. Det er på ingen måde i pagt med fakta på området.

vi henstiller, at der samles op på den viden, man har om forældreansvar og mangel på samme. Vi må insistere på, at det bliver mindretallet med de enkelte børns problematiske sager, der kommer i fokus.

Med betænkningen barnets perspektiv og en lovtekst, der sætter centrum aldeles i børnehøjde, har vi meget at forvente og meget at holde fast i. Det er vores håb at barnet får lovændringen at mærke i dybeste konsekvens. Men vi frygter, at bemærkninger og lovtekst drukner i ligestillingen, der er alt for central i debatten. Også i den "rigtige politiske debat".

Slutteligt bør loven og bemærkningerne give et svar på hvem tvivlen bør komme til gode, da den med ordene: barnet har ret til to forældre, slukker og lukker for tvivlen, der altid bør komme barnet og ikke forældrene til gode.

Kunne det tænkes at barnet i stedet stod selv og havde ret til en god barndom, trods det, at det desværre ikke altid indebærer to forældre? Barnets perspektiv har ikke faste løsninger, som politisk kan indeholdes i en politisk slagordslinie. Barnet bør slet og ret have ret til at føle, og stå som rettesnor for – som centrum i – sit eget liv.

Tvungen fælles forældremyndighed.

Vi er fundamentalt enige med mindretallet i udvalget i, at tvungen fælles forældremyndighed er meget problematisk, selv om intentionerne er tilforlidelige.

Det er fortsat vort fundamentale synspunkt, at fælles forældremyndighed som tvang svarer til at dømme til fred i Mellemøsten. Vi erkender imidlertid, at der er en betydelig grad af åbenbart tværpolitisk politisk-korrektud i at kunne dømme til fælles forældremyndighed. De følgende forslag har derfor først og fremmest til formål at opbløde på den efter vores opfattelse meget problematiske udvikling, lovforslaget er udtryk for i forhold til en relativt velargumenteret betænkning.

Subsidiært i forhold hertil mener vi, at udvalgets forslag bør anvendes, hvorefter der kan dømmes til fælles forældremyndighed som en undtagelse.

Mere subsidiært bør forslagens §11 stk. 1 sidste punktum ændres, så det får denne formulering:

"Retten kan træffe afgørelse om at ophæve den fælles forældremyndighed, hvis det må antages, at være bedst for barnet".

Denne ændring indebærer en imødekommelse af den politiske aftale, hvorefter hovedreglen skal være fælles forældremyndighed. Ændringen svarer langt bedre til de bemærkninger, der følger lovforslagets nuværende formulering. Ordene "kun" og "tungtvejende" i en lovtekst vil erfaringsmæssigt i praksis have en tendens til at overskygge de bemærkninger, der har fulgt en lov.

Samværschikane som element ved bedømmelse af forældremyndighed.

Familieretlige konflikter har en meget udbredt tendens til at være sort-hvid i parternes synsfelt. Erfaringsmæssigt er man ofte i situationer, hvor påstand står mod påstand, og hvor det objektivt er umuligt, at begge har ret.

Der er en betydelig forbedring i sigte, hvis myndighederne tager forslagens generelle og konkrete bemærkninger om et forøget undersøgelsesniveau til efterretning. Nedenfor knyttes nogle særlige bemærkninger til domstolsbehandlingen.

I bemærkningerne fylder begrebet "samværschikane" urimeligt meget. Vi er opmærksomme på, at samværsproblemer fylder meget på politikernes enkeltsagsborde. Ligeledes ved vi positivt, at "far-organisationer" direkte har lagt skabeloner på hjemmesider indeholdende forslag til politikerhenvendelser og til læserbreve, hvilket vi principielt er afstået fra, da det altid i vores optik handler om, hvad der konkret er bedst for barnet.

Endelig bør det haves for øje, at forældre, der ikke har børnene boende og dermed har den daglige omsorg, har langt mere tid og dermed overskud til at beklage sig over deres egen situation i forhold til børnene.

Urimelige og udokumenterede hindringer af samvær finder sted og bør hindres.

Vi kunne imidlertid ønske os, at et så grundigt gennemarbejdet materiale som en betænkning og et lovforslag tydeligt gjorde opmærksom på, at Socialforskningsinstituttet i 2004 i en rapport om samvær til barnets bedste konkluderede, at der var meget få eksempler på, at bopælsforælderen ensidigt og helt umotiveret hindrede barnet og samværsforældrene i at bibeholde kontakten, rapportens side 167.

Man kan have en positiv forventning til, at den ændrede praksis, der efter forslaget skal bygge på langt grundigere materiale og undersøgelser end i dag, bedre kan afdække de dybereliggende årsager til samværsproblemer.

Vi er som udgangspunkt enige i, at man må anlægge et fremtidsorienteret perspektiv, således som det er beskrevet i pkt. 3.2.3. i de generelle bemærkninger, men frygter, at rettens bevisbedømmelse ikke vil gå så dybt, som det kræves for at afdække graden af "påviselig grund" for hindringen. Derfor bør der opstrammes i bemærkningerne på det punkt.

Det bør også erindres, at der ganske hyppigt foreligger samværshindringer fra den forælder, som ikke har barnet boende.

Sat på spidsen frygter vi, at det fremtidsorienterede perspektiv kunne føre til, at en psykopatisk forælder får alle rettigheder i forhold til barnet, fordi det vil være det eneste, der giver barnet "fred". En psykopat erkender intet, fordrejer sandheden, giver aldrig op, medmindre vedkommende stoppes konkret derved, at samværet stoppes. En sådan personlighed belønnes efter forslaget men **må** ikke belønnes efter vores opfattelse. Det må der altså sættes nogle kommentarer ind til i bemærkningerne! Løgn belønnes af det nye system.

Der mangler basalt kriterier for, hvad samværschikane (samværs sabotage) er, og hvordan bevisførelse og domfældelse skal foregå i disse tilfælde.

Bopælsspørgsmål og den foreslåede varslingsbestemmelse.

Bopælsspørgsmålet indtager en central plads i de konflikter, der ofte er mellem forældre.

Betænkningens forslag bygger på det princip, at det er bopælsforælderen, der bestemmer, hvor bopælen skal være inden for landets grænser. Denne hovedregel stemmer med en generel tendens i samfundet, hvor fleksibiliteten er i centrum.

Reglen om, at domstolene selvstændigt kan tage stilling til bopælen vil sammen med varslingsreglen i praksis komme til at betyde, at forældre næsten naturnødvendigt vil få konflikt ved enhver flytning, der blot medfører et skoleskifte.

Den udvikling vil styrke en tendens til, at forældre, der ikke længere bor sammen, bliver stavnsbundet. En sådan udvikling vil være til generel skade i samfundet, og den tager ikke højde for, hvad der er bedst for børn.

Der er intet, der tyder på, at børn tager skade af at flytte med skoleskift til følge.

Varslingsbestemmelsen er en helt klar trusselsbestemmelse, der vil virke alvorligt imod fleksibilitet. Bopælsforældre vil i det praktiske liv ikke turde søge nye jobmæssige udfordringer, såfremt de indebærer flytning.

Vi foreslår, at varslingsbestemmelsen i § 3a udgår først og fremmest fordi, den vil have konfliktskabende karakter.

Der kan være fornuft i at bibeholde domstolenes mulighed for at tage stilling til bopælsspørgsmålet særskilt. I den forbindelse bør det i bemærkningerne nævnes, at flytning over afstande ikke i sig selv skal begrunde, at barnets bopælsforælder ændres, men at det alene er lovens hovedregel om, hvad der er bedst for barnet, der afgør også det spørgsmål.

Overførelse af forældremyndighed.

Ifølge forslaget skal der ikke længere knyttes særlige - skærpede - betingelser til overførelse af forældremyndighed. Det virker ikke hensigtsmæssigt, fordi det må frygtes at give basis for idelige konflikter i videre omfang end i dag. Begrundelsen er, at det for fremtiden kun skal være afgørende, hvad der er bedst for barnet.

Sager om forældremyndighed er som bekendt ikke undergivet sædvanlige principper om retskraft, fordi forholdene hele tiden kan udvikle sig, men den grundlæggende ændring, som der lægges op til med afskaffelse af kravene til overførelse (navnlig på grund af forandrede forhold), indebærer en betydelig risiko for, at børnene aldrig får ro i deres barndom.

Det bør i bemærkningerne indarbejdes, at man ikke har haft til hensigt at ændre afgørende på de kriterier, der i dag gælder.

Samvær.

Delebørn:

Vi foreslår, at bestemmelsen i forslagets § 18 stk. 3 om delebørn udgår.

Forslaget har intet børnefagligt grundlag og er alene udtryk for, at hele lovforslaget som nævnt i indledningen af dette høringssvar har en undertone af ligestilling kønnene imellem.

Der vil utvivlsomt være situationer, hvor en deleordning vil kunne fungere. Men en påtvunget deleordning vil efter vores bedømmelse aldrig være til gavn for barnet.

Enhver voksen bør stille sig selv det – for den voksne – teoretiske spørgsmål, hvordan pågældende selv ville have det med at skulle bo en uge ad gangen to forskellige steder. Svaret er indlysende, men vi skammer os ikke generelt for at udsætte vore børn for denne idelige omvæltning i dagligdagen.

Begrænsninger i samværet:

Vi læser bemærkningerne om samvær sådan, at man i virkeligheden (igen) ønsker at stramme op, således at man faktisk nægter eller begrænser samvær i tilfælde, hvor samværet er belastende for barnet.

Det havde efter vores opfattelse været en styrke, såfremt man havde præciseret disse ønsker i lovteksten og ikke nøjedes med bemærkninger af mere generel karakter.

Det burde måske i bemærkningerne præciseres, at man sagtens kan forestille sig situationer, hvor der er fælles forældremyndighed, men hvor samværet desuagtet indskrænkes eller bortfalder.

Vi er på trods af de pæne ord betænkelig ved, at ændringerne ikke giver løsninger på de alvorlige samværsager. De rene sager, hvor der dømmes for incest eller for vold, giver aldrig problemer. De bliver løst.

Sager, der handler om børn og deres forældre, er specielle. Strafferetssystemet kræver beviser, før der dømmes. Enhver rimelig tvivl skal komme tiltalte til gode. Det er godt og rigtigt. I straffesager inden for familien er der ofte ingen vidner. Hustruvold anmeldes ofte slet ikke, og indgivne voldsanmeldelser trækkes tilbage, hvilket ikke altid skyldes, at de var opdigtede.

Bemærkningerne indeholder en række vigtige – og vægtige – betragtninger, der samlet har til formål at skærpe statsforvaltningernes sans for, at sagerne skal oplyses grundigt.

Det bør imidlertid i bemærkningerne påpeges, at enhver rimelig tvivl skal komme barnet til gode. Det efterleves efter vores opfattelse i for ringe grad i det nuværende system, hvorfor det bør præciseres særskilt.

Lovforslaget er alt for vagt på hele det område, der handler om de vanskeligere samværsager. Lovteksten bør konkretiseres og strammes op. Som nævnt ovenfor har lovteksten erfaringsmæssigt en tendens til at overskygge bemærkninger. Erfaringsmæssigt ligger det lige for at sammenligne med 94-loven, der jo ifølge bemærkningerne tilstræbte en udvidet mulighed for at indskrænke samværene – men førte til det modsatte administrative resultat.

Forslaget mangler klare retningslinjer for, hvordan man beskytter børn, der er udsat for omsorgssvigt under samværet.

Selv om vi således anerkender, at såvel de generelle som konkrete bemærkninger taler om øget oplysning af sagerne, bør det være et krav, at statsforvaltning og domstole pålægges at iværksætte en børnesagkyndig undersøgelse, når der er påstand om alkoholmisbrug, vold, psykisk ustabilitet og omsorgssvigt hos en forælder.

Erstatningssamvær.

Erstatningssamværsproblematikken er vanskelig. Det er på den ene side (selvfølgelig) så uacceptabelt, hvis et barn ikke udleveres til samvær, at man må overveje, hvordan man håndterer en sådan situation. Heroverfor står imidlertid det fundamentale, som skulle bære hele den nye retstilstand: nemlig at det skal være barnet, der kommer i centrum.

Bemærkningerne til § 20 viser desværre, hvor svært det er at holde fokus på barnet. Bemærkningerne emmer tydeligt af, at det ikke er børnene, der er i centrum – men forældrene.

Vi anerkender problemet – men beder om, at bemærkningerne gennemgås grundigt, så der ikke er tvivl om, at hensynet til barnet er i centrum.

Domstolskontrol med forvaltningens afgørelser.

I dansk ret er der efterhånden ikke mange eksempler på såkaldte endelighedsbestemmelser i lovgivningen, hvor forvaltningernes afgørelser ikke kan indbringes for domstolene.

Familiestyrelsens afgørelser efter den nugældende lov om forældremyndighed og samvær er endelige i den forstand, at man ikke kan indbringe afgørelserne for domstolene som en traditionel ankesag. Domstolene kan på samme måde som ombudsmanden efter gældende ret principielt alene kontrollere, om der foreligger formelle sagsbehandlingsfejl. Det er sjældent tilfældet, da forvaltningen erfaringsmæssigt hellere foretager en ekstra høring for at være på den sikre side. Domstolene har i intet tilfælde blot været i nærheden af at tilsidesætte det skøn, som Familiestyrelsen har udøvet.

På området for tvangsanbringelser gælder, at børne- og ungeudvalgets afgørelser kan indbringes for Den Sociale Ankestyrelse. Afgørelserne derfra kan indbringes for landsretten.

Landsforeningen Børn og Samvær finder, at det vil indebære betydelige retssikkerhedsmæssige fordele, om der indføres et tilsvarende system på samværsområdet.

Man må nære principielle betænkeligheder til det nuværende system.

I dag træffes afgørelser i statsamtene med rekurs til Familiestyrelsen. Statsamtene er underlagt Familiestyrelsen på en sådan måde, at Familiestyrelsen har generel instruktionsbeføjelse i forhold til statsamtet. Samtidig er Familiestyrelsen ankeinstans i forhold til statsamtets konkrete afgørelse. Endvidere er Familiestyrelsen underlagt instruktion fra ministeren. Denne organisationsstruktur ændres ikke med de kommende statsforvaltninger. I virkeligheden bliver instruktionsvejen kortere, når der kun er 5 statsforvaltninger, der skal indpasses.

Når man husker, at når lovens eneste rettesnor efter forslaget bliver, hvad der er bedst for barnet, fører den formelle struktur meget let til denne teoretiske tankegang: Ministeren finder ud af, hvad han synes er bedst for barnet, hvilket han fortæller direktøren i styrelsen, som straks giver beskeden videre til statsforvaltningerne med en besked om, at for fremtiden skal man skønne i overensstemmelse hermed.

Den opmærksomme læser vil selvfølgelig sige, at sådan fungerer statsforvaltning selvfølgelig ikke i et retssamfund. Vores svar er, at sådan blev der med sikkerhed administreret fra 1995 og i al fald 5-7 år derefter. Alene det forhold, at man kan drage sagsbehandlingen i tvivl indikerer behovet for en egentlig domstolsprøvelse.

En egentlig domstolsprøvelse af forvaltningens afgørelser ville være en betydelig sikkerhed og indebære en betydelig forøgelse af retssikkerheden på området.

Den grundlovssikrede uafhængighed, som domstolene besidder, har et betydeligt realindhold.

Vore principielle betænkeligheder mindskes ikke af den meget generelle formulering af retningslinjerne "barnets bedste" i lovgivningen. Med det eksisterende system frygter vi en betydelig blafren afhængig af tidens helt aktuelle trends. Vi frygter i høj grad populistpolitikeres konkrete indflydelse på sagsbehandling.

Skulle domstolene forfalde til usaglige vurderinger af, hvad der er bedst for børnene, vil det kunne rettes gennem opstramninger i loven på baggrund af en sædvanlig politisk proces. Det er vores opfattelse, at domstolene ikke vil kunne forfalde til politisk sagsbehandling som forvaltningen.

Man skal huske, at den betænkelighed, vi fremfører, ikke er rettet mod den enkelte sagsbehandler men mod selve systemet og systemets struktur og natur.

Orienteringsretten.

Forslaget indeholder nogle ændringer i orienteringsretten til den forælder, som ikke har del i forældremyndigheden.

Som udgangspunkt er det altid vigtigt for både barn og forældre, at begge forældre er orienterede om barnets dagligliv. Intentionen med forslaget er på overfladen fint tænkt, men forslaget vil for nogle børn føre til næsten daglig konflikt.

Børn af forældre med konfliktfyldt kommunikation vil blive sat i dilemmaer ved fællesarrangementer. Man kan forestille sig børn, der ikke vil deltage i skolefester, teater eller andre forældre arrangementer, bare for at undgå, at begge forældre møder op og barnet klemmes mellem to parter. Man kan ligeledes forestille sig bopælsforældre, der bliver hjemme med barnet ved fællesarrangementer for at undgå yderligere konflikt. For skilsmissebørn kan institutionen i nogle tilfælde være barnets fristed, hvor barnet ikke oplever et konfliktfelt. Dette bør sikres fortsat.

Med det nye tiltag, er der ikke øje for barnets perspektiv.

Vi er meget ambivalente i netop spørgsmålet om orienteringsretten.

På den ene side er det utvivlsomt, at manglende orientering skærper en samværsforælders frustration og mistillid til såvel bopælsforælder som til institution, socialforvaltning, læge m.v. Samværsforælderen, som på afstand relativt magtesløst ser på, at barnet mistrives hos forældermyndighedsindehaveren, uden at nogen tager affære, kan på grund af manglende information intet stille op over for mistrivlsen. Samværsforælderen har end ikke mulighed for at afdække omfanget heraf for med den konkrete viden – og dermed bevis – at kunne rette op på forholdet.

Heroverfor står imidlertid, at den typisk småpsykopatiske skalpejæger med idelige henvendelser til institution m.v. sikrer, at forældremyndighedsindehaver, institution, socialforvaltning m.v. aldrig får fred. At barnet aldrig får fred, fordi selve orienteringsretten er et selvstændigt våben i den konflikt, vi alle så gerne vil undgå.

Det centrale må være, at hver enkel sag tages op og behandles med det særpræg den har, og ikke behandles med fællesnævner.

Sagsbehandlingen i retten – bevisførelsen

Der er i Danmark en traditionel berøringsangst i forhold til sagsbehandlingen af familieretlige sager i domstolssystemet.

I dansk ret har vi et generelt og relativt fundamentalt retsplejeprincip, hvorefter det som altovervejende udgangspunkt er parterne, der tilrettelægger sagsgangen og bevisførelsen i civile sager. Det princip er fraveget i familieretlige sager, uden at det står lysende klart, hvad den reelle baggrund er for denne afvigelse.

Tankegangen er vist for børnesagernes vedkommende, at man er bekymret for, at der graves grøfter, såfremt der i højere grad sker en tilrettelæggelse af sagerne gennem parterne. Endvidere er det et ofte sagt argument, at vidner "i disse sager" typisk er "rosevidner", hvis udsagn man ikke kan tillægge vægt.

Begge disse synspunkter mister efter vores opfattelse vægt, når man gør sig klart for det første, at alene det forhold, at man står i en retssag om børnene er udtryk for, at uenighederne (grøften) er stor. Med hensyn til vidneproblematikken gælder generelt, at domstolene er i stand til at skelne og vurdere vidners udsagn og baggrund.

Efter vores opfattelse vil man nå rigtig langt med en styrkelse af retsbevidstheden og tilliden til retssystemet fra borgerne også i disse sager, såfremt man tillemper procesgangen til den proces, som i øvrigt er kendt i retssystemet.

Den største opgave i den sammenhæng ligger deri, at man fortsat må sikre en hurtig sagsbehandling i retssystemet af forældremyndighedssagerne. Det er imidlertid en opgave, der kan løses, hvis der er politisk vilje til det.

De rejste spørgsmål kan efter vores opfattelse løses, såfremt man ændrer ordlyden af § 450 b i forslaget, således at den kommer til at lyde således:

“Retten kan i sager om forældremyndighed eller barnets bopæl eller for at kunne afgøre et spørgsmål om samvær eller anden kontakt træffe bestemmelse om yderligere bevisførelse end den, der er foranstaltet efter bestemmelserne i kap. 32, herunder om at tilvejebringe børnesagkyndige erklæringer. Om nødvendigt kan retten pålægge en part at give møde og afgive forklaring efter samme regler, som gælder for vidner.

Bevisførelse, der vil sinke sagen unødigt, kan kun undtagelsesvis finde sted.”

Retsplejelovens § 341 sikrer generelt, at bevisførelse, der ikke har betydning for sagen, ikke kan finde sted.

Efter forslagets § 450 c kan retten bede en børnesagkyndig om at deltage i børnesamtalerne. Dette bør ændres til, at en børnesagkyndig skal deltage i børnesamtalerne. Jurister (dommere) er ikke uddannede til at tage samtaler med børn. Menneskets selvforståelse er stor og deres selverkendelse er tilsvarende lille. Dommere er mennesker, så den vigtige ændring af ordet kan til ordet skal sikrer blot, at der altid også vil være en børnefaglig vinkel på samtalen med barnet.

Fogedsagerne.

Vi er generelt yderst betænkelige ved overhovedet at anvende fogedretterne i børnesagerne men erkender heroverfor, at afgørelser, der ikke kan eksekveres, i visse situationer vil have ringe betydning.

Fogedretterne bør derfor få en udvidet beføjelse til at være bagstopper for barnet. Foran har vi omtalt bekymringen over, at der ikke er domstolskontrol med myndighedernes afgørelser. En udvidelse af fogedrettens beføjelser vil derfor være udtryk for accept af, at vi i det mindste bør have en "mini-domstolsprøvelse" af forvaltningens afgørelser.

Foran har vi anført, at der altid bør være en børnesagkyndig til stede, når der gennemføres dommersamtaler med børn under en forældremyndighedssag. Tilsvarende mener vi, at man ikke bør kunne gennemføre en fogedsag om børn, uden at børnene er direkte inddraget. Vi finder derfor, at der bør indsættes en bestemmelse om, at børnene altid skal høres – enten direkte eller gennem en børnesagkyndig undersøgelse - i forbindelse med en tvangsfuldbyrdelse.

Desuden har det altid undret os, at den nugældende § 536 anfører, at fuldbyrdelse ikke kan ske, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for **alvorlig** fare. Forslagets § 537 stk. 6 gentager denne formulering.

I et lovkompleks, hvis ledetråd er, at alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, forekommer det derfor tankevækkende, at man åbenbart godt vil tillade, at en fogedforretning om børn gennemføres, selv om barnet derved udsættes for fare – bare den ikke er alvorlig.

Dette hørings svar kan med foranstående afsnit passende afsluttes med en gentagelse af et af de indledende afsnit:

Trods de mange fine og rigtige ord, sidder man med en fornemmelse af, at det alligevel ikke har været børnenes bedste, der har været den grundlæggende præmis men ønsket om at

tilgodese voksen-rettigheder og et ønske om at bruge loven til at få indført fuldstændig ligestilling mellem de biologiske forældre.

Med venlig hilsen

Viggo Bækgaard,

talsmand

Susanne Pihl Jakobsen

Fra: post@dommerforening.dk
Sendt: 2. januar 2007 15:05
Til: Susanne Pihl Jakobsen
Cc: jlo@kobenhavn.byret.dk
Emne: høringssvar

Hermed fremsendes på vegne Dommerforeningen følgende høringssvar:

I brev af 8. december 2006 har Familiestyrelsen anmodet Den Danske Dommerforening om en udtalelse vedrørende udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Dommerforeningen finder, at det er betænkeligt at indføre en bestemmelse om, at der som hovedregel skal dømmes til fælles forældremyndighed som beskrevet i udkast til lov om forældreansvar § 11. Efter 1. januar 2007, hvor alle sager om forældremyndighed skal starte i Statsforvaltningen, må det forventes, at en stor del af de sager, der indbringes for retten, er komplicerede. Det kan derfor vise sig vanskeligt at opretholde en hovedregel om, at retten skal træffe bestemmelse om, at den fælles forældremyndighed skal fortsætte. Det må forventes, at der ofte i de sager, der efter rådgivning og mægling mv. i Statsforvaltningen indbringes for domstolene, vil være tungtvejende grunde, som taler for at ophæve den fælles forældremyndighed, idet beslutningen overordnet skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Dommerforeningen har ikke i øvrigt bemærkninger til lovforslagene.

Med venlig hilsen

Dommerforeningen
v/dommer Lene Hjerrild

2/1

Susanne Pihl Jakobsen

Fra: Lise Stidsen Vandahl [Lise.S.Vandahl@socialministeriet.dk]

Sendt: 2. januar 2007 15:03

Til: Susanne Pihl Jakobsen

Emne: Høringssvar vedr. lov om forældreansvar

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk

LSV/ J.nr. 2006-4513

Familiestyrelsen

svmp@famstyr.dk

2. januar 2007

Høringssvar vedr. lov om forældreansvar

Socialministeriet er blevet bedt om at give høringssvar til udkast til lov om forældreansvar.

Socialministeriet har tidligere afgivet høringssvar i forhold til betænkningen om Barnets perspektiv. Det er positivt, at parallelkompetencen i samværssager, når et barn er anbragt uden for hjemmet, i forlængelse heraf er blevet ophævet, jf. § 22a i lovforslaget.

Socialministeriets eneste yderligere bemærkning til lovforslaget omhandler bemærkningerne til § 20. Her skrives, at statsforvaltningen i sager, hvor der er dokumenteret voldelig adfærd eller grænseoverskridende adfærd overfor barnet, normalt altid bør rette henvendelse til barnets bopælskommune. Socialministeriet skal gøre opmærksom på, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt erhverv har en udvidet underretningspligt til at orientere kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller erhvervet får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte, jf. Servicelovens § 153. Vi vil foreslå, at denne udvidede underretningspligt understreges i bemærkningerne til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lise Stidsen Vandahl

02-01-2007

2/
Familiestyrelsen J.nr. 2006-5017-000 23

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Att.: Susanne Pihl Jacobsen

Høring vedr. udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven

KL er ved brev af den 8. december 2006 blevet bedt om at fremsende evt. bemærkninger til de fremsendte udkast til lovændringer dels i lov om forældreansvar, og dels i retsplejeloven.

Der er tre ændringsforslag, som har betydning for kommunerne:

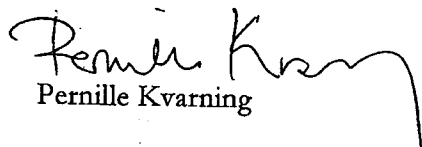
- udvidelsen af retten til at blive orienteret for forældre, som ikke har del i forældremyndigheden
- ensretning af klageadgangen
- afskaffelse af parallelkompetencen i samværssager for anbragte børn og unge.

KL tager de første to ændringer til efterretning. I relation til orienteringsretten er det set fra en kommunal synsvinkel vigtigt, at retten til at blive orienteret forudsætter en anmodning fra den forælder, som ikke har del i forældremyndigheden og at det er op til den enkelte kommune, hvordan man konkret vælger at formidle de ønskede oplysninger.

KL er desuden enig i, at den eksisterende parallelkompetence til at tage stilling til samværssager i forhold til anbragte børn og unge er uhensigtsmæssig og at det vil være hensigtsmæssigt at lægge dette ansvar entydigt hos kommunerne jf. lov om social service, således som der lægges op til i lovudkastet.

KL har ikke yderligere bemærkninger til lovudkastet.

Med venlig hilsen

Pernille Kvarning

Den 3. januar 2007

Jnr 03.00.00 K04
Sagsid 000172880

Ref PKV
pkv@kl.dk
Dir 3370 3388

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3075

www.kl.dk

1/1

Høring over udkast til lov om forældreansvar Svar fra Børns Vilkår

Overordnet:

Ministerens oprindelige intentioner med at revidere lov om forældremyndighed og samvær var at styrke børneperspektivet samt at nedtone voksenrettighederne til fordel for børnenes rettigheder.

Det har vi som børneorganisation været meget tilfredse med, da netop disse forhold har været en helt grundlæggende svaghed i loven fra 1995, hvorfor Danmark også er blevet kritiseret af blandt andet FNs Børnekomité for Barnets Rettigheder.

Forarbejdet til en lovrevision ud fra et børneperspektiv var også kommissoriet for det bredt sammensatte udvalg, der fra 2005 til 2006 lavede en kulegravning af loven fra 1995 med senere ændringer, og som i foråret 2006 udsendte betænkningen "Barnets perspektiv". Betænkningen indeholdt en lang række anbefalinger til en revision af loven.

Der er desværre dele af det foreliggende lovudkast, hvor vi har meget svært ved at genfinde de grundlæggende intentioner om at lovgive ud fra et børneperspektiv, lige som vi ikke kan genfinde de ellers velunderbyggede anbefalinger fra udvalget. Derfor adskiller dette høringssvar sig væsentligt fra det høringssvar, vi fremsendte i første runde.

Det foreliggende udkast bærer præg af, at det alligevel ikke har været børnenes bedste, der har været den grundlæggende præmis; det har været et ønske om at tilgodese voksen-rettigheder og et ønske om at bruge loven til at få indført fuldstændig ligestilling mellem begge forældre.

Særlige forhold:

Omsorgssvigt:

Børns Vilkår har gennem en årrække ønsket en revision af loven, fordi udsatte børn har mødt alt for lidt beskyttelse, hvad angår omsorgssvigt under samvær. Vi ser visse dele af udkastet som et fremskridt, men der mangler klare retningslinjer for, hvordan man beskytter børn, der er udsat for omsorgssvigt under samvær. Dette risikerer at blive endnu mere aktuelt ud fra forslaget om at kunne idømme fælles forældremyndighed mod én forælders ønske.

Et gennemgående problem siden 1995 har været, at det har været svært for både bopælsforældre og samværsforældre at få myndighederne (statsamtet) til at tage påstande om alkoholmisbrug, vold, psykisk ustabilitet og omsorgssvigt hos den anden forælder alvorligt.

Når en forælder har problematiseret den anden forælders omsorgsevne, er det hyppigt blevet opfattet som partsindlæg i en konflikt. Det er efter vores mening ikke tilstrækkeligt, at statsforvaltningen kan indhente oplysninger i socialforvaltningen. Dette løser ikke børnenes problem, når der er tale om uerkendte misbrugsproblemer, uerkendte psykiske problemer, vold og trusler som ikke har ført til dom mv.

Vi foreslår derfor, at statsforvaltning og domstol pålægges at iværksætte en børnesagkyndig undersøgelse, når der er påstand om alkoholmisbrug, vold, psykisk ustabilitet og omsorgssvigt hos en forælder.

Samarbejdssabotage:

Begreberne "samværs-sabotage" og "chikane" optræder adskillige steder i udkastet som adfærd, der kan få klare retlige konsekvenser. Blandt andet skal samværs-sabotage være et af argumenterne for at overflytte forældremyndighed eller bopæl. På den måde får dette begreb status som en defineret adfærd på linje med eksempelvis vold. Men erfaringerne siden 1995 siger, at disse begreber dels bruges i flæng - og dels aldrig er blevet juridisk defineret. Det, der kommer tættest på i lovudkastet, er, at man hindrer samvær uden gyldig grund. Skal begrebet fortsat være udslagsgivende for ganske alvorlige beslutninger, der får store konsekvenser for børnene, mener vi, at det af retssikkerhedsmæssige grunde er tvingende nødvendigt, at man opstiller nogle klare kriterier for, hvad samværs-sabotage er, og hvordan bevisførelsen og domfældelsen skal foregå.

Er det eksempelvis samværs-sabotage, hvis et barn nægter at ville på samvær, og bopælsforælderen ikke kan/vil tvinge barnet til det?

Skal der foreligge lægeerklæring, hvis et barn ikke kan udleveres til samvær på grund af sygdom - og i givet fald hvem skal afholde udgifter til denne lægeerklæring?

Hvordan undgår en forælder at blive indklaget for sabotage, hvis han eller hun vurderer, at den anden forælder er påvirket af stoffer/alkohol eller psykisk ustabil og derfor ikke vil udlevere barnet?

Vil man arbejde med sabotagebegrebet, foreslår vi, at man til gavn for barnet anvender en bredere definition: "**samarbejdssabotage**", der indeholder samtlige måder, man kan sabotere samarbejde på – hvad enten man er bopælsforælder eller samværsforælder.

Tidsfrister:

Børns Vilkår mener, at der er overhængende risiko for, at statsforvaltningssystemet vil få meget svært ved at løfte opgaven, hvis det foreliggende lovudkast vedtages.

Det må forventes, at der i månederne og årene efter vedtagelsen vil være en ophobning af genåbnede sager om bopæl og forældremyndighed, lige som § 29 stk. 1 vil lægge et overordentligt stort pres på statsforvaltningerne.

Vi er derfor bekymrede for, at en lang række børn vil være låst fast i en familiesituation med et meget højt konfliktniveau, og at der ikke i tide vil blive taget hånd om børn, der lider under omsorgssvigt under samvær mv., fordi der ikke er tilstrækkelig kapacitet.

Vi mener derfor, der må indføres tidsfrister og sagsbehandlingsgarantier, herunder at der maksimalt må gå 14 dage, fra en forælder henvender sig til statsforvaltningen, til vedkommende modtager en indkaldelse til børnesagkyndig rådgivning eller til møde, der skal belyse situationen.

Bemærkninger til enkelte paragraffer:

§ 3. Børns Vilkår mener, at § 3 og de medfølgende bemærkninger risikerer at efterlade en række børn i et tomrum. Ifølge udkastet har bopælsforælderen beslutningsret over de mere dagligdags forhold samt bopæl, mens overordnede forhold som skolevalg, pas, større medicinske indgreb mv. skal besluttet af de to forældremyndighedsindehavere i

fællesskab. Men forslaget tager ikke højde for den situation, hvor to forældre er idømt fælles forældremyndighed, og hvor de ikke kan blive enige om eksempelvis skolevalg. Vi mangler en præcisering af, hvem der i så fald træffer beslutningen, og en præcisering af hvor lang tid en konflikt kan/må køre, før den fælles forældremyndighed alligevel ophæves, så barnet kan komme i skole, komme under behandling etc.

§ 3 a. Børns Vilkår anerkender intentionerne bag dette forslag, men mener samtidig, det rejser alvorlige problemer.

Vi mener for det første, at det er grundlæggende i strid med barnets bedste, når man bruger truslen om at overflytte bopæl eller forældremyndighed som opdragelsesinstrument over for forældre, der ikke overholder spillereglerne (= opfylder varslingsbestemmelserne). Barnets bopæl skal altid afgøres ud fra, hvad der er barnets bedste.

Vi mener desuden, forslaget risikerer at blive konfliktoptrappende i sig selv. Det er uheldigt at lægge op til en praksis, hvor man næsten per automatik kan forvente en sag i statsforvaltningen, hvis en forælder overvejer og planlægger en flytning.

§ 4. Børns Vilkår mener, bemærkningerne til lovforslaget nærmer sig misbrug af artikel 3 i FNs Børnekonvention. Linjerne i bemærkningerne til lovudkastet "*Ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal der tages hensyn til hovedprincipperne i lovforslaget, at et barn har ret til to forældre...mv.*"

Her sker der en utidig politisering af barnets bedste. Der bruges en definition, der bygger på ideologi frem for en objektiv vurdering af, hvad der er godt for det enkelte barn. Lovudkastet kommer herved til at bygge på en Erasmus-Montanus logik og bliver visse steder selvmodstridende.

Der er situationer i virkelighedens verden, hvor børn har bedst af kun at have en forælder, og hvor de har bedst af at blive beskyttet mod et meget højt konfliktniveau mellem to forældre eller mod misbrug, vold og/eller seksuelt grænseoverskridende adfærd fra en forælders side.

Holder man fast i, at barnets bedste skal lægges til grund for alle beslutninger, kan man ikke samtidig lave en politisk skabt definition af, at barnets bedste er ensbetydende med to forældre.

§ 11 og § 14. Børns Vilkår er utvetydigt imod, at man kan pålægge forældre fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske og vilje.

Børns Vilkår går ubetinget ind for muligheden for fælles forældremyndighed og mener, at det er det bedste for børnene, hvis forældrene er enige om en sådan ordning. Men lovudkastets paragraf om at kunne idømme fælles forældremyndighed mod den enes vilje vil være relevant i forhold til forældre, der allerede (ifølge § 29) har været gennem konfliktmægling og børnesagkyndig rådgivning, lige som børnene er blevet hørt. Alligevel er disse forældre ikke nået til enighed om de mest basale forhold, hvorfor det er helt urealistisk at forestille sig at en tvungen delt forældremyndighed kan fungere til barnets bedste.

Som det er beskrevet i betænkningen "Barnets Perspektiv", er der underbygget viden om, at stærke konflikter mellem forældre indebærer større påvirkning af barnet, når der er fælles forældremyndighed, end når forældremyndigheden er hos den ene forælder alene. Vi mener, at det er selvmodsigende og ikke udtryk for barnets bedste at ville påtvinge forældre, der har opgivet at samarbejde, fælles forældremyndighed, og vi mener, at man

med dette forslag sætter en række børns velfærd og trivsel på spil: Man vil forsøge at tvinge forældrene til at enes ved at idømme dem fælles forældremyndighed – og først når børnene påviseligt har taget skade, kan det blive aktuelt at ophæve den fælles myndighed. Vi mener, at tankegangen indebærer, at børnenes bedste må underlægge sig systemets moralske krav til forældrene: Hvis forældrene burde kunne finde ud af at tale sammen, så bliver de dømt til at dele forældremyndigheden, og så må barnet finde sig i at leve i et spændingsfelt mellem to forældre.

Den forskning, der findes på området, viser utvetydigt, at det værste for børn er, når forældre har store konflikter. Børn kan trives med varierede samværsordninger, hvis forældrene kan finde ud af det indbyrdes. Men når et forældrepar er nået derhen, hvor en af forældrene ønsker den fælles forældremyndighed ophævet, er det et meget klart signal om, at de ikke kan finde ud af at samarbejde. Derfor mener vi, at det vil være til stor skade for børn, at man dømmer til fælles forældremyndighed, for man kan ikke juridisk dømme mennesker til at samarbejde. Man risikerer med dette forslag, at et antal børn vil komme til at leve i et skadeligt konfliktfelt mellem to forældre, der har lige stor "ret" til barnet, men som overhovedet ikke kan enes. Man risikerer desuden, at et stort antal børn vil komme til at leve en barndom i usikkerhed, fordi forældrene gang på gang vil bringe bopælsspørgsmålet for myndighederne.

Der peges flere steder i bemærkninger på, at man skal anvende et fremtidsorienteret perspektiv i vurderingen af disse sager. Vi finder, at denne formulering er meget upræcis: Hvor længe skal et barn leve i et konfliktfelt, mens man venter på, at et fremtidigt samarbejds potentiale indfinder sig?

Vælger ministeren at bevare forslaget om at kunne idømme fælles forældremyndighed, mener vi, at det som minimum skal fremgå af bemærkningerne til loven, at retten før en sådan dom skal lade barnets og forældrenes forhold belyse ved en børnesagkyndig undersøgelse, medmindre der allerede foreligger en sådan fra statsforvaltningen.

§ 18 stk 3. Børns Vilkår mener ikke, der bør kunne fastsættes samvær i 7 dage ud af 14. Deleordninger betragtes af den børnepsykologiske fagkundskab som modeller, der kun kan fungere tilfredsstillende for barnet, hvis forældrene er enige om ordningen, bor tæt på hinanden, og hvis de har et godt, udvidet og ikke-konfliktpræget samarbejde, – hvilket i sagens natur ikke er tilfældet, hvis ordningen skal fastlægges af myndighederne.

Vi mener, at man her igen ofrer børnenes trivsel, behov for tryghed og følelsesmæssig kontinuitet i et forsøg på at skabe ligestilling og lige rettigheder for forældrene. Børn har, hvis forældrene har højt konfliktniveau, og hvis de ikke kan kommunikere, krav på en fast base og på at have en forælder, der har mulighed for at være en kontinuær person i barnets liv.

Børns Vilkår mener faktisk, at ministeriet selv i de almindelige bemærkninger til lovudkastet fremlægger den væsentligste argumentation mod en 7-14 ordning. Følgende citat stammer fra bemærkninger i forhold til afsnittet om delt bopæl: *"Ministeriet mener, at hensynet til barnet taler for, at der i tilfælde af uenighed mellem forældrene alene kan træffes afgørelse om, at barnet har bopæl et sted. En "delt bopæl" kræver en meget høj grad af samarbejdsevne mellem forældrene om barnets daglige liv, som vanskeligt lader sig praktisere, hvis forældrene ikke er enige. Barnets hverdag risikerer at blive præget af problemer vedrørende barnets helt basale behov med den virkning, at barnet hindres i sin udvikling og trivsel. Det er vigtigt, at barnet i sådanne tilfælde har en fast base."*

Barnet er ligeglad med den juridiske konstruktion og kan ikke mærke forskel på, om der er tale om "delt bopæl" eller om en 7-14 ordning, men vil blot lide under konflikterne. Vælger ministeren at bevare forslaget, mener vi, at man ved alle samværsaftaler, der overskrider en 5-9 ordning, forinden skal belyse barnets og forældrenes forhold ved en børnesagkyndig undersøgelse.

§ 20

Vedr. mindre børn og samvær: Børns Vilkår mener, det er bedst for børn i alle aldre at have kontakt med begge forældre. Men vi er dybt betænkelige ved at fastsætte samvær for spædbørn i de tilfælde, hvor der er højt konfliktniveau mellem forældrene, da al viden om små børn siger, at det er risikabelt rent udviklingspsykologisk. Vælger ministeren at bevare forslaget, mener vi, at man ved alle samværsaftaler omkring børn under tre år, forinden skal belyse barnets og forældrenes forhold ved en børnesagkyndig undersøgelse. Vi henviser i øvrigt til Børns Vilkårs mindretalsudtalelse vedrørende mindre børn og samvær.

Vedr. erstatningssamvær: Børns Vilkår mener, at børneperspektivet fuldstændig forsvinder i bemærkningerne om fastsættelse af erstatningssamvær. Barnet omtales som en juridisk definerbar genstand, som skal fordeles retfærdigt, og der bruges direkte udtrykket, at "erstatningssamvær må lægges i bopælsforælders weekend". Men ifølge lovudkastet er det ikke længere samværsforælderen, der har ret til samvær, men barnet der har ret til samvær. Det er altså heller ikke bopælsforælders weekend eller samværsforælders weekend - det er barnets weekend, hvor barnet skal være sammen med en af sine forældre – men hvor barnet også har ret til at træffe egne aftaler om at være sammen med venner, deltage i fritidsaktiviteter etc. Det bør derfor indføres i bemærkningerne, at man ikke må fratage barnet muligheden for at lave egen planlægning ved med kort varsel at fastsætte erstatningssamvær, og at der i udvidet grad skal tages hensyn til barnets egne behov og barnets egen planlægning i denne forbindelse.

Vedr. afholdelse af udgifter til transport i forbindelse med samvær: (Stk 4.)

Børns Vilkår er betænkelig ved en generel praksis, der siger, at transporten og udgifterne hertil som udgangspunkt skal deles mellem forældrene. Et sådant forslag kan i visse konstellationer indebære en uforholdsmæssig økonomisk belastning af bopælsforælderen, hvilket vil skade barnets daglige levevilkår. Det er veldokumenteret, at skilsmissebørn, som lever i familier med enlige forsørgere, generelt har ringere levevilkår end i andre kategorier af familier, og at dette bl.a. skyldes, at lavindkomstgrupper og overførselsindkomstmottagere er overrepræsenterede blandt eneforsørgerne. Skal der laves en mere ligelig fordeling af transportudgifter forbundet med samvær skal der foretages nærmere og grundige overvejelser af, hvilke konsekvenser dette ville have for den husstand, som barnet til daglig opholder sig i, og hvilke konsekvenser en omfordeling ville få for aftaler om barnets samvær. Samtidig kræver et sådant forslag også, at de sociale og økonomiske levevilkår for samværsforældre medinddrages.

§ 22 stk 2. Børns Vilkår anerkender intentionerne bag dette forslag, men mener samtidig, der kræves en præcisering, hvis forslaget ikke skal blive en stor belastning for det enkelte barn eller en gentagen kilde til konflikt mellem forældre.

Det skal nødvendigvis fremgå, hvem der er forpligtet til at give en ikke-bopælsforælder information om møder, arrangementer, sociale aktiviteter mv. Disse aktiviteter formidles typisk via sedler, som barnet får med hjem. Pålægger man et barn at sørge for to sæt

sedler, som måske skal afleveres med ret kort frist til to sæt forældre, vil det belaste børnene urimeligt. Børns Vilkår foreslår herfor, at det må være skole og daginstitution, der efter henvendelse fra samværsforælderen er forpligtet til at videreformidle denne information – eksempelvis via post eller opslag på skolens/institutionens hjemmeside.

§ 29 stk 1. Børns Vilkår er ubetingede tilfredse med dette forslag, men vi er til gengæld bekymrede for, hvordan det kan udmøntes i praksis, særligt i lyset af strukturreformen, hvor der for nogle vil blive meget langt til nærmeste afdeling af statsforvaltningen. Det vil for især forældre uden egen bil være næsten umuligt at komme til jævnlige rådgivningsmøder etc. i statsforvaltningen, lige som det for mange børn vil være direkte umuligt at deltage i børnegrupper mv..

Vi ønsker derfor, at ministeren samtidig med forslaget fremlægger en strategi for, hvordan man har tænkt sig at løse disse problemer - eventuelt ved at tilbyde rådgivning hjemme hos forældrene, arrangere børnegrupper i tilknytning til hvert skoledistrikt mv.

§ 31. Børns Vilkår ønsker, at det eksplicit udtrykkes, at der skal inddrages børnesagkyndig bistand til samtaler med børn i alle aldre, når det drejer sig om afgørelser, der har vidtrækkende betydning for barnets liv, herunder bopæl, forældremyndighed og førstegangsfastsættelse af samvær. Vi ønsker særligt, at der skal inddrages børnesagkyndig bistand til samtaler med børn ved alle domstolsafgørelser. Børn er relationelle og vil meget ofte udtrykke sig ud fra, hvad de tror, voksne forventer eller ud fra angst for sanktioner, skyldfølelse, ansvarsfølelse mv. Det kræver faglig indsigt at hjælpe et barn til at udtrykke sine behov og sine ønsker.

Forskning

Vi vil desuden opfordre til, at ministeren efter en lovændring straks tager initiativ til den foreslåede forskning, der løbende kan afdække, om lovgivningen og den medfølgende praksis fungerer efter det overordnede formål.

Erfaringerne fra tidligere ændringer af forældremyndighedslovgivningen viser med al tydelighed, at det er vigtigt efter implementering af ny lovgivning at afdække, om systemet rent faktisk sikrer varetagelsen af barnets interesser og behov – herunder at både afgørelser og sagsbehandling foregår ud fra et børneperspektiv og ikke et forældre- eller systemperspektiv.

Høring over udkast til lov om ændring af retsplejeloven Svar fra Børns Vilkår

Bemærkninger til:

Forslag: § 450 c. Samtaler med børn efter lov om forældreansvar afholdes, uden at parterne er til stede, medmindre retten bestemmer andet. Retten kan anmode en børnesagkyndig om at deltage i samtalen eller om at afholde samtalen alene. Inden sagen afgøres, skal parterne gøres bekendt med hovedindholdet af samtalen, medmindre afgørende hensyn til barnet taler herimod.

Børns Vilkårs ændringsforslag:

§ 450 c. Samtaler med børn efter lov om forældreansvar afholdes, uden at parterne er til stede, medmindre retten bestemmer andet. Retten skal anmode en børnesagkyndig om at deltage i samtalen eller om at afholde samtalen alene. Inden sagen afgøres, skal parterne gøres bekendt med hovedindholdet af samtalen, medmindre afgørende hensyn til barnet taler herimod.

Begrundelse: Jurister er ikke uddannede til at tale med børn, og børnesamtalen kræver viden om og erfaring med børnesamtalen, udviklingspsykologi etc. Børn er relationelle og vil meget ofte udtrykke sig ud fra, hvad de tror, voksne forventer – eller ud fra angst for sanktioner, skyldfølelse, ansvarsfølelse mv. Det kræver faglig indsigt at hjælpe et barn til at udtrykke sine behov og sine ønsker. En samtale med et barn i domstolsregi er af så afgørende betydning for barnets liv og fremtid, at barnet har krav på, at samtalen forestås af en professionel.

Forslag § 537

stk 2. Fogedretten kan tilkalde en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser under sagen. I tvivlstilfælde kan fogedretten udsætte fuldbyrdelsen på indhentelse af en børnesagkyndig erklæring. Fogedretten kan efter omstændighederne give en kortere udsættelse af tidspunktet for barnets udlevering eller samværets udøvelse.

Stk. 3. Et barn, som er i stand til at danne sine egne meninger, skal have mulighed for at give udtryk for dem. I disse tilfælde skal der deltage en børnesagkyndig eller en repræsentant fra kommunen.

Stk. 4. Tvangsbøder fastsættes som daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil barnet udleveres. Ved fuldbyrdelsen af bestemmelser om udøvelse af samvær kan dog fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om udøvelse af samvær på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes.

Stk. 5. Skal der anvendes umiddelbar magt, skal der deltage en børnesagkyndig og en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder.

Stk. 6. Fuldbyrdelse kan ikke ske, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare."

Stk. 7. Fogedretten kan justere omfanget og placeringen af samværet samt vilkårene herfor, hvis dette er nødvendigt for at sikre fuldbyrdelsen.

Stk. 8. Fogedretten kan fastsætte erstatningssamvær for et samvær, der ikke har kunnet udøves under fuldbyrdelsessagen, hvis det har betydning for fuldbyrdelsen af en afgørelse.

Børns Vilårs ændringsforslag:

stk 2. Fogedretten **skal** tilkalde en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser under sagen. I tvivlstilfælde **skal** fogedretten udsætte fuldbyrdelsen på indhentelse af en børnesagkyndig erklæring. Fogedretten kan efter omstændighederne give en kortere udsættelse af tidspunktet for barnets udlevering eller samværrets udøvelse.

Stk. 3. Børn skal altid høres i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse. Der skal ved alle børnesamtaler deltage en børnesagkyndig. Er barnet under en alder, hvor det må formodes at kunne danne sine egne meninger, skal oplysningerne indhentes via børnesagkyndig bistand.

Stk. 4. Tvangsbøder fastsættes som daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil barnet udleveres. Ved fuldbyrdelsen af bestemmelser om udøvelse af samvær kan dog fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om udøvelse af samvær på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes.

Stk. 5. Skal der anvendes umiddelbar magt, skal der deltage en børnesagkyndig og en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder.

Stk. 6. Fuldbyrdelse kan ikke ske, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for fare.

Stk. 7. Fogedretten kan justere omfanget og placeringen af samværet samt vilkårene herfor, hvis dette er nødvendigt for at sikre fuldbyrdelsen.

Begrundelse:

Tvangsfuldbyrdelse er potentielt traumatiserende og et så alvorligt indgreb i barnets liv, at der altid bør være en uvildig til stede, der kan sikre barnets interesser i sagen, og barnets egne synspunkter skal belyses – uanset barnets alder. Tvangsfuldbyrdelse bør aldrig foregå, hvis der er tvivl.

Børns Vilår mener desuden, at tvangsfuldbyrdelse kun må finde sted, hvis det indiskutabelt er til fordel for barnet. Indgrebet må aldrig foretages, hvis det på nogen måde sætter barnets sundhed i fare. Derfor mener vi, ordet "alvorlig" skal slettes af lovteksten.

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 03/01-2007
J.nr. 40A-ØL-60-06

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Familiestyrelsen, har ved brev af 8. december 2006 (j.nr. 06-5014-00073) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til lov om forældreansvar og et udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Jeg skal i den anledning meddele, at udkastene ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

Vestre Landsret
Præsidenten

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

J.nr. 40A-VL-57-06
Den 02/01-2007

I et brev af 8. december 2006 (J.nr. 06-5014-00073) har Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Familiestyrelsen anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til lov om forældreansvar og et udkast til ændring af retsplejeloven mv.

I den anledning skal jeg meddele, at udkastene ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
svmp@famstyr.dk

01-01-2007

Hørings svar over udkast til Lov om forældreansvar.

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil hermed gerne takke for muligheden for at kommentere det fremsendte lovudkast.

Generelle bemærkninger

BKF finder det positivt, at det i lovforslaget præciseres, at forældrene har og skal tage ansvar for barnet ved at samarbejde om forældremyndighed og samvær. På samme måde er det væsentligt, at der i alle forhold skal tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed.

Der er i de seneste års lovgivningsarbejde indarbejdet mange frister og formkrav for den kommunale sagsbehandling. Derfor kan det undre, at der i forhold til statsforvaltningens sagsbehandling ikke i samme udstrækning er fastsat frister. BKF håber ikke, at dette forhold (f.eks. i forhold til børnesagkyndige undersøgelser) vil resultere i en længere og dermed også mere omkostningstung kommunal sagsbehandling.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

§ 3

I bemærkningerne er det præciseret, at forældremyndighedsindehaverne sammen skal blive enige om skoleplacering, mens bopæl alene kan besluttes af bopælsforælderen. Der bør være en lige så stor sammenhæng mellem bopæl og skole, som der lægges op til, at der er mellem bopæl og daginstitution / fritid (læring, kammerater, lokalt netværk m.v.) Da der jo gives begge forældre mulighed for indflydelse i forhold til flytning gennem den fastsatte varsling, vil BKF anbefale, at afgørelse om valg af skolegang tillægges bopælsforælderen. Endvidere er skole og institution nævnt parallelt i § 17.

§ 5

BKF mener - til trods for at det i henhold til bemærkningerne er en selvfølge - at det af lovens tekst bør fremgå, at barnet skal informeres når der træffes beslutninger.

Selv om det er frivilligt, om barnet ønsker at fremkomme med sin mening, finder BKF det relevant, at barnet gives en lovsikret ret til at kunne medtage en bisidder efter samme regelsæt, som der aktuelt søges indarbejdet i Lov om Social Service.

§ 8

BKF finder det som en god hovedregel, at det fælles ansvar over for børnene fortsætter, selv om forældrene bliver separeret eller skilt. På denne måde kan forældreansvaret søges fastholdt, hvis det er muligt.

§ 18

BKF vil finde det i tråd med et af hovedsigterne med loven - barnet i centrum - at det i lovteksten understreges, at det er barnets interesse, der er det grundlæggende i samværet.

§ 22

BKF finder det problematisk at give orientering til og invitere forældre uden forældremyndighed til sociale arrangementer i institutioner og skoler. BKF erkender dog, at der i stk. 4 er givet institutionerne mulighed for at anmode om at forældre fratages denne ret, hvis det vurderes at være til skade for barnet.

Bemærkningerne til denne paragraf er temmelig omfattende uden dog at give et helt klart billede af hvilken konkret forpligtelse den enkelte institution har. Dette mener BKF vil give anledning til mange fortolkninger og deraf afledte konflikter for børn, forældre og personale.

BKF foreslår derfor, at pligten til at videregive information fra institution og skole - som en konsekvens af det fælles forældreansvar - placeres hos bopælsforælderen.

§ 22a

BKF finder det positivt og hensigtsmæssigt, at kommunerne får det fulde ansvar i forhold til samværsbeslutning i forbindelse med anbringelser.

§ 31 og 32

Her sikres, at barnets perspektiv søges fremdraget under sagen.

BKF mener, at der her bør indføres mulighed for, at barnet medtager en bisidder - efter samme regler som de rettigheder, der for øjeblikket er ved at blive indarbejdet i Lov om Social Service. Dette kunne eventuelt indarbejdes under de indledende bestemmelser (§ 1-5)

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Per B. Christensen, Tlf. 55 88 30 01, perbc@naestved.dk, eller

Bruno Borella, Tlf. 99 88 77 70, brbo@rebild.dk

På bestyrelsen vegne

Bruno Borella.

Ministeriet for Familie-
Og Forbrugeranliggender,
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Odense d. 2. januar 2007

Høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

FAF (Foreningen af Familieretsadvokater) har ved skrivelse af d. 8/12 2006 modtaget ovennævnte lovforslag til høring med angivelse af høringsfristen d. 2/1 2007.

FAF afgav for så vidt angår Betænkning nr. 1475 om "Barnets perspektiv" høringssvar d. 10/7 2006, hvis indhold fortsat er gældende. Specielt henvises til vore betænkkeligheder om at lade statsforvaltningerne få kompetence til at træffe afgørelse om midlertidig forældremyndighed/bopæl samt vor frygt for, om der til de ny tiltag bevilges de nødvendige økonomiske midler.

Ud fra et retssikkerhedssynspunkt giver det fortsat anledning til bekymring, at statsforvaltningen nu får så stor kompetence, kombineret med at adgangen til vederlagsfri/tilskudsberettiget advokatassistance for den økonomisk svage part nu er ganske tilsidesat, idet de økonomiske betingelser for opnåelse af fri proces/advokatbeskikkelse er skærpet, hvilket tilsammen medfører, at den økonomisk stærke part fra sagens start står endnu stærkere end hidtil.

I det nye lovudkast lægges der op til et udgangspunkt om fælles forældremyndighed, således at der kun rent undtagelsesvist vil være mulighed for, at kun den ene af forældrene har forældremyndigheden.

Dette er ikke en model, vi i FAF hilser velkommen. Vi synes netop, at udvalget bag betænkning nr. 1475 foretog de rigtige afvejsninger og overvejelser samt uddrog den rigtige konklusion, at det i nogen tilfælde slet ikke er nødvendigt at ophæve den fælles forældremyndighed, men at man skulle passe overordentlig på med at tvinge en fælles forældremyndighed igennem over for de fleste forældre, der har valgt at ophæve denne.

Naturligvis er det ønskeligt, at forældre kan samarbejde/få et samarbejde til at fungere, og det er også glædeligt, at der tilsyneladende (jf. vor udtalte frygt for manglende midler) afsættes betydelige midler til at få et samarbejde mellem forældrene til at fungere. I samme forbindelse skal udtrykkes et stort håb om, at der rekrutteres det nødvendige antal kvalificerede, kompetente og erfarne jurister og børnesagkyndige, hvilket er en åbenbar forudsætning for en konstruktiv og positiv gennemførelse af den ønskede lovændring.

Ligeledes er det glædeligt, at det med loven udtrykkes, at barnet har ret til 2 forældre, og at de har et ansvar for barnet begge to, hvilket jo også er det politiske budskab, der ønskes viderebragt.

Ofte er virkeligheden dog en anden, nemlig den vi praktiserende familieretsadvokater ofte ser i "det virkelige liv". Her opleves den fælles forældremyndighed ikke nødvendigvis som et gode for forældrenes samarbejde, men snarere som en mulighed for at genere den anden mest muligt.

Mange af de i dag afgjorte sager om ophør af den fælles forældremyndighed er netop begrundet heri, men ved udkastets § 14 åbnes på ny mulighed for fælles forældremyndighed og dermed genoptagelse af manglende samarbejde/chikane.

Der er efter vor opfattelse ingen tvivl om, at udkastets § 14 vil medføre et utal af sager fra de forældre, der under den nugældende lovgivning ikke har del i forældremyndigheden. Formuleringen, begrundelsen og ikke mindst overgangsreglerne herom bør overvejes meget indgående, idet hverken Statsforvaltninger eller domstolene rent ressourcemæssigt er gearret til disse mange sager. Det bør i hvert fald overvejes, om det er godt for barnet, at sådanne sager lukkes op igen med alt, hvad det indebærer.

Kommende sager om ophævelse af den "tvungne" fælles forældremyndighed vil på grund af kriteriet "tungtvejende grunde" jfr. udkastets § 11 åbne op for betydelig mudderkastning og nedgørelse af den anden forælder, hvilket i sagens natur ikke er fremmende for forældrenes måske i forvejen dårlige samarbejde og kommunikation og dermed ikke det bedste for barnet. At miste sin del af forældremyndigheden vil af mange også blive opfattet som et klassificering af sig som en dårlig forælder.

FAF finder det endvidere noget uheldigt, at forældre som er gået fra hinanden tidligt i graviditeten automatisk får fælles forældremyndighed blot ved anerkendelse af eller dom for faderskabet, jfr. forslagets § 7 stk. 2. Dette kan betyde, at nogle kvinder fravælger at give oplysning om barnets fader til myndighederne, hvilket på ingen måde er det bedste for barnet.

Derimod hilser FAF de nye bestemmelser i § 20 stk. 4 om mulighed for deling af transportudgifter til samvær, samt om reglerne til retten til orientering jfr. §§ 22 og 38 velkomne.

Til bestemmelsen om pligt til at varsle flytning med 6 ugers varsel, jfr. § 3a bemærkes, at tanken bagved bestemmelsen bestemt er tiltalende, men at konsekvensen heraf bør overvejes nøje, idet der vel ikke er tale om stavnslånds genindførelse?! Ofte har et barn bedst af at blive i sit nærmiljø, men der kan være endog særdeles gode grunde til at lade barnet flytte – også selvom 6 ugers fristen ikke er overholdt. Det kan forekomme urimeligt, at en forældremyndighedsindehaver kan blive beskyldt for bortførelse af sit barn og risikere, at dette anbringes hos den anden forælder, blot fordi en frist måske overskrides ganske kort.

På FAF's vegne

Rita Simonsen

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6

Den 02-01-2007

J.nr. 03.4-3

LM

1470 København K

Høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Familiestyrelsens j.nr. 06-5014-00073

Dansk Psykolog Forening takker for modtagelse af skrivelse vedrørende udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv. med anmodning om eventuelle bemærkninger senest 2. januar 2007.

A) Forslag til Lov om forældreansvar

Foreningen finder, at forslagene er med til at styrke centrale forhold vedrørende børns ret til begge forældre og samvær med dem, fastholdelse af forældrenes ansvar for deres børn og sikring af, at afgørelser i sager om forældremyndighed, samvær, bopæl mv. sker i henhold til, hvad der er bedst for barnet.

Som det mange gange er påpeget, så er børnene den svage part, når forældrene ikke længere kan finde ud af det sammen, men må overlade det til forvaltningen og domstolene at tage stilling til, hvor børnene skal bo, hvor meget de skal være sammen med hver af forældrene osv. Bliver lovforslaget til lov, vil det være et fremskridt for børnenes retssikkerhed og et fremskridt i forhold til at kunne få børnenes mening og holdninger frem og få dem inddraget i sagsafgørelserne.

Dansk Psykolog Forening kan derfor generelt støtte de fleste forslag. Foreningen har nedenstående bemærkninger til enkelte forslag

1. Om udvidet adgang til af dømme til fælles forældremyndighed

Af forslaget til lov om forældreansvar § 11 fremgår, at retten kun kan træffe afgørelse om at ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde.

Dansk Psykolog Forening kan ikke støtte dette forslag, da det som udgangspunkt ikke vil være til barnets bedste.

Det må være afgørende for en fælles forældremyndighed, at der er et potentiale for samarbejde mellem forældrene om barnets forhold, idet det ellers vil være tvivlsomt, om en fælles forældremyndighed er i barnets interesse. Det bør derfor bestemmes, at der kun kan idømmes fælles forældremyndighed, hvis dommeren vurderer, at der er bestemte holdepunkter for at antage, at forældrene vil kunne indgå i et samarbejde om barnets forhold, og at en sådan afgørelse vil være bedst for barnet.. Dvs. at der så at sige skal føres bevis for, at der er potentiale for samarbejde.

Udvalget om Forældremyndighed og Samvær har i betænkningen "Barnets perspektiv" behandlet dette spørgsmål, og et stort flertal har anbefalet, at der indføres en adgang til i undtagelsestilfælde at dømme til fælles forældremyndighed, selvom den ene af forældrene ikke ønsker dette.

Ministeriets forslag vil medføre, at den fælles forældremyndighed vil fortsætte, selvom forældrene ikke kan samarbejde, og det vil være til skade for barnet. Der foreslås, at der skal være tungvejende grunde til at ophæve den fælles forældremyndighed. Til hjælp for fortolkningen af, hvornår der er tungvejende grunde fremgår det af de almindelige bemærkninger udtryk som "svære og uovervindelige samarbejdsvanskeligheder", at uenighed og konflikter "er så voldsom, at barnet lider under det". Der peges også på situationer med vold, og at voldsudøvelsen kan påvirke familien "i en sådan grad", at det ikke kan være i barnets interesse, at der i disse situationer skal dømme til fælles forældremyndighed.

Der skal altså ganske meget til, før kriteriet tungvejende grunde er opfyldt. Når en sag om forældremyndighed ender ved domstolene, vil der være samarbejdsvanskeligheder og konflikter forældrene imellem. Det må derfor som udgangspunkt være i barnets interesse, at den fælles forældremyndighed ophæves. Dog bør der, som Udvalget om Forældremyndighed og Samvær peger på, være mulighed for i særlige tilfælde undtagelsesvist at kunne dømme til fortsat fælles forældremyndighed, såfremt dommeren vurderer, at der er bestemte holdepunkter for at antage, at forældrene vil kunne indgå i et samarbejde om barnets forhold, og at en sådan afgørelse vil være bedst for barnet.

Dansk Psykolog Forening støtter flertallets forslag i Udvalget om Forældremyndighed og Samvær og anbefaler, at flertallets forslag følges.

2. Deleordninger

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender foreslår, at det skal være muligt for domstolene og statsforvaltningerne at fastsætte deleordninger, hvor barnet opholder sig 7 dage hos bopælsforælderen og 7 dage hos samværsforældrene.

Dansk Psykolog Forening kan ikke støtte dette forslag.

Som et stort flertal i Udvalget om Forældremyndighed og Samvær peger på, så kræver en deleordning, hvor barnet opholder sig halvdelen af tiden hos samværsforælderen, et meget tæt og løbende

samarbejde imellem forældrene, for at en sådan ordning kan fungere til bedste for barnet. Hvis forældrene er enige om en sådan ordning, er der ikke problemer i det. Men hvis forældrene er uenige, og der dermed er konflikt, går det ud over samarbejdsmulighederne. Der bør således være særlige tungvejende grunde til stede, for at myndighederne kan fastsætte en sådan deleordning, hvis den ene forældre er imod.

Deleordninger med ophold ligeligt imellem forældrene vanskeliggør håndteringen af beslutningsbeføjelserne, og barnet risikerer let at være i en stadig konflikt forældrene imellem.

Barnet har uanset alder behov for en fast base. Hvis forældrene er i konflikt om deleordning, vil det ikke være til barnets bedste, hvis forældrene af myndighederne påtvinges en deleordning med ligeligt ophold hos hver af dem.

Dansk Psykolog Forening støtter flertallets forslag i Udvalget om Forældremyndighed og Samvær og anbefaler, at flertallets forslag følges.

3. Kvalifikationskrav til børnesagkyndige

Til forslaget til lov om forældreansvar afsnit 2.2.3. fremgår Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser vedrørende inddragelse af barnet. Overvejelser leder bl.a. til, at ministeriet mener, at børnesagkyndige undersøgelser alene skal udarbejdes af autoriserede psykologer med speciale i børnepsykologi eller af børnepsykiatere.

Dansk Psykolog Forening støtte fuldt ministeriets holdning på dette punkt. For på kvalificeret vis at kunne inddrage barnet og få barnets perspektiv frem, er det af afgørende betydning, at de børnesagkyndige har en indgående teoretisk viden om børns udvikling. Samtidig er det af afgørende betydning, at de børnesagkyndige har omfattende kendskab til og praktisk erfaring med, hvordan man på en adækvat måde kan tale med børn og få børnenes perspektiv frem. Jo mindre et barn er, jo større krav er der også til, at den børnesagkyndige kan inddrage andre metoder end samtale for at kunne fremdrage barnets perspektiv.

4. Kvalificering og harmonisering af børnesagkyndiges erklæringer

Dansk Psykolog Forening noterer med tilfredshed, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende vil tage skridt til kvalificering og harmonisering af børnesagkyndiges erklæringer.

Dansk Psykolog Forening er opmærksom på, at børnesagkyndiges erklæringer sikres en høj kvalitet. Foreningen indgår derfor gerne i et arbejde med et formål.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at Dansk Psykolog Forenings retningslinjer for børnesagkyndige undersøgelser, som indgår som bilag i betænkningen "Barnets perspektiv", er under revision. Desuden har foreningen opgraderet erklæringsskrivelse som en del af kursusudbuddet i specialistuddannelserne på børneområdet.

Det er tiltag, der bl.a. har til formål at højne kvaliteten i de børnesagkyndige undersøgelser, herunder udfærdigelse af erklæringer.

5. Vejledning om notatpligt og videregivelse af oplysninger fra en afholdt børnesamtale

Til forslaget til lov om forældreansvar afsnit 2.2.3. fremgår, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder, at der er behov for, at Familiestyrelsen udarbejder en vejledning om notatpligt og videregivelse af oplysninger fra en afholdt børnesamtale.

Dansk Psykolog Forening er enig heri. Der er et stort behov for en sådan vejledning. Forholdene i relation til tavshedspligt, notatpligt, aktindsigt og videregivelse af oplysninger er temmelig komplicerede. Psykologerne arbejder i henhold til forskellige lovgivning, der bl.a. regulerer nævnte forhold. Det kan peges på psykologloven, forvaltningslovgivningen, persondataloven og retsplejeloven.

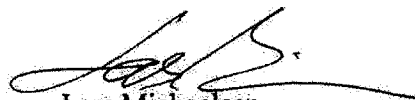
B) Forslag til lov om ændring af retsplejeloven mv.

Dansk Psykolog Forening har ikke bemærkninger til forslag til lov om retsplejeloven mv. bortset fra, at foreningen kan støtte det fremlagte forslag.

Med venlig hilsen

Roal Ulrichsen
Formand

Lars Michaelsen
Konsulent

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K.

E-mail: svmp@famstyr.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 35
FAX 33 93 17 55

DATO: 2. januar 2007
REF.: krl/lpe

Høring over udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retspleje-loven mv. – j.nr. 06-5014-00073.

Ved brev af 8. december 2006 har Familiestyrelsen anmodet Danske FAMILIEadvokater om at fremkomme med bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Foreningen skal som udgangspunkt henvise til de synspunkter, der fremgår af høringssvar af 18. juli 2006 over betænkning 1475.

Derudover kan følgende emner fremhæves:

Fælles forældremyndighed

Som det fremgår af det tidligere afgivne høringssvar, fandt foreningen at fælles forældremyndighed uden enighed herom mellem forældrene, burde være en undtagelse. I forhold til det nu foreslåede, hvor det tværtom er hovedreglen, bemærkes, at der er sket en så betydelig afsvækkelse af forældremyndighedsbegrebet gennem de rettigheder, der er tillagt såvel bopælsforælderen, som samværsforælderen uden del i forældremyndigheden, at spørgsmålet om fælles/ikke fællesforældremyndighed fremtidig bliver af mindre betydning.

Imidlertid må det forudses, at en række af de punkter, der skal være enighed om, vil være processkabende på en uhensigtsmæssig måde.

Domstolene skal f.eks. fremtidigt tage stilling til, om et barn med udestående ører skal have dem opereret, såfremt der mellem forældrene opstår uenighed om dette. Afgørelsen vil blive truffet i form af en forældremyndighedsafgørelse. Hvis forældrene ikke i øvrigt har tvistpunkter, f.eks. om bopælen, bliver operationen hovedind-

holdet i retssagen. Hvis barnet efter at den ene har fået forældremyndigheden, bliver opereret, ses der ikke noget til hinder for, at der på ny søges om fælles forældremyndighed. Det skal bemærkes, at en afgørelse hvorved fælles forældremyndighed bibeholdes, jo også vil indeholde en afgørelse om, om hvorvidt barnet skal opereres, idet den fortsatte fællesforældremyndighed vil forhindre en operation.

I den ovennævnte situation er der dog mulighed for, at domstolene kan skønne hvad der er bedst for barnet, selvom der hidtil ikke i Danmark har været tradition for, at sådanne spørgsmål kan forelægges domstolene.

Er der derimod tvist om religiøse spørgsmål, er det yderst betænkeligt, at en domstol skal afgøre, hvilken tro et barn skal opdrages i.

Dette spørgsmål har naturligvis også hidtil kunnet inddrages i forældremyndigheds-sager, men der skal efter nugældende lovgivning tages stilling efter et samlet skøn om, hvad der er bedst for barnet. Det vil fremtidig ikke give mening at tale om et samlet skøn, hvis der ikke i øvrigt er uenighedspunkter, der hører under forældremyndigheden, og når der kan ansøges om fælles forældremyndighed på ny.

Det havde været at foretrække, at et barn under 15 år ikke kan skifte navn eller religiøst tilhørsforhold uden begge forældres samtykke uanset forældremyndighedsforholdene, og at give børn over 15 år en væsentlig medbestemmelse. For så vidt angår navneskift er det et meget væsentligt indgreb både over for barnet og dets identitet, men også over for den forælder, der må opleve at se sit efternavn fravalgt.

Bopælsforælder

Det ses ikke umiddelbart, hvorledes begrebet bopælsforælder defineres. Efter gældende lovgivning er der ingen bopælsforælder, såfremt der er aftalt en 7-7 ordning. Da det alene efter forslaget er ikke-bopælsforælderen, der kan søge om samvær, vil den forælder, der søger om at få samværet fastslået, blive tvunget til samtidigt at skulle give afkald på at være bopælsforælder. Dermed er man stort set tilbage til den gamle retstilstand, hvor forældre måtte afgive forældremyndighed for at få samvær.

At anvende folkeregistreringen giver ingen mening, idet den ved en 7-7 ordning altid vil føre til, at et barns adresse ikke kan flyttes.

Domstolene skal således afgøre, hvem der har bopælen for et barn, der opholder sig lige meget hos begge forældre, og som, i hvert fald for skolesøgende børn, oftest bor

relativt tæt på hinanden. Afgørelsen vil ofte alene blive et økonomisk spørgsmål, nemlig hvem der skal have udbetalt børnefamilieydelse m.v.

Umiddelbart må det i øvrigt undre, at en bopælsforælder frit kan skifte daginstitutioner, skolefritidsordning mv., når der ved fælles forældremyndighed skal være enighed om skolevalg.

Varsling af flytning

Foreningen skal som udgangspunkt hilse denne nyskabelse velkommen. Det kan imidlertid befrygtes, at bestemmelsen får mindre praktisk betydning, i og med at den ikke er sanktioneret, men også i de tilfælde hvor varslingspligten rent faktisk overholdes.

Såfremt der ikke varsles rettidigt eller varsles overhovedet, kan der i lyset af den hidtidige domstolspraksis og den omstændighed, at enhver afgørelse skal træffes ud fra hvad der er bedst for barnet, ikke forventes at ske ændring i, at et barn der er blevet flyttet en gang, ikke skal flyttes på ny.

Selv hvis der varsles rettidigt, så er de sagsbehandlingstider, der hidtil har været i Statsamtene (fremtidig Statsforvaltningerne) af en sådan længde, at hvis der ikke opnås enighed i Statsforvaltningen, eller der gives midlertidig forældremyndighed eller bopæl, så er barnet flyttet, før sagen når domstolene.

Der er i bemærkningerne godt nok givet en anvisning om, at midlertidige afgørelser i denne situation skal træffes hurtigst muligt og i hvert fald inden for 4 uger, men denne hensigtserklæring har ikke fundet vej til lovteksten.

Det var ønskværdigt, hvis der i stedet var givet klare regler om, at den anden forælder efter en varsling havde frist til protest, og at flytning ikke måtte finde sted mod denne protest samt givet tidsfrister for Statsforvaltningen til at behandle sådanne protester. Dette dog kun gældende såfremt der er fælles forældremyndighed.

Har derimod kun den ene forældremyndighed, bør det medføre, at en varsling er tilstrækkelig, dette uanset at det i en kortere overgangsperiode "vil gå ud over" forældre, der ikke er klar over, at de kan få del i forældremyndigheden.

Samvær med forældre

Foreningen skal ikke udtale sig hverken for eller imod deleordning, men skal dog påpege vigtigheden af, at enhver samværsafgørelse træffes med udgangspunkt i det enkelte barn, således at barnets forbindelse med begge forældre bliver en naturlig og samlet del af barnets hverdag og ikke to opsplittede verdener, som barnet med korte eller længere mellemrum skal forholde sig til.

Samvær med nærtstående

Den foreslåede § 19 løser et længe påtrængende problem, men det bør klargøres om et sådant samvær, også kan fastsættes, hvis der sker adoption.

Det gælder ligeledes stk. 2 for så vidt angår stedbarnsadoption, hvor der vel også kunne være behov for at opretholde kontakt med bedsteforældrene, uanset om far/mor ikke længere er juridisk forælder.

Ellers bør kontakt med nærtstående, fremtidig indgå i vurdering af om der bør gives tilladelse til stedbarnsadoption.

Afgrænsningen af personkredsen, der kan søge og opnå samvær, kan imidlertid give anledning til overvejelser. Der er efter ordlyden ikke den begrænsning, at det skal være nærtstående på den forælders side, der enten er død eller som kun har begrænset samvær.

En mormor vil således kunne søge om samvær, hvis barnets far er død eller ustabil. Det forekommer ikke logisk. Lever forældrene sammen, er der ingen mulighed for at mormor kan se sit barnebarn, uanset hvor gerne hun eller barnet vil, og i det tilfælde er der ikke det hensyn, at barnet ikke skal fare for meget rundt.

Transport og udgifter i forbindelse med samvær

Den foreslåede ændring, således som det fremgår af bemærkningerne, er en fornuftig og rimelig konsekvens af det vidstrakte samvær, der normalt gives. Det havde dog været at foretrække, at hovedreglerne fremgik af lovteksten og ikke af bemærkningerne.

Orientering m.v.

Idet Foreningen i øvrigt ikke har bemærkninger til § 22, skal der alene henstilles at stk. 3 overvejes på ny.

Der kan være behov for at tilbageholde oplysninger eller helt konkret nægte adgang til en aktivitet. Der bør dog være mulighed for, at en forælder kan indbringe en sådan afgørelse for Statsforvaltningen. Ellers kan en skole eller lignende frem for at søge efter stk. 4, blot træffe enkeltafgørelser.

Børn over 10 års adgang til at indkalde til møde.

Foreningen skal ikke udtale sig hverken for eller imod denne regel, men skal påpege, at der kan være fare for, at børnene i højere grad end nu bliver gidsler i forældrenes stridigheder.

Retsplejeloven

Foreningen skal bemærke, at uanset at der ligger en beskyttelse af barnet i, at der ikke oplyses hvad barnet har udtalt, så er ændringen i § 450 c dog nødvendig af retssikkerhedsmæssige årsager. Bestemmelsen bør dog udbygges med, at der skal foreligge en skriftlig (kortfattet) vurdering fra den børnesagkyndige, der måtte have deltaget. Den børnesagkyndiges råd til retten er en del af bevismidlerne, og skal derfor være tilgængelig for parterne.

Ovenstående er de væsentligste bemærkninger Danske FAMILIEadvokater har til lovforslaget, men foreningen stiller sig gerne til rådighed, hvis uddybning ønskes.

Med venlig hilsen

Kirsten Reimers-Lund
Bestyrelsesmedlem i Danske FAMILIEadvokater

Valby 01.01.07

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Høringssvar vedr.:

Udkast til lov om forældreansvar og udkast til ændring af retsplejeloven mv.

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre er overvejende positiv overfor de ændringer som den politiske aftale og den efterfølgende ministerielle behandling har medført i forhold til det oprindelige lovudkast i Betænkning 1475.

Vi mener at der med lovudkastet, som det foreligger nu, kommer betydelig mere vægt og realitet bag intentionen om, at udgangspunktet fremover skal være barnets ret til begge forældres beskyttelse og omsorg. Vi finder også, at det er vigtigt, at gældende lovgivning afspejler samfundets udvikling, hvilket dette lovforslag i høj grad bærer præg af.

Lovudkastet signalerer starten på et paradigmeskift, hvilket naturligt vil indebære betragtelige udfordringer, når det skal omsættes til praksis i statsforvaltningerne og ved domstolene.

Vi er dog sikre på, at de forandringer, som lovudkastet stiller i udsigt vil være til glæde for børn og forældre i fremtiden. Såfremt loven implementeres loyalt, således at det bliver klart for begge forældre, at ligeværdigheden og respekten for barnets ret til to forældre fortsat er gældende efter samlivets ophør, vil det medføre en øget vilje til at finde mindelige løsninger, til gavn for alle involverede parter.

Hovedparten af enkeltelementerne i lovudkastet er i god overensstemmelse med den politiske aftales ånd, og skaber tilsammen et godt grundlag for at intentionerne også kan blive realiteter for de delte familier.

For så vidt angår de særlige og de almindelige bemærkninger til lovforslagene, finder vi dog, at der er områder, hvor bemærkningerne ikke er helt i overensstemmelse med den politiske aftales ånd, eller er så utydelige eller tvetydige, at der er tvivl om hvad ministeriet reelt giver udtryk for. Disse forhold vil vi kommentere i det følgende.

Venlig hilsen

Henrik Findsen
/ Formand

Indhold

• Begrebet ”barnets bedste”	side 2
• Inddragelse/høring af barnet	2
• Påstand om vold	3
• Samværschikane og samværserstatning	4
• Deleordninger	4
• Retsplejeloven	4
• Økonomi	4
• Opfølgning og forskning	5

Begrebet ”barnets bedste”

I bemærkningerne specificeres, at dommere fremover mere fyldestgørende skal begrunde afgørelser. Vi vil i den forbindelse henlede opmærksomheden på vores høringsvar til betænkning 1475, hvori vi med inspiration fra andre landes praksis foreslog en udbygning af § 4, som sikring for at der i alle afgørelser fra dommere og sagsbehandlere redegøres for helt centrale elementer i vurderingen af ”barnets bedste”.

Inddragelse/høring af barnet

Vi noterer os med tilfredshed

- At ministeriet vil tage skridt til, at der sker en kvalificering og harmonisering af de børnesagkyndige erklæringer.
- At inddragelsen af barnet er et tilbud til barnet.
- At det *primære* formål er at inddrage barnets perspektiv i forældrenes dialog og problemløsningsproces og *sekundært* at tjene som bevisførelse i en afgørelse.

Vi er dog fortsat bekymrede for at børn tages som gidsler af forældre i et højt konfliktniveau eller at børnesagkyndiges personlige holdninger videreformidles som værende udtryk for barnets perspektiv. Man bør således være særligt opmærksom på, at forældre kan misbruge lovens udgangspunkt i ”barnets ret til samvær” til at lægge pres på barnet, så det undsiger sig kontakten med den anden forælder. Her er det vigtigt at præcisere, at barnet har ret til to forældres beskyttelse og omsorg.

Vi er ligeledes bekymrede for en for ukritisk inddragelse af børnene. Ministeriets bemærkninger i den forbindelse er uklare. Det fremgår fx at ”Inddragelse af barnets perspektiv skal ske, selv om der ikke foreligger en egentlig tvist mellem forældrene” og ”Der skal udvises tilbageholdenhed med ikke at inddrage børn i selv mindre spørgsmål” samtidig med at det andetsteds bemærkes at dommeren vil kunne genbruge referater fra samtaler med barnet i statsforvaltningen, og at det ”Herved undgås, at *barnet belastes* med at skulle inddrages flere gange om samme spørgsmål.”

I forbindelse med en kommende vejledning til sagsbehandlere anbefaler vi, at det med al tydelighed vil fremgå, at det at inddrage barnet *ikke* er ensbetydende med, at barnets udtrykte ønske automatisk skal følges. Afgørelser skal træffes og begrundes ud fra barnets bedste – også selvom dette er i modstrid med, hvad barnet har givet udtryk for.

Høring af børn må ikke få den konsekvens, at lovens øvrige elementer udvandes eller underordnes børnenes inddragelse. Vi ser tværtimod inddragelsen af børnene som deres mulighed for at bidrage i fælles problemløsningsprocesser, og at det bør føre til en styrkelse af forældreansvaret og ikke til en svækkelse af den ene eller begge forældres mulighed for at yde barnet omsorg og beskyttelse. Vi ser således frem til, at høring af børn fører til en styrkelse af lovens øvrige elementer.

Vi anbefaler, at ministeriet snarest offentliggør specifikke krav til det børnesagkyndige arbejde og de børnesagkyndiges kvalifikationer, herunder krav om særskilt autorisation, samt en præcisering af betydningen af den nye ramme, som de børnesagkyndige for fremtiden skal arbejde under.

Påstand om vold

Særligt i spørgsmålet om vold begået mod barnet eller bopælsforælderen eller andre medlemmer af den husstand hvor barnet opholder sig, bør både de almindelige og de særlige bemærkninger gennemgås kritisk endnu engang i ministeriet. Sprogbrugen er inkonsistent, så det er derfor uklart hvilken ånd der ligger bag, og hvordan vejledningen til loven til sin tid kan forventes at blive.

Der veksles således imellem at volden skal være *dokumenteret*, til at den blot skal være *påstået*, for at det får som konsekvens at samvær nægtes, suspenderes eller ophæves. I den sproglige behandling af voldsproblematikken falder ministeriet tilbage til den nuværende problemopfattelse, hvor årsagen til problemer per definition henledes til samværsforælderen.

Vi anbefaler et langt klarere sprog, som forholder sig nuanceret til blandt andet:

- Betydningen af graden og hyppigheden af volden.
- Krav til dokumentation (fx. politirapport eller -anmeldelse).
- Håndtering hvis volden er udøvet af bopælsforælderen eller en fra dennes husstand, og rettet mod barnet eller mod samværsforælderen eller en fra dennes husstand. Skal der så fx kunne træffes afgørelse om en midlertidig flytning af barnet til samværsforælderen mens sagen afdækkes yderligere. Spiller det en rolle om der er fælles forældremyndighed? Og deleordning?
- Betydningen af barnets udtrykte ønsker.

Vi vil på det kraftigste advare mod en ”retstilstand” hvor alene en påstand om vold skal føre til umiddelbar suspension af samværet og hvor vold altid medfører at samvær nægtes eller ophæves, uanset omstændighederne for volden, karakteren af volden og barnets samlede perspektiv i den henseende. En sådan praksis er helt uacceptabel og en klar krænkelse af både barnets og forældrenes retssikkerhed. Den vil kunne medføre, at alle gode intentioner i den politiske aftale og lovforslaget kan omgås ved, at en bopælsforælder gives frit slag til at påstå vold.

En begrundet formodning om vold mod et barn eller dets forælder skal naturligvis tages meget alvorligt, og barnet skal beskyttes mens undersøgelsen står på. *Men* – barnet skal vel og mærke beskyttes mod begge de former for overgreb som der kan være tale om i disse sager. Nemlig på den ene side en eventuel vold, og på den anden side et eventuelt forsøg på at afbryde barnets kontakt til en forælder ved at mistænkeliggøre vedkommende. Disse forhold kan begge tilgodeses ved at anvende overvåget samvær i den periode, hvor påstanden realitetsbehandles. Vi anbefaler i den forbindelse at ministeriet skaber klarhed over, hvordan dette værktøj kan anvendes i denne type af sager.

Samværschikane og samværserstatning

Vi bemærker med tilfredshed, at ministeriet understreger alvoren ved chikanøs adfærd, og foreskriver en øget brug af erstatningssamvær i disse situationer.

Vi anbefaler dog, at der i klart sprog redegøres for, at uberettiget mistænkeliggørelse eller bevidst falsk anklage om vold eller anden grænseoverskridende adfærd er at betragte som chikane, og at det skal føre til en styrkelse af kontakten mellem barn og den mistænkeliggjorte forælder for at undgå at barnet lider skade i forholdet til denne. I yderste konsekvens skal det kunne føre til overførsel af bopælen.

Deleordninger

De særlige bemærkninger til § 18 stk. 3 bør gennemgås kritisk endnu engang i ministeriet. Af lovforslagets § 4 og § 18 stk. 3, fremgår det uden indskrænkning, at en deleordning vil kunne være en afgørelse, eller en stadfæstelse af en mindeligt indgået aftale, uanset om det er en førstegangsfastsættelse eller ej, såfremt det er den bedste løsning for barnet. Bemærkningerne til lovforslaget tyder imidlertid på, at deleordninger kun vil kunne fastsættes ved førstegangsfastsættelse og kun i særlige tilfælde. Vi undrer os over, at udgangspunktet om at træffe afgørelser til barnets bedste her begrænses.

Når det fremgår af § 18 stk. 3 at ”Samvær kan fastsættes i op til 7 dage ud af 14”, antager vi at der menes, at barnet kan få fastsat samvær så det er lige meget hos begge forældre uanset om ordningen hedder 4/4, 7/7, 14/14 eller andet.

Retsplejeloven

§ 448f i Retsplejeloven § 41 i Lov om Forældreansvar

Vi tolker teksten således, at hvis barnets bopæl uretmæssigt er flyttet til udlandet – uden at bestemmelserne for varslings og accept af flytningen er blevet overholdt – så er det de danske myndigheder som skal behandle en eventuel sag om forældremyndigheden eller barnets bopæl.

Vi vil her gøre opmærksom på en ’gordisk knude’, idet der i dag er forældre som har fået forældremyndigheden alene som følge af den nugældende lovs krav om at tildele myndigheden til en af forældrene selvom begge er egnede, og som efterfølgende er flyttet til udlandet. De tilbageblevne forældre i Danmark vil, så vidt vi kan tolke bestemmelserne, ikke få samme mulighed for at få dom om genetablering af en fælles forældremyndighed, som i de tilfælde hvor begge de egnede forældre stadig bor i Danmark.

§ 450c i Retsplejeloven

Vi anbefaler at det også her pointeres at samtaler med børn bør udføres af særligt kvalificerede, og at teksten derfor ændres fra at retten *kan*, til at retten *skal*, anmode en børnesagkyndig om at afholde eller deltage i samtalen med barnet.

Økonomi

Vi må fremhæve det store uafklarede problemområde, som fortsat vil bevirke, at nogle forældre vil slås om børnene. Her tænker vi på den u hensigtsmæssige forskel, der kan være på forældrenes økonomi, alt afhængig af hvorvidt man får barnets folkeregisteradresse hos sig eller ej.

Vi ser positivt på, at dette område har politikernes bevågenhed og anbefaler, at politikere og ministeriet snarest fremkommer med et konkret forslag til en fremtidig fornuftigere fastsættelse af børnebidrag, i overensstemmelse med ånden i nærværende lovudkast. Vi vil i den forbindelse opfordre til, at der tages initiativ til at inddrage vores og andre relevante aktørers viden om og forslag til området.

Opfølgning og forskning

Vi noterer os med tilfredshed, at der vil ske en tæt opfølgning på lovens implementering og dens konsekvenser.

Det er vores opfattelse, at den tilgængelige forskning i Danmark inden for nutidens ændrede familiemønstre ikke er tilstrækkelig opdateret og tidssvarende. Vi vil derfor igen henstille til at undersøgelser og forskning afdækker området objektivt, således at både børns, fædres, mødres, bopælsforældres og samværsforældres perspektiver og vilkår inddrages og sammenlignes.

1. januar 2007

Høringssvar til forslag om Lov om forældreansvar

Barnets tarv – det bedste for barnet

§ 4 – omkvædet i loven - er en væsentlig og uundværlig paragraf, hvorom der næppe kan herske den store uenighed.

I bemærkningerne til § 4 hedder det blandt andet;

"Vurderingen af "barnets bedste" skal derfor altid ske ud fra en individuel vurdering af det enkelte barns forhold".

Familiens Forening bifalder at fokus rettes mod det enkelte barns forhold. Men vi finder modsætninger mellem § 4 og flere af de øvrige bestemmelser i lovforslaget. Her skal vi insistere på, at § 4 netop skal være overordnet.

Når princippet fraviges i flere sammenhænge (se herunder), svækkes tilliden til og troen på, at man med lovudkastet faktisk først og fremmest ønsker at tilgodese barnet.

Hvem er forældrene?

Lovforslaget handler om hvilke juridiske relationer der skal være mellem forældre og børn. For at kunne tale om det, er det nødvendigt at have en fælles forståelse af hvem et barns forældre er.

Det spørgsmål er reguleret i børneloven, og i nogen grad af § 6 i det aktuelle lovforslag. Ifølge de regler er det op til moderen at vælge hvem hun vil dele forældreskabet med. De biologiske kendsgerninger (DNA-test) får kun betydning hvis en biologisk far ikke vil vedgå sig sit faderskab. Hvis barnet er helt uden far, da kan en mand dog påberåbe sig sit faderskab¹.

På trods af at mange stedforældre gør et godt stykke arbejde og har endog meget stor betydning for deres stedbørn, finder vi det betænkeligt at mange børn på den måde ikke bliver relateret til deres biologiske far. Specielt hvis man tager intentionen i det aktuelle lovforslag om at styrke børn og fædres retsstilling for pålydende, finder vi det betænkeligt at man ikke i tvivlstilfælde benytter sig af de teknologiske muligheder for at fastslå forældreskabet korrekt i udgangspunktet.

Vi vurderer at børn, biologiske fædre og stedfædre med stor sandsynlighed vil erfare sandheden om deres slægtskab før eller siden, og finder ikke at det er noget godt udgangspunkt at starte med at lyve for nogen af dem om børnenes undfangelse.

I prioriteringen af de biologiske bånd til moderen men ikke til faderen, ser vi også en modstrid med § 4, da kønsbestemmelsen ikke fortæller noget om forældrenes forældreevne.

Børnelovsudvalget forventer i deres betænkning fra 1997² at familier hvor faderen ikke er *biologisk* far, alt andet lige må forventes at være mere skrøbelige end familier med to biologiske forældre. Sandheden vil i længden være svær at skjule. Ved altid at sikre det korrekte faderskab fra starten af, kan nogen af de senere problemer omkring samvær sandsynligvis undgås.

Norge indførte i 2003 en ny lov, hvor det helt overordnede princip er, at den biologiske far er far. Barnet, moderen, den juridiske far eller ham der mener han er (bio)far, kan i Norge når som helst

¹ Jvf. Børnelovens § 6

² Betænkning nr. 1350 om børns retsstilling. 1997

genoptage faderskabsspørgsmålet og gennemtvinge en DNA test, der med sikkerhed fastslår det *biologiske* faderskab.

Det er tankevækkende at man i Danmark og Norge definerer børns tarv så forskelligt.

Det første år loven var i kraft blev der rejst 211 genoptagelsessager - egentlig ikke mange da det som nævnt var en helt ny mulighed. Af dem fik 36 % af børnene en ny biologisk far. De resterende 64 % fik verificeret at deres far faktisk var deres far, så ingen længere havde grund til at tvivle om det³.

Endelig skal vi henlede opmærksomheden på at det generelt er bedre for børn at vokse op hos deres biologiske forældre end hos stedforældre⁴, selvom der undertiden kan forekomme undtagelser.

Familiens Forening skal anbefale at lade de biologiske fakta være afgørende for faderskabets placering.

Forældremyndighed

Blandt andet lovforslagets § 6 om hvem der skal - og hvem der ikke skal - have del i forældremyndigheden i udgangspunktet er ét eksempel på denne modstrid. De omstændigheder barnet er undfanget under fortæller næppe meget om forældrenes forældreevne. Efter § 7 stk 3 tildeles moderen forældremyndigheden alene, hvis nogen af undtagelsesbestemmelserne der er listet op i stk 1 og 2, ikke er opfyldt.

Familiens Forening skal beklage, at man her sætter moderens tarv i centrum i stedet for barnets. Det er ingen garanti for at hun faktisk vil være bedst til at forvalte forældreansvaret.

Reguleringen af hvem der nu skal have – eller netop ikke have – del i forældremyndigheden (§§ 6-11) forekommer unødvendig kompliceret og uhensigtsmæssig sammenlignet med alternativet – at alle forældre i udgangspunktet har fælles forældremyndighed, der så eventuelt kan ophæves efter § 11. Pointen er, at man da vil foretage en vurdering af *begge* forældres forældreevne på lige fod.

Uden en sådan individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde, bliver intentionen i den – for hele lovforslaget - centrale § 4 meningsløs og utroværdig.

Vi anerkender at små børn er stærkt knyttet til deres mor, især fordi kun hun kan amme, men finder automatikken i de nævnte paragraffer betænkeligt. Beslutningen om forældremyndigheden angår jo ikke alene små børn. Afgørelsen har betydning for hele barnets liv, da små børn har det med at blive store. Amning bør selvfølgelig indgå som en af de mange faktorer i vurderingen af forældrene.

I bemærkningerne til lovens § 11 hedder det blandt andet;

”at det som udgangspunkt heller ikke kan anses for at være i barnets interesse, at der dømmes til fælles forældremyndighed, hvis en forældre er uegnet som forældremyndighedsindehaver, f.eks. på grund af massivt misbrug, en alvorlig psykisk lidelse eller andet, der gør forælderen uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv.”

De samme betragtninger bør man gøre sig med de små børn.

Som forslaget ligger, vil en far med fx misbrugsproblemer, bliver frataget forældremyndigheden allerede i udgangspunktet. En mor med en tilsvarende problemer, vil få forældremyndighed – måske alene - men barnet vil (forhåbentlig) blive anbragt et helt tredje sted efter reglerne i sociallovgivningen.

³ Forældres pligter, børns rettigheder Svend Danielsen 2003.

⁴ For en oversigt om forskningen herom se DJØF's tidsskrift Samfundsøkonomen nr. 4. fra 2002.

Vi er opmærksomme på faderens mulighed for at søge forældremyndigheden – eller del i den - efter § 14, men ser ikke nogen grund til at fædres og mødres forældreevne vurderes efter forskellige kriterier, i forskellige institutioner, ud fra forskellige love og med forskellig konsekvens.

Børn har to biologiske forældre, og dermed to lodder i livet. Det kan ikke være i barnets interesse at samfundet ikke undersøger begge lodder. Specielt hvis det ene er en nitte er der så meget desto større grund til at man i det mindste undersøger om der skulle være gevinst på det andet.

Børnesagkyndige i samværs- og forældremyndighedssager

I de tilfælde der er beskrevet i det ovenstående afsnit, hvor én af forældrene ikke score nogen specielt høj forældreevne, er der næppe de store vanskeligheder med at placere hverken bopæl eller forældremyndighed. Det bliver først svært i de tilfælde hvor der er tale om to ganske fornuftige forældre. Man kan selvfølgelig lægge kriterierne for normalitet mere eller mindre liberalt, men det er vores postulat, at de allerfleste forældre måske ikke er superforældre men dog gode nok.

Lovforslaget lægger her op til at der så graves endnu dybere i forældrenes forældreevne, ved foruden statsforvaltningens sagsbehandlere at inddrage børnesagkyndige, bisiddere og børnene selv. De møder forudses at blive noget af et tilløbsstykke. Mai Heide Ottesen beretter i en af sine undersøgelser at 75 sager fra det hedengangne Civilretsdirektorat fylder 5 store flyttekasser!

Det er tvivlsomt om man når en højere retfærdighed ved at øge mængden af sagsakter. Man risikerer at folk - herunder også børnene - tværtimod drukner i de mange akter og møder.

I bedste fald opnår man med de mange sagkyndige måske at sætte lidt flere decimaler på forældrenes forældreevne.

Men hvis far scorer på at han laver bedre mad, og mor på at hun tit at tager børnene med på skovtur, kan det være vanskeligt at afveje de egenskaber i forhold til hinanden. Afvejningen vil i sidste ende være en subjektiv politisk vurdering. Hvad børnene nu aktuelt synes er sjovest, kan meget vel afhænge af årstiden. Desuden vil de ting forældrene hver i sær kan tilbyde også afhænger af barnets alder og dermed ændres.

De tilkaldte eksperter kan selvfølgelig – i hvert fald teoretisk – ende ud med at være indbyrdes uenige om tolkningen af børnenes signaler, eller om vægtningen af fars sunde mad mod mors hyggelige skovture. I så fald er vi ikke nået meget længere i søgen efter barnets tarv.

Men det forudses at eksperterne ofte vil være bemærkelsesværdige enige. Da ender vi med en situation, hvor én af forældrene står overfor den anden plus alle eksperterne plus børnene – hvis den tolkning af børnenes signaler eksperterne er kommet frem til overhovedet taget for pålydende.

Vi vil godt advare mod at tro at forældre generelt blot affinder sig med denne ”dom” og pænt acceptere den. Vi forudsætter at afmagten stiger i takt med antallet af sagsakter. Hele intentionen i lovforslaget – som vi læser det – nemlig at begge forældre i højere grad bør inddrages i børnenes liv, kan her ende med det modsatte. En større afmagt som følge af det større apparat, kan meget vel give sig udslag i kamikaze aktioner. Det ser vi alt for ofte som resultat af familieopløsningerne.

Samvær

Lovforslagets megen fokus på at forældrene skal kunne samarbejde, og de mange ressourcer der afsættes til at opfylde det formål, vil vi advare imod. Hvis der ikke er nogen gensidig sympati forældrene imellem, bør kommunikationen mellem dem begrænses til et absolut minimum og helst foregå skriftlig. Vi oplever, at der tit ligger en skjult dagsorden bag de mange samværs- og

forældremyndighedssager, der undertiden handler mere om samkvem med bopælsforældren end om samværet med børnene.

Muligheden for at fastlægge afhentning og aflevering i skole eller institution, som der blev åbnet for i 2004⁵ kunne med fordel anvendes i langt højere grad, da afhentningen og aflevering i hjemmet ofte udløser konflikter.

I bemærkningerne til lovforslagets § 38 a hedder det at ministeriet for familie- og forbrugeranliggende får mulighed for at fastlægge standardsamvær, herunder om bortfald af samvær i ferier og højtider mv.

Statsamternes aktuelle norm for "normalsamvær" er ofte kimen til senere konflikter. Fx hedder normen for sommerferien "*16 dage i sommerferien*" med en fodnote om at; "*weekendsamvær i bopælsforældrens ferie bortfalder*".

Sådanne standarder fastsættes undertiden selvom ingen af forældrene har anmodet om det.

Problemet med den afgørelse er; at det er en "ikke afgørelse", da de 16 dage kan lægges så alle samværsweekender overlapper med enten fars eller mors ferie. Det reelle samvær i sommerferien bliver da kun de 16 dage.

Men ferierne kan også lægges så en eller flere af de ordinære samværsweekender overlever. I så fald kan det samlede samvær nå op på de 16 dage + fx tre samværsweekender på hver 3 dage - i alt 25 samværsdage. Tilsvarende forhold gør sig gældende i forhold til årets øvrige højtider og ferier.

Vi er opmærksomme på, at det i bemærkningerne til lovforslaget er nævnt at det skal kunne udløse erstatningsamvær, hvis bopælsforældrene placerer deres ferie i små stykker i netop de weekender, hvor der normalt er samvær. Men det kan ikke være i nogens interesse at få mange erstatningssager, og afgørelsen vil ofte først foreligge flere måneder efter ferien.

Konsekvensen har været at statsamterne hen over foråret eller op mod jul er druknet i ansøgninger fra folk der ikke selv kan blive enige om hvornår hvem skal holde ferie. Med Statsamternes standardafgørelser skal der i mange sager typisk træffes afgørelse om fx sommerferien hvert år. Aflysning af blot et enkelt samvær i forbindelse med de små ferier betyder at der går omkring fire uger, hvor børnene ikke ser samværsforælderen.

Holder vi os til sommerferien vil Familiens Forening anbefale, at alle samværsweekender i sommerferien aflyses, og sommerferiesamværet samtidig fastsættes til fx 21 dage, altså ca. halvdelen af sommerferien til hver. Så undgår man at forældrene spekulerer i at lægge ferie i den ene eller anden uge fordi der tilfældigvis er – eller ikke er - en ordinær samværsweekend i den. Vi vil så også forvente at se færre børn afholder ferie i deres institution.

I de små ferier – vinter- og efterårsferien anbefales at den fastsættes uden at involvere weekenderne – fx fra mandag til fredag. Da vil der være sammenhæng med et weekendsamvær i den ene eller anden ende, og de lange afbræk i samværet undgås. Skulle en af forældrene have behov for at holde hele ferien med børnene – fx hvis der er tale om en udenlandsrejse – kan forældrene indbyrdes bytte sig til den sidste weekend.

Det er vores overbevisning, at mange samværskonflikter på den måde kan undgås.

At ansvaret for transporten af barnet i forbindelse med samværet nu bliver delt mellem forældrene er en særdeles god idé, idet forældrenes vurdering af hvornår LilleMarie selv kan tage toget da vil

⁵ Vejledning nr. 9671 af 27/09/2004 om behandling af samværsager (Det skærpede ændringskriterium i samværsager)

tage udgangspunkt i de samme modenhedsmæssige, økonomiske og besværlighedsmæssige vilkår. Det vil alt andet lige skabe større enighed forældrene imellem.

Erstatningssamvær

I samværsvejledningen fra 2004⁵ hedder det;

"at tabet af nogle få samværsdage i almindelighed ikke vil skade forholdet mellem barnet og samværsforælderen, når de i øvrigt har et hyppigt og regelmæssigt samvær."

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget hævdes noget tilsvarende.

Men hvis der er fastsat et samvær, efter nøje vurdering af hvad der er bedst for barnet – måske efter en høring af det – må det også være meningen at samværsafgørelsen skal overholdes. I modsat fald bliver resolutionen absurd, og i øvrigt igen i modstrid med § 4. Det er desuden en kortslutning af ethvert samarbejde omkring barnet, hvis en af parterne ikke er forpligtet af de fastsatte rammer.

Hvis en samværsforældre omvendt beholder barnet nogen ekstra dage, vil det skade forholdet mellem barnet og bopælsforælderen relativt mindre, fordi barnet normalt opholder sig mere hos denne. Men det er måske heller ikke intentionen at sanktionere det?

Det er vigtigt for forældrenes indbyrdes motivation for samarbejdet – som fx at bytte weekend, hvis en særlig weekend betyder meget for en af dem, at begge parter har noget at handle med. Hvis man ikke sanktionere en aflysning af et samvær, vil det afgørende svække samværsforældrenes mulighed for at bytte weekend, fordi den barnet bor hos blot autonomt kan "ta' selv", og derfor ikke har behov for selv at bytte.

I tilfælde hvor begge forældre forfærdeligt gerne vil have en bestemt dag – fx barnets fødselsdag eller juleaften, er det ikke tilstrækkeligt blot at fastsætte en anden dag til erstatning. Her bør der kunne fastsættes erstatning med "renter", her med menes flere dage end dem der er mistet.

Økonomi

Fra nytår nedlægges statsamterne som følge af kommunalreformen og erstattes af de nye statsforvaltninger. Her er det intentionen at spørgsmålet om forældremyndighed og samvær behandles samtidig, idet det forventes at man lettere vil kunne finde et kompromis, hvis de to ting forhandles sammen. Med lovforslaget skal spørgsmålet om barnets bopæl også inddrages i denne forhandling.

Men de økonomiske forhold er henlagt til et helt andet forum. De er reguleret af helt andre love og har heller ikke været inddraget i det aktuelle udvalgsarbejde. Bor forældrene langt fra hinanden, kan spørgsmålet om underhold være henvist til en helt anden statsforvaltning, jf. reglerne om stedlig kompetence⁶.

Det er vores erfaring at stridighederne forældre imellem lige så meget handler om de mange økonomiske tilskud som de handler om børnene. Vi ser ofte et scenarium, hvor parterne i udgangspunktet skilles som gode venner og en fifty-fifty deleordning. Ofte betales der samtidig bidrag, som dog netop på grund af den ligelige forsørgelsesbyrde senere søges nedsat/ophævet. Det udløser ofte et ønske fra bopælsforælderen om at få samværet nedsat, så denne igen bliver bidragsberettiget. Det aktuelle lovforslag vil næppe ændre på dette mønster.

⁶ Cirkulæreskrivelse af 28. oktober 2002 om stedlig kompetence i familieretlige sager

Vi har kendskab til flere tilfælde hvor familierådgivere inddrager de økonomiske vilkår i et samlet kompromis omkring forældremyndighed, samvær og bopæl. Vi anbefaler undertiden selv sådan en løsning i vores rådgivning.

Men desværre er den slags aftaler ikke bindende, da de kan ophæves af myndighederne, "*såfremt aftalen skønnes åbenbart ubillig*"⁷.

§ 18 åbner mulighed for at barnet opholder sig lige meget hos begge forældre, et forslag Familiens Forening kan bifalde, men vi kan forvente at se flere af den slags konflikter, og skal beklage at der ikke er mulighed for at træffe økonomisk bindende aftaler.

Men muligheden i § 14 for at søge del i forældremyndigheden, er det vores vurdering at ganske mange forældre ønske del i forældremyndigheden. Vi frygter imidlertid at reglerne om fri proces vil afskære mange for at søge, fordi de ikke opfylder de indkomstmæssige krav der stilles for at opnå fri proces. Det skyldes ofte, at indkomstgrænsen for at få fri proces ikke forhøjes proportionalt med antallet af børn, hvis man betaler bidrag. Vi forudser at en stor mellemgruppe reelt vil være afskåret fra at søge del i forældremyndigheden af økonomiske årsager, mens de meget fattige, der netop kan opnå fri proces, samt de meget rige, der har råd til at betale, vil søge. Det forhold finder vi ganske uheldigt.

Vi er opmærksomme på at spørgsmålet om økonomien skal behandles i et nyt udvalgsarbejde – et arbejde vi meget gerne deltager i – men skal her beklage at man ikke i den aktuelle reform og i den senere sagsbehandling i statsforvaltningen inddrager de økonomiske forhold sammen med spørgsmål om forældremyndighed, bopæl, og samvær.

Orientering om barnet

Styrkelsen af samværsforældres mulighed for at få oplysninger om barnet bifaldes.

Dog er vi betænkelige ved at en forældremyndighedsindehaver eller bopælsforældre kan bestemme hvorvidt samværsforælderen med eller uden del i forældremyndigheden, kan stille op til eller stemme til skole- eller institutionsbestyrelsesvalg.

Stemmeret og valgbarhed til demokratiske valg bør ikke afhænge af eventuelle sym- eller antipartier fra en eksmand eller kone.

Ved nogen af de seneste valg til skolebestyrelser, er der gået kønspolitik i valget, så der er opstillet rene kvindelister. De har en stor chance for at vinde, fordi der med de gældende regler er mange flere stemmeberettigede kvinder end mænd, da skilsmissebørn som regel bor hos deres mor.

Hvis vi ønsker et skolesystem med en fornuftig balance mellem indlæring og omsorg, er det Familiens Forenings overbevisning, at den balance bedst nås med lige muligheder for fædre og mødre til at stille op og til at stemme.

Vold og overgreb

Selvfølgelig bør man være særdeles opmærksomme på *alle* forældre, der øver vold mod deres børn.

Det er flere gange i bemærkningerne fremhævet at selv påstande om vold eller overgreb mod barnet hos samværsforældre umiddelbart skal medføre øjeblikkelig indstilling af samværet. Valget er imidlertid, om man foretrækker at "dømme" én uskyldig for meget end en skyldig for lidt. Her bør

⁷ LBK nr. 352 af 15/05/2003 § 17

det generelle retsprincip om at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist også gælde, specielt da der kan forventes mange falske anklager, hvis samværet dermed kan ophæves.

Hvis samværet omgående indstilles efter et postulat om vold, kan der forventes mange falske påstande om vold og overgreb. Det vil gøre det vanskeligt at gribe ind i de sager, hvor der faktisk er noget om snakken, fordi mange ressourcer bruges på de falske anklager.

At der her igen foreslås forskellige institutioner og konsekvenser for henholdsvis den af forældrene barnet bor hos og den der har samvær er uacceptabelt, og næppe i overensstemmelse med § 4. Opmærksomheden henledes på, at såvel vold som overgreb også kan foregå på barnets bopæl. Faktisk synes enlige mødre at være mere voldelige overfor børn end enlige fædre⁸, hvorfor der bør sættes lige så meget fokus på en anmeldelse fra den der har samvær, hvis intentionen er, at komme volden til livs.

Familiens Forening anbefaler, at der gælder de samme kriterier med de samme konsekvenser i tilfælde af vold mod børn eller mistanke herom for begge forældre.

Ligestillingsvurdering

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget hedder det på side 65, at hensigten med loven er ”at der skabes **størst mulig ligestilling mellem forældrene i deres ansvar for barnet**”.

I de almindelige bemærkninger til ændringerne af retsplejeloven hedder det at

”Lovforslaget skal således være med til at sikre, at forældrene i højere grad ligestilles i forbindelse med sager om forældremyndighed og samvær.” [fremhævelser FF]

Vi forstå ikke hvorfor man ikke ligestiller forældrene, men nøjes med et lille skridt i den retning.

Med påvisningen af flere steder i loven, hvor hensynet til hvad der er bedst for barnet (§ 4) overskygges af hensynet til moderen/bopælsforælderen, finder vi ikke forslaget kønspolitisk neutralt, og ej heller at det er udtryk for den størst mulige ligestilling mellem forældrene.

Demokrati og familiepolitik

Familiens Forenings § 4 – vores overordnede omkvæd, som det derfor ikke er nødvendigt at gentage i hver eneste anbefaling - hedder, at det at være en god far eller mor, altid bør trække i samme retning som det at være en god demokratisk samfundsborger. Desværre oplever flere og flere, at de er tvunget ud i et valg mellem deres egen forståelse af det at være en god far/mor og det at være en god samfundsborger. Det er for et hvert samfund et usundt dilemma at stille folk i. Læseren kan jo overveje hvordan han eller hun selv ville prioritere.

Det er alt ære værd, at man nu søger at forbedre skilsmissebørnenes situation. Men alle de gode initiativer gør i bedste fald kun en dårlig situation en ganske lille smule bedre.

Derfor bør man også politisk fokusere på initiativer der kan begrænse antallet af skilsmisser og familieopløsninger. De fleste børn vil nemlig – hvis man spørger dem – helst bo sammen med både deres far og mor.

Kresten Lidegaard

Formand

⁸ Opvækst hos fædre. En sammenligning af 3-5 årige børns opvækst hos fædre og mødre. *Mogens Nygaard Christoffersen. Socialforskningsinstituttet 1996.*

I anledning af høringen om "Forslag til Lov om forældreansvar" udsendt af Familiestyrelsen den 8. december 2006 sender jeg som privatperson disse høringsbemærkninger efter at have læst lovforslaget. Jeg går ud fra, at de kommer videre til de politikere, der beskæftiger sig med lovforslaget.

Jeg er lektor og cand. mag. i samfundsfag og historie, og har i nogle år interesseret mig for reglerne omkring forældremyndighed og samvær.

Der er ikke tale om "grundlæggende ændringer"

Fra politisk side ønsker man "grundlæggende ændringer"¹. Men det er der ikke tale om med det foreliggende forslag. Det er de samme ansatte i statsforvaltningerne, og de samme dommere og psykologer, der får meget vide rammer til at træffe afgørelser "ud fra en individuel vurdering".² Ønskes grundlæggende ændringer, burde selve lovteksten bl.a. præcisere ligestillingen af fædre og mødre og fastsætte kriterier for hvad der var "bedst for barnet".³

Barriere 1 for samværsforældre: Ansøgning om samvær

Fra politisk side er ønsket, at "Begge forældre har et ansvar for deres barn"⁴. Samværsforældrene - normalt fædre - vil imidlertid ikke opleve deres "ansvar", når det i § 18 stk. 2 hedder "Den forælder, som barnet ikke har bopæl hos, kan ansøge om samvær." Bestemmelsen bringer samværsforældrene - normalt fædre - i omtrent samme situation som de var under den gamle lov, og krænker reelt "barnets ret til begge sine forældre"⁵.

Barriere 2 for samværsforældre: Bopælsforælderen flytter

Det bliver svært for samværsforældre - normalt fædre - at være ansvarlige når bopælsforældre kan flytte med børnene som de vil.⁶ Den foreståede varslingsfrist på 6 uger⁷ sættes reelt ud af kraft ved forslaget til ministerens almene bemærkninger⁸. Bemærkningen om at det "kan få" betydning "som et moment blandt andre" fortæller, at bestemmelsen ikke er alvorligt ment.

Barriere 3 for samværsforældre: Dårlige økonomiske forhold

Forslaget giver dårlige muligheder for relativt fattige samværsforældre. Det er stadig bopælsforælderen, der skal modtage børnefamilieydelsen, børnetilskuddene til enlige forældre og børnebidrag fra samværsforælderen. Det er ikke tilstrækkeligt, at transportudgifterne i fremtiden foreslås delt⁹.

Barriere 4 for samværsforældre: Falske beskyldninger om vold

1 Citat fra familieministeriets pressemeddelelse fra 5. dec. 2006.

2 Citat fra bemærkningerne til lovforslagets § 4.

3 Bedst for barnet: F.eks. at opholde sig hos en forælder med god uddannelse, ekspertise vedr. børn, godt helbred og tilknytning til arbejdsmarkedet - forældrene bliver rollemodeller for deres børn. Se evt. bemærkningerne til lovforslagets § 4 om "bedst for barnet".

4 Citat fra familieministeriets pressemeddelelse fra 5. dec. 2006.

5 Citat fra "Politisk aftale om forslag til lov om forældreansvar" fra 5. dec. 2006 afsnit 2

6 Ifølge lovforslagets § 3, stk. 1

7 Ifølge lovforslagets § 3a

8 Det hedder her bl.a. "Indførelse af en varslingsbestemmelse er ikke sanktioneret, men en manglende opfyldelse heraf kan – som et moment blandt andre – få betydning hvis retten skal vurdere, om barnets bopæl skal forblive hos den nuværende bopælsforælder. I forlængelse heraf foreslås, at det skal være muligt for retten at træffe afgørelse om, at barnet kan have bopæl med den ene forælder i udlandet."

9 Ifølge bemærkningerne til lovforslagets § 20, stk. 4

Alene (falske) påstande om vold kan føre til at børn får ophævet retten til at se samværsforælderen, - normalt faderen.¹⁰ Der foreslås ingen regler om at samværsforælderen kan beskytte sit barn mod voldelig adfærd hos bopælsforælderen.¹¹ "Vold" bør i øvrigt begrænses til vold i straffelovens forstand.¹² Jeg kan ikke se noget i lovforslaget om sanktioner mod bopælsforældre, der fremsætter falske beskyldninger om vold.

Barriere 5 for samværsforældre: Ligestilling forbudt

Forslaget henviser til, at barnet skal høres.¹³ De fleste børn ønsker vel, at forældrene ligestilles, også efter skilsmissen. Men det kan ikke lade sig gøre. Ifølge forslaget kan barnet ikke bo to steder.¹⁴ I stedet lægges reelt et pres på barnet, for at det skal vælge den ene forælder frem for den anden. Også det vil få samværsforældre til at falde fra i kontakten med deres barn.

Barriere 6 for samværsforældre: Den fortabte far er out

Samværsforældre - normalt fædre - der har haft ustabil kontakt med deres børn, f.eks. på grund af arbejdsmæssige problemer i en periode, risikerer let helt at miste kontakten ifølge forslaget¹⁵ Der er i forbindelse med forslaget ingen bemærkninger om at bopælsforælderen kan miste kontakten med barnet ved ustabilitet, f.eks. på grund af arbejde, sygdom eller bortrejse.

Konklusion: Barnets ret til begge forældre krænkes

Generelt krænker forslaget, som det foreligger nu, barnets ret til begge forældre, fordi det opsætter alt for mange barrierer for kontakten mellem barn og samværsforælder.

Med venlig hilsen

Claes Ludvigsen
Åvej 44; 3700 Rønne
56954858
claes@privat.dk

10 Ifølge bemærkninger til lovforslagets § 20. Det hedder bl.a. "Sager, hvor der er påstand om voldelig adfærd over for bopælsforælderen eller dennes familie, kan således føre til ophævelse af samværet."

11 Hvis bopælsforælderen var dokumenteret voldelig burde samværsforælderen automatisk blive bopælsforælder.

12 Ifølge rapporten "Mænds vold mod kvinder" Omfang, karakter og indsats mod vold, Udgivet i et samarbejde mellem Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed, Minister for Ligestilling, Skrevet og redigeret af Karin Helweg-Larsen og Marie Kruse, Statens Institut for Folkesundhed, November 2004, side 12 og 14, er der årligt ca. 65.000 kvindelige voldsofre (der f.eks. oplever, at de er blevet skubbet af en mand), men kun 3000 årlige politianmeldelser af vold mod kvinder. Der er mig bekendt ikke danske undersøgelser af kvinders og mænds skub mod mænd - såkaldt lettere fysisk vold.

13 Ifølge § 31 i lovforslaget

14 Ifølge forslaget til ministerens almene bemærkninger afsnit 3.3.3.

15 Ifølge bemærkninger til forslaget § 20, hvor det bl.a. hedder: "For så vidt angår en opstramning af praksis i sager om afslag på og ophævelse af samvær vil en samværsforælders ustabilitet kunne føre til ophævelse af samværet på et tidligere tidspunkt end i dag."

Familiestyrelse

Att.: Susanne Pihl Jakobsen

Spentrup d. 5-12-2006
(Red 20/12-2006)

Kopi af brev Vedr. Hørings svar omkring ændring af forældremyndigheds lov.

Den 29. maj udkom resultatet af det arbejde, som 'Udvalget om forældremyndighed og samvær' har gennemført. Jeg mener, at betænkning nr. 1475, 'Barnets perspektiv', på flere områder er helt ude af trit med familiernes virkelighed i dagens Danmark, og slet ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til børnene.

Eller de familier, ligesom min, hvor der er psykisk sygdom inde i billedet, hvilket for dens sags skyld, kunne være alt muligt andet.

Derfor beder jeg dig være opmærksom på, at mine og mange andre børns situation – som følge af, at deres forældre ikke længere bor sammen, vil blive forværret på en lang række områder, hvis man ad lov udvider det spektrum af situationer, hvor konflikter vil opstå.

Børnenes vilkår skal styrkes ikke svækkes.

Jeg finder det særdeles sprængfarligt, at der lægges op til at der skal kunne dømmes til fælles forældre myndighed.

Børnenes netværk, skole, sports aktiviteter, spejder, musik og meget andet, vil begge forældre jo have indflydelse på. Dermed udvider man konflikt emnerne væsentligt, og, som det ser ud nu i mit tilfælde, at ville fortsætte de næste 15 år, hvis ikke der kommer ro på efter skilsmissen. Et barn kan jo ikke leve 2 liv i 2 verdner. Et barn må have en stabil opvækst.

Man påtænker altså at give lovhjemmel for en anden mening, som i nogle, faktisk mange skilsmisse forhold vil være radikalt modsatte af hinanden. Dette giver selvsagt kun problemer.

Skadeslidte vil være børnene, og myndighederne, som til stadig hos politi, statsamt og kommuner, må være vidner til dette.

Konflikter kan kunne dæmpes ved at folk bliver kørt på plads juridisk.

Fornuften, moralen, hensynet til børnene og myndigheder eksistere ikke i konflikt ramte familier. Heller ikke med ny lovgivning.

Mange mennesker, håndtere kriser ved at cuttet problemerne (modparten) ude. I mange tilfælde er det kvinderne, der løber med barnet, og afskærer faderen, fra børnene i månedsvis, inden statsamtet, og fogeden har fået lukket op for en samværsordning.

Man skal derfor meget hurtigere efter et brud, med eller uden fælles forældre myndighed, kunne få en samværs ordning.

Jeg frygter, at de med den nye lov øgede konflikt muligheder , vil medfører at man i stigende grad vil se børn og den ene forældre blive knust i et uudholdeligt fnidder fnadder mellem forskellige instanser , hvor så den på gældende giver op og må afbryde forbindelsen til sine børn , dels af hensyn til disse , men også fordi man kun kan overleve under disse forhold i en begrænset periode.

Altså, fremover vil man ser længerevarende og værre konflikter , samt et stigende antal fædre som må vælge at holde sig væk fra sine børn.

Fælles forældremyndighed skal sikres fra barnets fødsel

Kan det verificeres, at man er forælder til et barn, så skal forældre automatisk have fælles forældremyndighed ved et barns fødsel, med mindre det dokumenteres, at man er uegnet som omsorgsgiver, eller er stærkt uvillig til at samarbejde med barnets anden forælder og modarbejder barnets kærlighed og kontakt til denne.

Bopæl

Det giver sig selv, at det offentlige , eller hensynet til en eks. partner ikke kan, eller skal have indflydelse på ens bopæl. Sæt nu man f.eks. blev valgt i folketinget og måtte flytte til København !!!

Høring af børn er ikke uproblematisk

Der er en stigende tendens til at visse mennesker mener at børn skal kunne bestemme selv. Det kan man se noget om i kriminal statistikkerne , antallet af piercinger , og tatoverede 14 årige.

Samme mennesker har en god evne til at blive venner med deres børn , og hjerne vaske meninger ind i disse. Evt. købes disse holdninger, med slik, pizza og friheder som den anden (og i denne sammenhæng fornuftige forældre) ikke giver.

" du skal bare sige til xxx du ikke vil skat , men nu får vi lige en Pizza , og så finder vi ud af noget andet , Ikk skat ? "

Desværre er Statsamternes Børnesagkyndige overhovedet ikke dygtige nok til at gennemskue dette , og er tilbøjelige til at tage selv meget hårdt ramte børns udtalelser for pålydende , selvom det reelt er den ene af forældrene der reelt taler gennem barnet. Ligeledes kommer forældrene også i klemme , i de tilfælde , hvor der er tale om lidt ældre problembørn , som for egen vindings skyld opdigter historier , hvilket de sagkyndige heller ikke kan gennemskue.

Der er en grund til at ens underskrift , og dermed ens meninger ikke er juridisk bindende før man er 18.

Det er efter min mening det eneste som er ret. Der er jo ikke altid tale om uskyldige spædbørn , men også ofte svær problematiske teenagere.

Problemerne kan løses meget nemmere.

Statsamtens sagsbehandling er efter mine erfaringer meget langvarige og meget køns orienteret.

Hvis de og andre myndigheder blot lytter mere til forældrene , og objektivt kigger lidt mere på barnet .

Vil der inden for gældende rammer kunne justeres anseeligt i retning af bedre vilkår for både børn og fædre.

Desuden når man ser på kønsfordeling af Statsamtens sagsbehandlere , opstår tvivlen på mænds rettigheder , her kan gøres meget .

Sagsbehandlings tiderne i det offentlige er dog med til at splitte børn fra Deres fædre. Når først retten har talt , burde det ikke være nødvendigt , at Stats amtet bruger meget mere end 14 dage , i stede for 9 måneder , på at etablere en velfungerende samværs ordning.

Her lider forholdet til samværs forældre efter min mening den afgørende brist.

At lovgive forældre til at være enige i skole , økonomi , og barnets fritids aktiviteter , bopæl m.m. , vil skabe umenneskelige forhold for alle , og det vil rive barnets tilværelse over i to verdner.

Det er ikke muligt.

De forhold hvor der ikke i forvejen er rimeligt samarbejde, er ofte belastet af forskellige forhold, lige fra sygdom, vold , misbrug , utroskab , menneskelig ruin m.m.

At give en voldelig mand , eller en psykisk syg mor mere indflydelse , burde enhver jo nok kunne regne ud hvordan det vil gå.

Prøv at se på hvordan børn bliver behandlet i skilsmisse øjeblikket , og månederne indtil. Det er sådan det vil fortsætte , hvis ikke parterne får ro.

Tænk Jer for gud skyld om.

Med venlig hilsen

Lars Flak
Industrivej 2
8981 Spentrup
Lars@flak.dk

Susanne Pihl Jakobsen

Fra: Lars [Lars@flak.dk]
Sendt: 20. december 2006 22:58
Til: Susanne Pihl Jakobsen
Emne: Høringssvar
Vedhæftede filer: Høringssvar bilag.doc

we 2/11
SMP/

Høringssvar vedr. Lov om forældre ansvar
 Kvittering udbedes.

Susanne Pihl Jakobsen

Hermed høringssvar.
 Kopi af brev sendt til nogle udvalgte MFér er vedhæftet
 Og bedes indgå , da det åbenbart ikke nået sit mål.

Jeg kan fortælle at jeg selv sidder i det op over begge øre.

Hvad angår vigtige beslutninger som skole , økonomi osv. , kan man ikke hverken lovgive eller , tvinge folk til at være enige.

Man giver blot ballademagere, eller uenige forældre et våben mere at bekrige hinanden med.

I fald en dommer dømmes fælles forældre myndighed,

Kan den ene forældre jo skrive ind i skole , og den anden kan modarbejde.

Den ene kan spare penge op den anden kan bruge

Denne ene kan give lov , den anden kan forbyde .

Når man har forældre ret, kan man fjerne sit barn, og tage hen med det hvor man vil.
 Uden nogen blander sig.

Det vil blive benyttet, og misbrugt , som vi allerede ser det i dag , når folk forlader hinanden.

Mit barn blev fjernet fra mig, af hendes syge moder, og ingen kunne hjælpe med at få det til bage før uger senere, da vi sad over for en dommer.

Grunden hertil er at ingen instanser reageret hvis, en forældre myndigheds indehaver træffer en beslutning på sit barns vejene.

Heller ikke den anden forælder, som jo har samme ret.

Resultatet er at moderen i mit tilfælde, kunne holde barnet skjult temmelig længe.

Du kan derfor ikke bruge fælles forældre myndighed til noget.

I langt de fleste tilfælde køre det problemet frit, manden lader sig nøje med det han bliver tildelt, for husfredens skyld,
 Og tager mod de tilbud om at få barnet udleveret han får, når det er belejligt for moderen.

Det er vel hovedparten af tilfældene.

I de tilfælde , hvor manden har ligeså stor lyst til at øve samvær med barnet ,
 Opstår problemet. i sær i de tilfælde, hvor manden finder en ny kæreste ,

Så er der alle mulige ting i vejen. Han skal altså enten , dreje ind til højere efter moderen , Eller kidnappe sit eget barn.

21-12-2006

22/12
 Familiestyrelsen J.nr.

06-5014-00073

Hvad hvis det lykkes for ham , hvad han lige såvel som min eks. har fuld lovhjemmel til, bliver han efterfølgende straffet, så det svider i stats amtet.

Den passus i loven at forældrene skal være enige , men den hvor barnet har bopæl , træffer overordnede beslutninger . Er i princippet det samme , som den forældre myndighed vi kender i dag , men giver alt andet lige meget mere ballade Om hvor grænsen går , og vi vil komme til at opleve flere og kraftigere konflikter .

Konflikter , som går ud og børnene og specielt den ene part som altid taber. I sidste ende er det også svært at forestille

Sig hvad domstolene reelt skal stille op i sådant et spørgsmål , andet end at dele forældre myndigheden.

I mit tilfælde fik jeg forældre myndigheden, Og min eks , er sclerose ramt , og er psykisk syg. Hun bliver efter 3 år , stadig påholdende ved med at kræver sin ret til at se sit barn, udover det som er fastlagt, og søger til stadighed resolutionen ændret , idet hun finder dommen uretfærdig , fordi hun er MOR

Og på trods af hendes medicin forbrug , turer (indlæggelser) på den lukkede afdeling, må jeg på trods af jeg er forældre myndigheds indehaver

Aflever mit barn , fordi man i statsamtet , ikke ser nogen problemer heri. Og har storforståelse for , hvor slemt det er for moderen ikke At være med sit barn. For barnet er jo mest tilknyttet til moderen.

Det har jeg måttet lægge øre til fra flere navngivne sagsbehandlere.

Omvendt har jeg en kusine, der var sin mand utro. Og smed ham ud.

De har stadig fælles forældre myndighed.,

Efter ni måneder , hvor faderen , hver tirsdag og torsdag kom i hjemmet og lavede mad til Børnene , når moderen havde aftenvagt , deltog i fødselsdage , havde børnene på besøg i sit nye hjem eller var hos sviger forældre ,altså min faster , var alt fryd og gammen.

Da frank så efter 9 mdr. fandt en ny kæreste kom balladen.

Min kusine har gennem en årrække været ansat som assistent på social forvaltningen i Løgstør kommune ,Og misbrugte det til at finde den nye kærestes, oplysninger om bopæl , hendes sygdoms forløb osv.

I påsken bekendt gjorde hun således : at ingen af hendes børn skulle ud til frank igen , så længe han var sammen med

Sådan en "Onsild luder " (Kro i Jylland , hvor der normalt er enke bal , hver fredag og lørdag).

Og sådan blev det , fra februar til august så frank ingen af sine 3 børn.

Dette halve år blev brugt af min kusine til at hjerne vaske de tre børn , og i øvrigt hele familien, hvor dumt et svin Frank han var.

Desværre blev hun gennemskuet af både mig og resten af familien, Således hele familien har været splittet lige siden.

Det er snart 2 år siden nu,

Denne hjerne vask med førte at min kusine faktisk , fik held til at overbevise stats amtet i Ålborg om, at Frank var både voldelig , drikfældig og ude af stand til at tage vare på børnene.

Samtidig benyttede min kusine , sig af det mange kvinder gør , nemlig at gøre sig venner med sine børn i stedet for at være forældre for dem.

Og købe dem med friheder , og venskab , i stedet for at opdrage dem.

Resultatet er således , at Frank , som er tømre mester , og altid har været en hæderlig far , og gennem 25 år Vellidt af hele familien , ikke har set sine 2 sønner siden februar forrige år.

Den lille Sara , som nu er ni år , ser han således kun hver anden weekend . 6 timer uden overnatning , Ingen hverdags samvær , ingen ferier , ingen jul , ingen påske

Intet.....

Siden hvor Frank har mødt yderligere en ny kvinde , hvad er en naturlig følge af , at min kusine havde held med sit forehavende ,
Medførte uger . hvor barnet ikke blev udleveret.

Både frank og Sara er sønderknust , hver gang. Og Frank giver på forhånd op , hvorfor Fogeden aldrig har kigget på sagen.

Dette eksempel , sammen med mit eget viser at fælles forældre myndighed. Det kan man tørrer sig i enden med.

For Frank er den værdiløs.

Og for mig ville den have betydet , at de ting jeg og min datter , nu kun bliver udsat for ved Afhentning og levering , ville være optrappet i en grad , så jeg måtte give op.

Der er i de næsten 3 år jeg har boet alene med mit barn , ikke gået bare 2 måneder , hvor enten , kommune , stats amt , politi
Eller andre har været ind blandet.

Bare mit barn er syg , gå min eks , til kommune , politi og foged. Således har vi været ved fogeden 4 gange ,

Og min eks er på invalide pension nu , så der kommer hele tiden friske kræfter til at kunne føre krig.

Jeg er en sund og rask mand , som har ligesom Frank har egen virksomhed, Og den eneste støtte jeg reelt har er fra pædagogerne i børnehaven.

Jeg har selv været så tæt på at bryde sammen , hvad også er sket i børnehaven , At hvis min eks. havde blot en tøddel mere magt , ville jeg have være knust nu ,

Hvad ville have betydet at jeg måtte give op , med det til følge at myndighederne formentlig vil ende med at tvangsjerne

Vor datter fra moderen , hvilket de har gjort opræk til en enkelt gang , inden forældre myndigheden blev delt.

En lovændring , som den vi ser den , vil helt sikkert medføre at jeg bliver stævnet , for at flytte forældre myndigheden,

Der er 2 grunde til jeg konkret kan sige dette.

Dels fordi moderen under et rådgivnings møde ved SA , klart erklærede at den børnesagkyndige undersøgelse der foreligger er fejlagtig, at hun ikke respektere dommen , samt hun forventer den bliver flyttet tilbage til hende , eller i det mindst delt.

Hvad angår vor datter på 4 år. , kan jeg konstatere at hun kommer med ytringer , som : Har vi et godt hjem far ???? Mor siger hun har et pragtfuld hjem-

Og : Far , mor siger du skal blive ved med at bokse med hende !!! Og : Jeg skal gå i skole i randers....

Der er altså tale om en person, der enten pga. sin sygdom , eller ond tro . i pumper meninger ind i et barn på 4 år.

De føler jeg ikke jeg vil byde mit barn.

Så det eneste der skal til , er blot sikre mændene noget mere samvær. Det gøres nemt i statsamterne, inden for den gældende lovgivning.

Desuden nogle mere objektive domme , når forældremyndigheden skilles.

Fælles forældre myndighed i disse sager giver kun mere ballade.

DET VIL IKKE GAVNE BØRNENE.

Det der vil gavne , er hvis stats amterne antager den holdning , at mænd også er forældre , og ikke blot en der har ret til at se sine børn ofte.

Stats amterne kan nemt (hvis de vil) give mere samvær.

De kan også stille sig mere kritisk over for de grunde der konstant kommer fra kvinderne , Fordi de ikke tør udleveres deres børn til faderen.

Kigger de dybere end til de beretninger som kvinden kommer med , og som ofte er plantet ind i børnene
Som af myndighederne , bliver bedt om at vælge den ene forældre frem for den anden
Af stats amtets såkaldte børnesagkyndige , (har børnene godt af at blive bedt om vælge den ene frem for
den anden ??? næppe)

Vil man ofte kunne finde at der ligger en masse andre ting bag.

Nye kæresten , en har nægtet at betale ekstra til noget tøj , en computer eller cykel , Og titusinde andre ting

Hvorefter straffen kommer ved at bruge barnet som våben.

Er i tvivl , så kig ind på www.foreningenfar.dk's debat forum.

Der kan i se sag efter sag, hvordan disse krige føres, og i særdeleshed , hvem der betaler prisen : BARNET og faderen.

Det er alle disse sager i skal forholde jer til. Det er alle disses sagers børn der lider .

Opgaven er derfor at Statsamtterne, skal se på hvad er faktisk bedst for barnet. Og ikke hvad der holder i forhold til juraen , og de oplysninger som den ene part kommer med , og som ofte er hjerne vasket ind i børnene. Eller hvad er minimum et barn skal se sin far

Langt de fleste mænd er ordentlig mennesker , og holder af hensyn til børnene lav profil. Det lider børnene også under. Og den eneste vinder er moderen.

De til fælde hvor du har med en mand at gøre , som enten er voldelig , alkoholiker eller til skade for sine børn. Han gør oftest ikke en stor ballade ud af sig selv i forhold til Statsamtet, og holder meget lav profil.

Gør han det vil ofte der ligge nogle politi rapporter , notater på skadestuer , kommune , krise centre m.m
I sådanne tilfælde skal stats amterne , selvfølgelig ikke udlevere en resolution , hvor han kan få frit spil.

I de sager , hvor der intet ligger af den slags , som i Franks sag. Kan statsamtterne , med sindsro blot konstatere

At der er tale om en tvist mellem to mennesker der en gang har elsket hinanden.

Og lave en 30-70 , en 60-40 eller 50-50 resolution, som de fleste mænd og børn ville tage mod med kyshånd.

At pumpe en 7 årig pige i 2 timer for en psykolog , som man gjorde med Frank's datter (mit gudbarn) for at finde hun af hun er meget trykket af situationen , er noget forbandet svineri, I det hun jo har fået at vide af min kusine , hvor slem far er , hvad hun ikke kan forstå , da hun jo elsker ham , hvad man ikke er i tvivl om når man ser de to sammen , de 6 timer hver 14. dag , hvor min kusine ikke nægter udlevere hende.

Efter at have læst store dele af den betænkning der ligger Er det min opfattelse at disse mennesker der har udarbejdet den ,Og jeg genkender adskillige navne , som ansatte fuldmægtige enten i SA eller familie styrelsen

At disse jurister blander svær problematikkerne sammen , med normale mennesker ønsker, om blot at være mere sammen med deres børn. Og ikke kender til hvordan virkeligheden ser ud , inden for hjemmets 4 vægge.

At give folk der er i konflikt mere ret til at kunne træffe beslutninger, mod den anden, vil ende I en vældig masse ballade , som jeg tror domstolene , politi og kommuner , nok helst er fri for.

I hvert fald vil jeg på alle vore børns vejene opfordre jer til at tænke jer grundigt om.

Er man uenig, skal tvisten alligevel reguleres af en resolution i statsamtet. Det gør ingen forskel om man er forældre myndigheds inde haver eller ej. Bare spørg Frank.

Det der gør forskellen er **de 7 måneder** Frank ikke fik lov at se sin datter, Og fordi statsamtet ligesom moderen mener, at en umyndig dreng på 13, selv skal have love at bestemme om han vil se sin far eller ej,

og fordi stats amtet i Franks , såvel som i min sag , **brugte mellem et halvt til et helt år , på at sags behandle.**

således har Frank ikke set sine sønner siden februar 2004.

I min sag er det forståelig , for der vær kg vis af journaler , fra kommuner og hospitaler m.v..

I Franks var der intet andet end moderens udsagn.

Altså , ingen problemer i forhold til kommune , politi , skole , institution Ingen andre problemer end en hævngherrig kvinde.
(der er selvfølgelig lig også mænd , som skaber disse problemer , men ikke i samme antal)

Det er ikke rimeligt , at bede børn vælge mellem deres forældre. Børn er ikke dumme. De ved godt hvad det drejer sig om. Og de , der ligesom i mit barn , eller min kusines børns tilfælde , bliver pumpet af den ene af forældrene med meninger , for at skulle gengive dem under en samtale i Statsamtet , bliver udsat for et **overgreb .**

De bliver tvunget til at tage parti.

Ligeledes er der jo , hvad vi heller ikke skal glemme , dårligt opdrage børn , som i forvejen giver forældrene problemer.

Et sådant barn er heller ikke dum. Vedkommende , antageligt teenager barn , vil jo ikke vælge den af forældrene , hvor man bliver holdt ansvarlig for sine handlinger eller opførsel , men den hvor der er mulighed for mest frit spil.

Jeres lov er spild af tid. Den vil blive dyr , vore børn , og primært mændene vil få forværret deres situation.

Der burde i stedet fremgå af loven , at børn i videst muligt omfang skulle skånes for at blive inddraget !!!!

Brug tiden på at kigge på hvad stats Amterne laver.

De har den fornødne lovhjemmel ,til at kunne ændre praksis , og desuden , at kunne forklare en moder (min kusine) at fordi hun synes hendes 13 årige søn er stor nok til at bestemme selv , er han stadig væk ikke myndig , og må følge sine forældres beslutninger (som i dette tilfælde , så burde være reguleret af stats amtet , i stedet for at gøre ham myndig)

Hvad angår det nye mht. til bopæl , kan jeg ikke finde andre ord end latterlig.

Har man et nyt job , må man flytte. Bliver man valgt i folketinget ligeså. Selv hvis man finder en ny partner , kan der da ikke være andre der skal kunne have indflydelse på dette. Og set i lyset af de fleste lejligheder har 3 mdr.s opsigelse , synes det at være lidt malplaceret at skulle give besked 6 uger i forvejen,

I forvejen kan Statsamterne bestemme at der skal være fælles betaling , hvis folk bor meget langt fra hinanden , da det eller går ud over samværet.

Jeg kan sagtens følge samværs forælderen der bor langt væk. Men bidraget man modtager er altså kun 1.018.- kr. og børnehaven koster 3.200 kr.

Så den der har samværet bør altså selv betale.

Er der langt, og det er et økonomisk problem, er det et klart dilemma, Indrømmet.

Men at den der har alle de primære udgifter (hvad jeg ikke selv klager over) , skal til at yde tilskud til den , der slipper med 1.018 Kr.

Det synes ikke at være velgennemtænkt.

Den samværs forældre , der frivilligt flytter væk , skaber et problem for sig selv. Det er klart.

Og den forældremyndighedsindehaver, (eller gud forbyde det) bopæls forældre der flytter , vil jo alt andet lige blive beskyldt for at skabe en konflikt.

Der må i lighed med værne pligtige , studerende , eller fra nogle fonde , kunne laves nogle tog ordninger

Hvis alle f.eks. gik 100 kr. ned i normal bidrag , kunne der måske laves en fond til det formål.

Her er således underforstået, at Statsamtet skal afholde sig fra , at give en moder ret i , hvad i kan læse mange eksempler på hjemmesiden om, at netop hendes barn ikke kan tåle , at køre med tog !!!!

Der har vi jo før set filmen knække , hvis i kigger jeres sager i gennem.

Endvidere mener jeg , at der sammen med faderskabet , følger fælles forældre myndighed. Det af den årsag , at de fleste mennesker er rimeligt normale , og derfor vil der efter kort tid komme normale , eller i det mindste rimelige forhold for parret.

Alt for mange børn bliver sat i verden , hvor den ene forældre bevidst vælger den anden fra. Man fristes til at sige , nu også med stats tilskud!!!

Typisk indtil de finder ud af hvor dyrt det er i dag, ikke at oplyse faderens navn, hvorefter han bliver noteret for fornøjelsen , samt en månedlig bon på

1.018 Kr. Disse fædre får som regel aldrig chancen for bare et rimeligt samvær , medens barnet er spæd . Dertil hedder det sig at barnet har mere brug for moderen .

Og senere er det meget begrænset , og behæftet med store smerter for både barn og fader.

I dagens Danmark , hvor en meget stor del af børn fødes uden for ægte skab , mit eget inklusive , er det ikke blot kønsdiskriminerende , men **krænkende for barnet** Kun at have en far i sit liv, på sin mors præmisser.

Havde min ex. Ikke tilbudt mig fælles forældremyndighed ved fødslen, ville det at jeg, efter nogen tid havde fundet hende , tog mit barn hjem , fra hendes mor , som det senere viste sig havde En akut psykose, have været ulovligt. J

Jeg ville være blevet straffet, og ansvaret, samt omkostningerne for det videre forløb ville have ligge hos kommunen. Og vor barn ville have lidt væsentlig mere.

Nu er den efter en nøje vurdering, og undersøgelse, blevet helt korrekt delt.

Havde vi fortsat haft fælles forældre myndighed, ville vi aldrig få antydning af fred. Og de menneskelige omkostninger for vort barn, jeg selv, men også for moderen Ville være uoverskuelige.

Jeg er sikker på de gode intentioner, men i blander lov , jura , drømme , utopi , sund fornuft og gode ønsker sammen med noget , der er meget langt fra virkelighedens verden.

I kan ikke dømme folk til at være enige. I kan ikke dømme folk til at samarbejde.

Det kan i jo se i de sager i har i dag.

Det der virker i små konflikter. Er rådgivning og mægling. Samt en hård hånd og konsekvens ved uddeling af samvær. Hård hånd betyder rigeligt samvær . Konsekvens betyder , at den der ødelægger skal sættes på plads.

Myndighederne , skal være bedre til at se om der er tale om farlige mænd, altså problematiske forhold, eller blot mænd der bliver holdt stangen , Som følge af alle mulige årsager ,

Dvs. sådanne konflikter der opstår , pga. af nye kærester , økonomi osv. . , da må myndighederne bare skære igennem og vise vejen

Hvis ikke der ligger politi rapporter , eller journaler hos kommunen, der giver en begrundet frygt for, det ikke bare er en almindelig forældre , hvis forhold er gået i stykker.

Almindelige forældre , er jo ikke til skade for deres børn. Blot se vor justits minister. Jeg tror hun arbejder mere end hvad både , jeg og mange andre mænd , bliver beskyldt for den ene gang efter den anden , som årsag til, hvorfor vi angiveligt ikke skulle være i stand til at passe børn.

Jo større konflikt, jo hårde retningslinier.

Jeg antager man stadig ønsker forældre ansvaret placeret hos mindst en af forældrene , og ikke myndighederne,

Mvh.

Lars Flak

Fra: Lissa Mathiasen [mailto:Lissa.Mathiasen@ft.dk]

Sendt: 15. december 2006 17:52

Til: lars@flak.dk

Emne: børn/skilsnisse

Kære Lars Flak,

Jeg har modtaget din hilsen til Kirsten Brosbøl, da jeg er socialdemokraternes ordfører på området.

Som du måske har set i medierne, har alle partier i Folketinget indgået en aftale til en ny lovgivning på området.

Udgangspunktet for aftalen er i højere grad at tilgodese barnet ved skilsnisse. Dette vil såvel i lovens titel "Lov om forældres ansvar", som i hele forslaget være et gennemgående tema. Det betyder, at vi dels tilgodeser den normale situation i forbindelse med en skilsnisse, men samtidig sikrer, at der bliver taget det fornødne hensyn til børn, hvis der er tale om vold, sygdom eller lignende.

Lige nu er forslaget ude i høring. Jeg forventer, at vi i slutningen af januar vil se et lovforslag fremsat i Folketinget og dermed vedtaget inden sommerferien.

Med venlig hilsen

Lissa Mathiasen